

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 21 (1424) 1977 GEGUŽES - MAY 26

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Pagarba savo kalbai

Kultūringas žmogus brangina ir gerbia savo tautą, kutūrą, tautos praeitį, džiaugiasi ir didžiuojasi savo tautos kūryba ir gerbia savo kalbą.

Kai skaitai lietuviškus laikraščius, žurnalus, knygas, kai girdi besikalbančius Amerikos lietuvius, pradėdai abejoti lietuvių kalbai rodoma pagarba. Jei iš tikrųjų gerbtume savo kalbą, argi vartotume tiek daug angliško žodžių savo kasdieninėje kalboje? Ką pasakyti amerikietis ar kanadietis, jei kalbėdamas angliškai, nuolatos įterptume lietuviškų žodžių? Juokytųsi, o gal ir barbaru ar kitokiu negarbingu vardu pavadintų. Išėina taip: jei kalbi angliškai, vartoji anglišką žodyną; jei kalbi lietuviškai, vartoji tik lietuviškus žodžius. Tai visuotinis kalbų dėsnis. Jei to dėsnio nesilaikai, kaip daugelis mūsų daro, iš dviejų kalbų darai mišinį ir tuo nuvertini ar niekini savo tautos kalbą. Geriausia atveju — jos negerbi. Savo kalbos negerbdamas, kaip gali mylėti ir gerbti savo tautą, savo kultūrą, savo tautos praeitį ir papročius! Juk kalba yra kultūros dalis. Kalba yra svarbiausia tautos ar tautiškumo žymė. Nebus lietuvių kalbos, nebūs ir tautos.

Knygose, laikraščiuose ir žurnaluose angliško žodžių mažai arba visai nėra, bet yra kalbos, gramatikos, rašybos ir skyrybos klaidų. Jei dar pridėsime korektūros klaidas, tai ir gausime vaizdą, kuris neduos garbės nei tam spaudinui, nei autoriui, nei redaktoriui, nei pačiai lietuvių kalbai. Tai ką galvoti apie pagarbą savo kalbai?

Atrodo, mes išmokstame svetimą kalbą ir ją gerbiame, o savo gimtąją kalbą paneigiame, pastumiame į šalį arba elgiame su ja, kaip ponis su savo šuneliu. Panašiai elgiasi miestiečiai ar dvarų tarnai. Taip pat elgiasi surusėję lietuviai okupuotoje Lietuvoje. Tai istorinis savo gimtosios kalbos niekinimo siūlas, atsiradęs Lietuvos karalių ir kunigaikščių laikais ir besidriekiant net dabar per JAV ir Kanados žemes.

Nebė reikalo Stasys Barzdukas skundžiasi ir klausia: "Nelinksma. Tad ir kyla klausimas tautinei sąžinei: ką daryti? Pasiduoti ir tiems, kuriems dar kalba rūpi, prisipažinti nugalėtiems, ar "visomis keturiomis" dar spirtis? ("Pasaulio Lietuvis", 772 p., 1977 m. kovas).

Spirtis reikia. Rašyti ir taisyti irgi reikia. Tais nuolatiniams priekeistais ir raginimais visų lietuvių neįsivokiusime savo kalbą mylėti ir gerbti. Tačiau kultūringesni susidomės, išsiaiškins ir pasiryš lietuvių kalbą gerbti bent tiek pat, kiek jie gerbia anglų kalbą. Tada gal ir ta lietuvių kalbos mįslinėms traukslėms užkims. Gal ir raštų kalba pagerės? Jei angliškai išmokstame be klaidų rašyti, dažnai ir žodyną pažvelgdami, kodėl tai pati priemonė nepadėtų be klaidų rašyti ir lietuviškai? Tada iš skelbimų išnyktų gintarų ir rankdarbių "išdirbiniai", "gėlinyčios", Barbaros ir Gene Drishių krautuvės...

Kalba yra didelis ir brangus tautos turtas. Žmonės turtus brangina ir jais didžiuojasi. Tik nesuprantama, kodėl didelė lietuvių dalis nebrangina ir negerbia savo kalbos. Juk ji yra ne tik tautos kalba, bet ir kiekvieno lietuvių asmeninė gimtoji kalba. M. Stonys

KANADOS ĮYKIAI

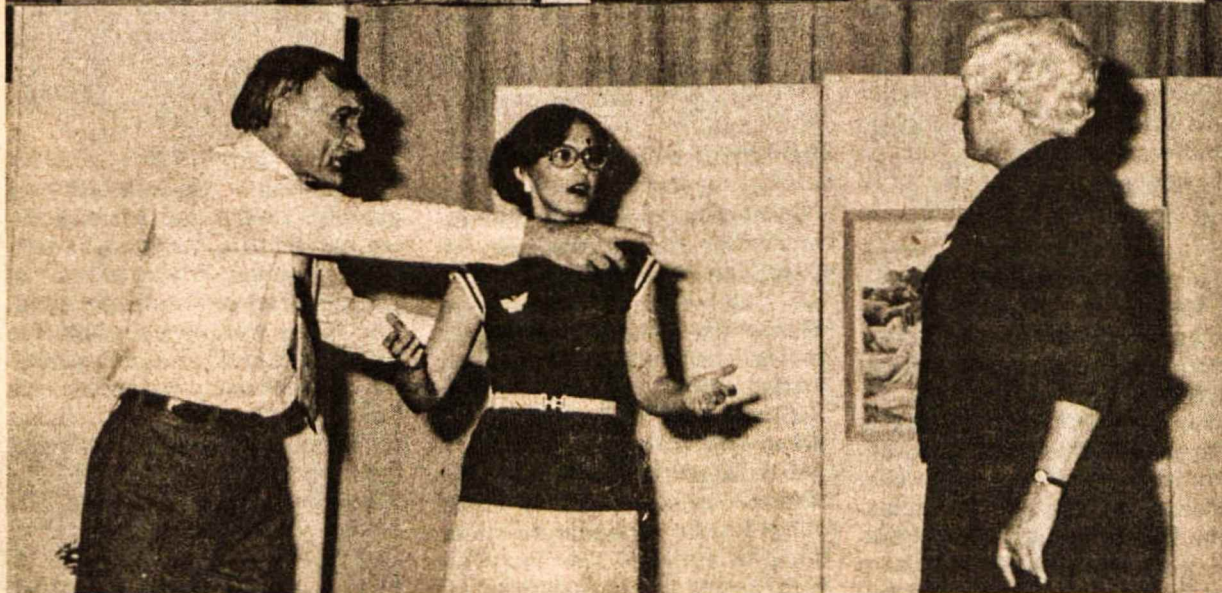
Gresia streikas

Kanadai vėl gresia naujas paštininkų streikas, nes birželio 30 d. pasibaigia pasirašytos sutarties galiojimas. Derybų pradžios išvakarėse paštininkų unijos vadas J. Davidsonas, užimdamas griežtą poziciją, pareikalavo, kad būtų sudaryta karališkoji komisija administraciniais pašto reikalams iširti. Pasak jo, paštas yra panašus į laivą be kapitono ir burių, jo vadovybė lauzi si paskutinę sutartį ir dėlto susilaukusi net 10.000 skundų, bet ji juos nekreipusi dėmesio. Pašto min. J. J. Blais pareiškė sutinką su komisijos sudarymu, jeigu unija sutiks palaukti jos darbų rezultatų. Unijos vadai su tuo nesutiko. Vos pradėję derybas, jie jas nutraukė. Be kitko, unijos vadai reikalauja, kad naujoje sutartyje būtų taisyklės, kurios apsaugotų paštininkų darbo valandų skaičius savaitę sumažintus iki 30 ir kas valandą būtų duodama 10 minučių kavai gerti.

Kanadiečiai J. Davidsoną prisimena kaip paskutinio streiko organizatorių 1975 m., visas pašto paslaugas sustabdžiusių nuo spalio 21 d. iki gruodžio 2 d. Tada kaip tik buvo įvesta kaina bei atlyginimų kontrolė, užkirtusi kelią besaikiams algų didinimo reikalavimams. Dėl jos tas streikas tapo beprasmišku, negalintį pasiekti savo tikslo, ir visidėlio jis buvo tęsiamas dėl J. Davidsono bei kitų unijos vadų užsispyrimo, nekreipiant dėmesio į visai Kanadai daromą skriaudą. Pernai rudenį paštininkų unija vėl pradėjo rotacinius streikus, teisdamsi kalniniu, kad paštas nesilaiko pasirašytos sutarties naujosios technologijos įvedimo srityje. Kadangi tie kaltinimai nebuvo įrodyti, streikus tenka laikyti nelegaliais.

Federaciniame parlamente pašto problemas iškėlė konservatorių atstovas W. Dinsdale,

pasiūlydamas sudaryti specialų parlamento ir senato komitetą, kuris ištirtų visus pašto reikalus, kol ši institucija dar nėra visiškai sugriuvusi. Pašto min. J. J. Blais prisipažįsta, kad tarp paštininkų unijos ir pašto administracijos vyksta nuolatinė įtampa, stabdanti darbą. Jeigu iš tikrųjų yra sutarties pažeidimų, juos į kelis kaltinimus galėtų sutraukti unijos vadovybė, pateikti pašto administracijai ir paskelbti spaudoje, užuot leidusi 23.000 savo narių žaisti su 10.000 raštų bei raštelių jūra, juo labiau, kad dėlto krinta jau ir taip labai žemas darbo našumas, didėja visuotinis nusivylimas paštu. Laikraščių skaitytųjų pasisakymų skyriuose pasirodė laiškų, primenančių paštininkams, kad Kanadoje šiuo metu yra apie milijoną bedarbių, kurie mielai ateitų dirbti paštan. Jų eilėse yra žmonių, turinčių augštesnes kvalifikacijas už laikinuosius paštininkus. Kanados paštas visiškai sutriko premjero P. E. Trudeau valdymo laikais, kai pašto ministerijai pasakyė E. Kierans ir kai pastarasis panaikino pašto siuntų išsišiojimą du kartus per dieną, darbą šeštadieniais. Pasitinkama paštu pakirto dažni besaikiai streikai — legalūs ir nelegalūs. Dėl pastarųjų unijos vadovybė lig šiol nėra susilaukusi nė mažiausios baudos. Torte ir kituose Kanados miestuose vis labiau įsigali privačių kurjerių paslaugos, brangesnės už pašto, bet patikimos, siuntas pristatančios rekordiniu laiku. Kaikas siūlo pašta perleisti privačiai bendrovei, kuri, pradėdama darbą, padarytų tarnautojų atranką, iš jų eilių pašalindama sabotажinį elementą. Automatinės laiškų skirstymo mašinų problemos neišspręs, kai vienomis dirba, o kiti jas gadina. (Nukelta į 8-tą psl.)

KETVIRTAJAME TEATRŲ FESTIVALIJE Toronto "Aitvaras" vaidina Stasio Pilkos komedija "Žemės rojus". Iš kairės: V. Kuprevičiūtė, A. Juzukonis, P. Sturmas; žemiau: S. Ramanauskas, V. Kuprevičiūtė, A. Dargytė. Bysz-Kiewicz (režisore). Jie vaidino Toronto Lietuvių Namuose sm. gegužės 22 d. Nuotr. St. Dabkvas

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Latvijoje baudžia, Vengrijoje tariasi

Latvis Gunars Rode buvo sumintas lygiai prieš 15 metų, bet tik tai pernai vasarą jis gavo teismo nuosprendžio išrašą. Jame sakoma, kad Rode buvo sumintas ir nuteistas už mėginimą įsteigti Baltijos federaciją. Tikrovėje toji federacija, kaip liudija neseniai Vakaruose apsigyvenęs buvęs politikas Vladimiras Bukovskis, buvo būrelis Rodes draugų studentų, kurie susirinkdavo pasikalbėti Baltijos šalių ateities klausimais.

Už tai Rode ir jo draugai buvo suimti ir nuteisti, pritaikius jiems Latvijos baudžiamojo kodekso straipsnius, liečiančius antisovietinę agitaciją ir propagandą, antisovietinių organizacijų steigimą, valstybės išdavimą ir ypatingai sunkius nusikaltimus valstybei. Kodėl valdžia taip smarkiai reagavo, galima suprasti tik prisiminus ankstesnius įvykius Latvijoje. Ministerių tarybos pirmininko pavaduotojo Eduardo Berklovo iniciatyva latvių kompartijos vadovybė buvo nusprendusi imtis priemonių prieš Latvijos rusinimą. Maskva čia įžiūrėjo "tautinio komunizmo" pavojų. Berklovas su kitais buvo pašalinti iš vyriausybės ir iš partijos. Po Berklovo bylos valdžia pasidarys jautri betkokioms tautiškumo apraišioms Latvijoje. Stai kodėl 1962 m. Rode ir jo draugai buvo nubausti ilgalais kėmis bausmėmis už pasikalbėjimus būsimos Baltijos federacijos klausimais.

Bado streikai

Pernai į vakarus atvykęs buvęs politikas Levas Kvacevskis, kurį laiką kalėjęs su Rode, atvežė kiek naujesnių žinių apie jo likimą bausmės atlikimo vietoje. Būdamas lageryje, Rode sugadino skrandį. Prieš porą metų Vladimirui kalėjime jis buvo susirgęs sunkia žarnyno liga. Kalėjimo vadovybė neleido kviesti gydytoją, kol neišsikie kiti kaliniai, jų tarpe minėtasis Vladimiras Bukovskis, kurie dėl to buvo paskelbė bado streiką. Išėjęs iš ligoninės, Rode savo ruožtu drauge su Gavrilu Superfinu badavo, reikalaudami pagerinti politinių kalinių sąly-

gas, leisti jiems atlikti bausmę savo tėvynėje, atskirti juos nuo kriminalinių nusikaltėlių, leisti jiems atlikti savo religines pareigas, susitikti su giminėmis ir draugais, gauti medicininę priežiūrą. Rodes ir Superfino pavyzdžiu pasekė kiti: prieš pat partijos 25-jo suvažiavimo pradžią badavo šimtai kalinių lageryuose ir kalėjimuose, reikalaudami politkalinių teisių.

Siemet gegužės 20 turėjo baigtis Gunaro Rodes penkiolikos metų bausmė. Atgavęs laisvę, jis neapamats nei tėvo, nei motinos, kurie mirė, jam esant kalėjime.

Pastangos susitarti

Vengrijoje šiuo metu plačiai kalbama apie komunistinės valdžios norą pagerinti santykius su Katalikų Bendrija. Esą Vengrijos primas kardinolas Lekai taip pat rimtai svarstas valdžios pasiūlymą pagerinti valstybės ir K. Bendrijos "bendradarbiavimą". Daugelis vengrų klausia, ką tai galėtų iš tikrųjų reikšti. Negi komunistinė valdžia sutiktų leisti mokyklose dėstyti tikybą? Negi sutiktų padidinti klėrių skaičių kunigų seminarijose? O juk abu šie klausimai yra gyvybinės reikšmės Vengrijos tikintiesiems.

Dabartinio Vengrijos pirmo pirmtakas kardinolas Mindszentis, prieš porą metų miręs ištrėmimo Vengrijoje, iki pat gyvenimo galo buvo griežtai nusiteikęs prieš betkokių sandėrius su komunistais. Kaip tik dėlto kaikiurie jo gerbėjai net kardinolą Lekai privačiai kaltina, kad jis perdaug linkęs bendradarbiauti su režimu. Tačiau esama ir kitokių nuomonių. Antai vienas Vakarų diplomatas Budapešte, gerai pažįstas valstybės ir K. Bendrijos santykių problemas Vengrijoje, teigia, jog kard. Lekai puikiai žino kur yra santykių ribos ir tikėjimo dalykuose nedaro nė mažiausios nuolaidos. Beje, neužmirština, kad jis yra buvęs savo metu dar vyskupo Mindszentis sekretoriumi.

Išsiderėtos nuolaidos

Kardinolui Lekai yra pavykę išsiderėti iš valdžios reikšmingų nuolaidų. Visos vyskupijos, ilga

laiką neturėjusios savo vyskupų, šiuo metu tvarkomos savo ganytojų. Neperseniausiai pats primas augančio Budapešto priemiestyje pašventino naujai pastatytą šventovę, kurios statyba kainavo 200.000 dol. Didelė šios sumos dalį suaukojo Amerikos vengrai. Pernai vasarą kardinolui buvo leista dalyvauti tarptautiniame eucharistiniame kongrese Filadelfijoje. Ta proga jis aplankė ir vengrų kolonijas Amerikoje. Būdinga, kad į Niujorko Kenedžio aerodromą išvykstančio tėvynės kardinolo palydėti iš Vašingtono atvyko ir oficialūs Vengrijos ambasados pareigūnai.

Siemet prieš Velykas kard. Lekai su 12 Vengrijos vyskupų buvo priimtas popiežiaus Pauliaus Vatikane. Popiežius pasiūlydė, kad visos vyskupijos ir arkivyskupijos Vengrijoje šiuo metu turi savo ganytojus, nors ir pabrėžė, jog kaikiurius problemas K. Bendrijos ir valstybės santykiuose dar turi būti išspręstos.

Derybos dar nebaigtos

Vengrijos primas šiuo metu vedąs derybas su ministrių tarybos pirmininko pavaduotoju Aczelium. Tai vienas artimiausių Kadaro bendradarbių, kuris atsako už partijos kultūros politiką. Pernai rudenį Aczelis paskelbė platų straipsnį apie reikalą tęsti dialogą su K. Bendrija. Pasak jo, katalikai ir komunistai, nežiūrint pasaulėžiūrinių skirtumų, galėtų ir turėtų bendradarbiauti, sprendžiant vidaus ir užsienio politikos problemas tautinės vienybės labui. Šia tema komunistinėje vengrų spaudoje pasirodė ir daugiau panašių straipsnių. K. Bendrijos laikysena pradžioje buvo atsargi. Tik po kiek laiko pasirodė Vengrijos vyskupų konferencijos sekretoriaus vysk. Czerhati atsakymas. Neabejojame, kad jis išreiškė ir paties kardinolo Lekai nuomonę. Krikščionys, pasak vysk. Czerhati, nori su valdžia bendradarbiauti "visuomenės labui", tačiau Romos katalikai, sudarantys apie 60% krašto gyventojų, vyskupo nuomone (Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

IZRAELIO PARLAMENTO RINKIMUS NETIKĖTAI LAIMEJO DESINIOJO sparno Likudo partija su savo vadu Menahemu Beginu. Kai Palestino valdė Britanija, jis buvo pasižymėjęs teroristas, vadovavęs Irguno grupei. M. Begino įsakymu buvo kariami į šios grupės rankas patekę britų kariai, susprogdintas didžiausias Jeruzalės viešbutis. Sprogime žuvo šimtas asmenų, jų tarpe nemažas skaičius britų karininkų. Dėl tokios taktikos M. Begino tada nemėgo net ir kiti žydų vadai, o Britanija už jo galvą buvo pažadėjusi nemažą \$25.000 vertės sumą. Dabartiniame Izraelio politiniame gyvenime M. Beginas yra kietos linijos šalininkas, vakarinę Jordano upės pakrantę ir Gazos juostą laikantis Izraelio teritorija. Laimėjęs parlamento rinkimus, M. Beginas aplankė nelegaliai įsteigtą žydų kaimą vakarinėje

Jordano pakrantėje, šią sritį pavadinus išlaisvinta Izraelio žeme ir pažadėjo įsteigti daugiau tokių kaimų. Jis taipgi išpėjo JAV prez. J. Carterį neužkrauti Izraeliui neprimintų planų. Arabų vadai M. Begino laimėjimą sutiko kaip naujo karo grėsmę. Panašios nuomonės yra ir Jungtinių Tautų sekr. K. Waldheimas, kuriam labiausiai rūpi Zenevos konferencija Artimųjų Rytų klausimu. Kai buvo paskelbta M. Begino pergalė, Zenevoje pokalbius apie naują strateginių ginklų sutartį turėjo JAV valstybės sekr. C. Vance ir Sovietų Sąjungos užsienio reikalų min. A. Gromyka. Jie du aptarė su M. Begino pergalę iškilusią problemą Artimuosiuose Rytuose. Prez. J. Carteris į savo planus, atrodo, buvo įtraukęs palestiniečių valstybės įsteigimą vakarinėje Jordano pakrantėje ir Gazos juostoje. Šiai minčiai pritarė ir arabai, dėl jos sutikdami suteikti pilną pripažinimą Izraeliui. Planą dabar niekias gali paversti M. Begino laimėjimas.

NAUJA KŲALICIJA

Izraelį nuo pat jo įsteigimo 1948 m. valdžiusi darbių partija parlamentan šį kartą grįžo tik su 32 atstovais, o Likudo partija — su 43. Trečioji vieta su 15 atstovų teko reformų rėmėjams, nusileidusiems demokratiniams Sąjūdžiui, ketvirtoji su 12 atstovų — tautinės religijos partijai. Likudo partija, kaip ir prieš tai valdė darbičiai, turės sudaryti koalicinę vyriausybę. M. Beginas koalicijon pakvietė darbičius, bet kvietimą atmetė jų vad. S. Peresas, numatydamas beveik neišvengiamą M. Begino susikirtimą su JAV. Egipto prezidentas A. Sadatas, grįžęs iš pasitarimo su Sirijos prez. H. Assadu ir Saudi Arabijos karalium Chaledu, dėl M. Begino laimėjimo nemato jokių esminių pasikeitimų, nes kortų kladė ir toliau lieka prez. J. Carterio rankose. Vienintelis skirtumas yra tas, kad M. Beginas, tapęs Izraelio premjeru, nori vesti tiesioginius pokalbius su arabų vadais, bet jam ir toliau bus reikalinga karinė bei ekonominė JAV parama.

PASITARIMAS VIENOJE

Aštuonias valandas trukusį pasitarimą Vienoje turėjo JAV viceprez. W. Mondale ir P. Afrikos respublikos premjeras J. Vorsteris. Spaudos konferencijoje paaiškėjo, kad W. Mondale prez. J. Carterio vardu išpėjo J. Vorsterį atsisakyti rasinės politikos. Jeigu dėl jos kada kiltų karas, JAV neateis į pagalbą P. Afrikos respublikai. Be to, rasinė politika stiprina Sovietų Sąjungos įtaką pietinėje Afrikoje. J. Vorsteris pripažino pokalbiuose iškilusį nesutarimą, bet teigė, kad pažanga buvo padaryta Rodezijos ir Namibijos klausimuose. Prez. J. Carteris dar prieš viceprez. W. Mondale kelionę Vienon pareikalavo, kad P. Afrikos respublika suteiktų pilną nepriklausomybę Namibijai. Šios buvusios vokiečių kolonijos valdymą P. Afrikos respublika buvo patikėjusi Tautų Sąjungai. Prez. J. Carterio teigimu, JAV poziciją Namibijos klausimu remia Britanija, Prancūzija, Vokietija ir Kanada. Premjeras J. Vor-

IŠTRĖMĖ PATAREJUS

Sudano prez. J. Numeiris ištrėmė 90 karinių sovietų patarėjų, kurie Sudanan buvo įsileisti 1970 m. Sovietų Sąjungos ambasada Chartume taipgi buvo paprašyta sumažinti savo narių skaičių. Vien tik nediplomatinio personalo ji turėjo 150 asmenų, du kartus pralenkdama Egipto ambasadą. Sovietai savo karinius patarėjus ir jų šeimas išsivežė trim lėktuvais. Įtampą tarp Sudano ir Sovietų Sąjungos sukėlė nesėkmingas komunistų sukilimas 1971 m. Sudane. Be to, prez. J. Numeiriui nerimą kelią didėjanti Sovietų Sąjungos įtaka Libijoje ir Etiopijoje.

ISTORINIS SKRYDIS

Prieš 50 metų amerikietis lakūnas Ch. Lindberghas, pakilęs iš Niujorko lėktuvu "Spirit of St. Louis", 1927 m. gegužės 21 d. nusileido Paryžiaus Le Bourget aerodrome. Penkiasdešimtmečio sukakties Ch. Lindberghui nebuvo lemta sulaukti — jis mirė 1974 m. Ši sukaktis Niujorke buvo paminėta specialiu senųjų lėktuvų skrydžiu į Atlantą, ta pačia kryptimi, kuria skrido Ch. Lindberghas. Tarp tų lėktuvų buvo vienas to paties tipo, kaip ir "Spirit of St. Louis". Ch. Lindbergho atminimą niujorkiečiai pagerbė specialiais pietumais, kurių metu jo našlė Anne buvo įteiktas Amelijos Earhart medalis. Pastaroji buvo žymiausia amerikiečių lakūnė, II D. karo išvakarėse skridusi aplink pasaulį ir dingusi Ramiajame vandenyne. Paryžiečiai padėjo gėlių vainiką toje Le Bourget vietoje, kur 1927 m. gegužės 21 d. nusileido Ch. Lindberghas.

PALEIDO DRAMATURGA

Čekoslovakijos policija išleido iš kalėjimo dramaturgą Vaclavą Havelį, bet jis turėjo pasirašyti pasižadėjimą, kad pasitraukia iš "Chartos 77" grupės, ginančios žmogaus teises, ir vengs betkokių veiksmų, kuriuos būtų galima laikyti kriminaliniu nusikaltimu. Komunistinėse valstybėse, laujančiose Helsinkio susitarimus, kova už žmogaus teises laikoma kriminaliniu nusikaltimu, nors iš tikrųjų ji yra grynai politinio ir humanistinio pobūdžio.

STUDENTŲ DEMONSTRACIJA

Pr. "TZ" nr. buvo rašyta apie krovuviečio studento S. Pyjo nužudymą, matyt, dėl jo priklausymo Komitetui Darbininkams Ginti. Papildomai pranešama milicijos išvada, kad jis buvo girtas ir užsimušė nukrisdamas nuo laiptų. Su tokia milicijos versija nesutinka Krokuvos studentai. Jie reikalauja surasti S. Pyjo žudiką ar žudikus. Net 5.000 studentų su žvakėmis rankose žygiavo Krokuvos gatvėmis. Jie taipgi pranešė spaudai, kad pasitraukia iš komunistų kontroliuojamos studentų organizacijos ir įsteigia naują — Studentų Solidarumo Komitetą. Demonstraciją studentai užbaigė Lenkijos himnu.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguojas: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Lietuva vokiečių spaudoje

Plačiai skaitomas V. Vokietijos katalikų dienraštis "Deutsche Tagespost" savo skyriuje "Glaube im Osten" plačiai aptaria įvairias religijos problemas komunistų valdomose kraštuose. Š.m. balandžio 12-13 d. laidoje laikraštis net du puslapius paskyrė religijos padėčiai Lietuvoje nušviesti. Panaudodamas naujausią "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" medžiagą iš 24 nr., išsamiai aprašo Kauno kunigų seminarijos tragišką padėtį, kurios seminaristai visokiškais būdais raginami bendradarbiauti ir pasidaryti KGB agentais. Veikiant "numerus clausus" nuostatui, į seminariją negali būti priimti visi tinkami kandidatai, bet tik tie, kuriuos aprobuoja Saugumas ir kitos valdinės institucijos. Kasmet vis daugiau mirštant seniesiems kunigams, vis daugiau parapijų lieka be dvasiškų, nes naujų kunigų vos po vieną ar du tenka kiekvienai vyskupijai. KGB atidžiai seka kiekvieną kunigą ir ypatingai persekioja veiklesnius, kaip tai liudija "Kronikoje" pateikti pavyzdžiai.

Atskirais straipsniais "Deutsche Tagespost" pateikia naujausias žinias apie Nikolės Sadūnaitės ir Petro Plumpos-Pliuos kančias bei kitų lietuvių persekiojimus.

Laikraštyje pateikiamas taip pat originalus Jurgio Jakaičio straipsnis "Lietuvos santykiai su Vokietija".

Ilgame straipsnyje "Lietuva tebėra lietuviška" dienraščio bendradarbis D. Treffert plačiau nagrinėja Lietuvos rusinimo problemą. Dauguma sovietų pavergtų tautų yra tiesiog alerģiškos rusų kalbai, — rašo autorius. — Niekad nepamiršiu takso šoferio žvilgsnio, kai Budapešte, nemokėdamas vengriškai, bandžiau susikalbėti rusiškai... Dar ryškiau tai matosi Lietuvoje, kur jau ištisi dešimtmečiai varoma tiesioginė rusinimo akcija. Nežiūrint tačiau visų žiaurių rusinimo pastangų, Pabaltijo kraštuose dar mažiau pasiekta. Karui pasibaigus čia tūkstančiai šeimų buvo suardyta, šimtai tūkstančių lietuvių deportuoti į Sibirą. Per tą laikotarpį Lietuva neteko apie 540.000 gyventojų ir nedaug te liko šeimų, kurių nebūtų palietusi deportacijų banga. Prasidėjo ir rusinimas. Šiandien tas procesas jau toli pažengęs, bet lietuvių tautinio atsparumo dėka rezultatai yra nežymūs. Tiesa, naujų rusų ateivių skaičius vis didėja, bet didelis gimimų skaičius Lietuvoje neleidžia per daug įsigalėti svetimųjų elementui, kaip tai pastebima Estijoje ir Latvijoje. Nuo 1959 iki 1970 m. į Lietuvą atvyko apie 37.000 rusų, tačiau bendras lietuvių nuosimtis tame laikotarpyje iš 79,3 pakilo iki 81,1%.

Reikia stebėtis, — rašo "Deutsche Tagespost", — kad, nežiūrint visų pastangų, rusų kalba Lietuvoje dar neįstengė įsigalėti.

ti. 1970 m. gyventojų surašinė jime 97,9% lietuvių kalbą laiko savo gimtąja kalba. Sovietai visose mokyklose įvedė priverstinę rusų kalbos pamokas. Šalia lietuvių mokyklų steigiamos ir grynai rusiškos, turinčios įvairias privilegijas. Lietuvių literatūra leidžiama tik ribotomis laimomis. Lietuviai poetai, rašytojai ir mokslininkai gali tikėtis pamatyti savo kūrinius spaudoje tik tuo atveju, jei rašo komunistų partijos dvasioje. Ypač istorikai ir kraštotyrininkai yra budriai saugomi, nes sovietai tiesiog reikalauja falsifikuoti Lietuvos istoriją visur ją derinant prie jų mąstysenos. Sovietų okupacija oficialiai laikoma "išlaisvinimu", ir toje šviesoje siekiama vaizduoti visą lietuvių tautos praeitį. Bet koks lietuvių bandymas kelti savąją kultūrą yra draudžiamas. Taip pvz. žymiajam poetui Mykolaičiui - Putnui pagerbti ir jo atminimui įamžinti ministerių taryba pasakė tik 300 rublių, gij tuo pat metu Silutės rajone buvo pastatytas paminklas "išlaisvintojam" pagerbti už 8.000 rb. Rusų karių ir partizanų kapams tvarkyti buvo paskirta net 48.000 rb., o Lietuvai nusipelnusių asmenų kapai Vilniuje palikti be priežiūros.

Ypač žiauriai Lietuvoje reikiama ateizmo akcija. Beveik 80% lietuvių yra katalikai. Sunaikinus katalikų-unijų Bendriją Ukrainoje, Lietuva yra vienintelis katalikiškas kraštas Sovietų Sąjungoje, lyg dyglys ateistiniame kūne. Todėl K. Bendrija ir puolama čia visomis priemonėmis. Ypač reikia prisiminti tuos neįkainojamus religinio meno kūrinius, brangius architektūrinius pastatus iš 15-16 š., paveikslus, freskas, skulptūras, vargonus, liturginius indus ir kitus dalykus, kurie žuvo ateinančiom kartom. Vien Vilniuje ir Kaune per pirmąją sovietų okupacijos dešimtmėį ateistinė barbarybė palietė 50 šventovių. O kiek nuostolių padaryta tikintiesiems ir visam kraštui! Rusinimas ir ateizmas eina ranka rankon. Tai patvirtina jau nuo 1972 m. slapta leidžiama "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", pernai metais pradėta leisti "Aušra" ir kiti leidiniai. Tai liudija ir gausūs politiniai lietuvių kaliniai, kęčiantys įvairiuose Sovietijos lageriuose.

"Kodėl meilė Rusijai laikoma sovietiniu patriotizmu, o meilė Lietuvai smerkiama kaip buržuazinis nacionalizmas?" — rašė Antanas Terleckas savo laisvėje KGB viršininkui Andropovui. Į tai jau 1971 m. atsakė pats Brežnevas 24-me partijos suvažiavime, pabrėždamas: kad "Reikia siekti sukurti naują istorinę žmonių bendruomenę — sovietų tautą". Tam kaip tik ir priešinosi toji nedidelė, drąsi lietuvių tauta, kuri iki šio tebėra lietuviška — baigdamas pažymi "Deutsche Tagespost" korespondentas. Kl. R.

Maldininkai Šventojoje Zemėje prie Jordano upės; dešinėje — prie garsiosios Raudų sienos Jeruzalės mieste

Dešimt dienų Šventojoje Zemėje

V. KOLYCIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Palaiminimų kalnas

Tai kalnas, nuo kurio Jėzus sakė garsų palaiminimų pamokslą savo mokiniams ir miniai. Tas pamokslas randamas Mato evangelijos 5-tame skyriuje. Kalno viršuje yra graži, visiškai apvalios formos šventovė. Joje koncelebravo visi šeši mūsų grupės kunigai. Čia daug kas pasijuto lyg tikrai klausytųsi paties Jėzaus Kristaus žodžių.

Nakvynei šįnakt pasidalino į dvi grupes. Pusė mūsų šventovėje sustojome puikiam Tiberiados viešbutyje ant pat Tiberiados ežero kranto, kita dalis nakvojė netoli esančiame kibuce, kurį po vakarienes visi aplankėme ir su jo gyvenimu susipažinome.

Kibuce

Tai kolektyvinis ūkis, įsteigtas tuo pačiu principu, kaip ir kolchozas Rusijoje. Nors principas yra maždaug tas pats, tačiau skirtumas yra didelis.

Mes lankėmės kibuce, kuris buvo įsteigtas 1937 m. Ten buvo ir kibuco išlaikomas motelis, kuris visada būna pilnas keliautojų. Užtat tik pusė mūsų grupės galėjo ten sutipti. Vakare visi žiūrėjome skaidres iš kibuco gyvenimo ir klausėmės aiškinimų.

Vienas pagrindinių skirtumų tarp kibuco ir kolchozo yra tas, kad čia viskas yra savanoriška. Kibuco gyventojai įsipareigoja jame gyventi ir dirbti tik ribotam laikui. Po to gali vykti kur tik nori. Daugumas tačiau lieka gyventi net visą amžių. Tai tikrai puikus, nors ir nelengvas, disciplinuotas bendruomeninis gyvenimas, pagrįstas ne tik darbu, bet ir bendra idėja.

Daugelis kibucų yra įsteigti nederlingose apylinkėse ir, kaip matėme skaidrėse, užtruko net dveji-treji metai, kol žemė buvo paruošta, kad galėtų duoti derlių. Daugelyje vietų reikia įvesti specialius drėkinimus, nes trūksta vandens. Sunku įtikėti, bet matėme, kiek galima padaryti net iš dykumos ir akmenuotų laukų. Žemė pradeda duoti derlių, kai jai yra parodoma meilė, pasodinami medžiai ir į ją išliejama nemažai prakaito. Mes nuo savo vaikystės įpratę manyti, kad žydai bijo sunkaus fizinio darbo. Tačiau tai netiesa. Kibuce nėra jokių tarnų, nėra pasamdytų arabų ar kitų — visas sunkus darbas atliekamas pačių žydų. Darbo diena prasideda 6 v.r. ir baigiasi 3 v.p.p. Kai reikia, dirbama ir ilgiau. Į darbą žiūrima kaip į žmogišką kūrybą, todėl kiekvienam leidžiama pasirinkti tokį darbą, kuriame jaustų pasitenkinimą ir pasididžiavimą. Naujai atvykusiems leidžiama kurį laiką bandyti įvairius darbus, kol atranda sau tinkamiausią.

Kiekviena šeima turi mažą butą. Seimai patalpų nereikia daug, nes visi maitinasi bendroje virtuvėje, net viskas išplaukama bendroje skalbykloje. Nėvėd turi savo atskiras patalpas. Dirba ir vyrai, ir moterys. Visi vaikai, suskirstyti pagal amžių, yra prižiūrimi ir lanko mokyklą, esančią tame pačiame kibuce. Vaikai su tėvais būna, kai tėvai baigia darbą — nuo 3 v.p.p. iki 9 v.v. Tada vaikai eina miegoti į savo patalpas, o tėvai lieka savo bute. Yra betgi kibucų, kur vaikai miega toje pačioje patalpoje su tėvais. Nuo 15 ar 16 metų kiekvienas vaikas gauna atskirą kambarį.

Izraelyje yra privaloma karinė tarnyba, ir kiekvienas, sulaukęs 18 m. amžiaus, privalo ją atlikti. Grįžę iš kariuomenės jaunuoliai dažniausiai grįžta į kibucą. Įdomu, kad dauguma šią dieninio Izraelio parlamento

narių, kariuomenės vadų yra augę ir brendę kibucuose.

Dauguma kibucų yra gerai mechanizuoti, mažai kas yra likę primityvaus, todėl gamyba, derlius ir ekonominė padėtis yra labai geri. Mes stebėjome maisto įvairumą ir gerumą, nes panašų maistą gavome ir Tiberiados viešbutyje.

Nėra problemos su seneliais — nėra jokių senelių namų ar vienišumo, kuris taip ryškus Kanadoje ir Amerikoje. Ten visiems randamas koks nors užsiėmimas, visi dalyvauja kibuco bendruomeniniame gyvenime.

Siuo metu Izraelyje yra 235 kibucų. Juose gyvena ir dirba maždaug 3% visų Izraelio gyventojų — apie 100.000.

Nazaretas

Penktadienio rytą tęsiame savo kelionę. Reikia paminėti žydiškus pusryčius, kuriuos gavome kiekviename viešbutyje. Viskas paruošta bufeto forma, pasitarinėjama patys. Ant stalo pridėti dideli dubenys dviejų rūšių varškės, tirštai suraunginto pieno (jogurto), kietai išvirti ir jau nuluptyti kiaušiniai, marinuota silkė, raudona rūkyta lašiša, daug šviežių supjaustytų pomidorų ir agurkų. Tai pusryčiai. Mes, lietuviai, tuo maistu džiaugėmės, nors dauguma kanadiečių prie panašaus maisto nėra pripratę. "Bacon and eggs" ten negausi.

Pakeliui į Nazaretą sustojome prie Jordano upės. Kaikurie brido į vandenį, plovė veidą vandeniu tos upės, kurioje šv. Jonas Krikštytojas krikštijo Jėzų. Pravažiavome Kanos miestelį, kuriame Jėzus padarė pirmąjį stebuklą, paversdamas vandenį vynu. Ten nesustojome, nes nebuvo laiko. Vadovas aiškino, kad ten esančioje šventovėje dar yra išlikęs vienas iš 6 akmeninių indų, kuriuos Jėzus liepė pripildyti vandens. Kiti 5 esą dingę ir niekas nežino kur.

Privaziavę Nazaretą, sustojome platesnėje gatvėje, nes į kitas gatves autobusas "neįtelpa" — persiaurus.

Nazarete yra 30.000 gyventojų, kurių du trečdaliai yra arabai, dauguma jų yra krikščionys. Tarp kitko, Nazareto burmistras yra arabas komunistas. Kai ėjome į Marijos apreiškimo šventovę, aiškinimą iš mūsų vadovo perėmė vienas arabas, kuris, pasirodė, buvo burmistro giminaitis.

Nazarete mūsų kunigai laikė Mišias Marijos apreiškimo šventovėje, kuri yra pastatyta ant Marijos namelio, kuriame jai pasirodė angelas. To namo, aišku, dabar nėra, tačiau šventovės šone yra uolos, ant kurių, sakoma, tas namas stovėjo. Altoriaus priekio marmorinėje lentoje matyti įrašas: "Verbum caro hic factum est" — čia Žodis tapo kūnu. Šventovė prižiūrima pranciškonų.

Labai arti yra ir Sv. Juozapo šventovė, pastatyta toje vietoje, kur buvo šv. Juozapo namas, jo staltiesis dirbtuvė ir kur Jėzus praleido daug savo vaikystės dienų.

Aplankėme ir griuvėsius sinagogos, kur Jėzus daug kartų mokė ir kur pirmą kartą žydai kėsinosi Jį nužudyti. Tada Jėzus pasakė: "Iš tiesų sakau jums: joks pranašas nepriimamas savo tėviškoje" (Luko 4, 24). Tada Jėzus negrįžo į tą sinagogą ir daugiausia laiko praleido Kafarnaume.

Karmello kalnas

Palikę Nazaretą, važiuojame Viduržemio jūros link. Pravažiavome Haifa, kuri yra didžiausias pramonės centras Izraelyje ir pagrindinis krašto uostas. Užsukome į Karmello šventovę, kuri pastatyta ant labai augšto kalno, minimo Sena-

jame Testamente. Tai vieta, kur meldėsi pranašas Elisas.

Pačiame Viduržemio jūros pakrastyje yra Cezarės miestelis. Ten dar yra išlikęs romėnų teatras. Cezarėje gyvena Pontijus Pilotas. Vaikščiojome po tvirtovės griuvėsius, kur kalėjime buvo laikomas Paulius. Šventajame Rašte Cezarė minima daugelyje vietų (Apaštų Darbuose), o apie šv. Pauliaus kalinimą ir tardymą rašoma 25-tame skyriuje.

Nakvynei nuvykstame į visiškai Viduržemio jūros pakrastyje esantį miestą Herzliją ir apsisistojame ant jūros kranto pastatytame viešbutyje, pavadiname "Dovydo bokštą".

Alyvų sode

Seštadienio rytą autobusu vėl grįžome į Jeruzalę. Pirmoji sustojimo vieta — Alyvų arba Getsemane sodas, Alyvų kalno papėdėje priešais Kedrono slėnį. Tai vieta, kur Jėzus paskutinę naktį prieš nukryžiuojimą praleido skaudžiausias valandas. Čia Judas Jį išdavė. Sakoma, viskas čia atrodė panašiai, kaip prieš 2000 metų. Dar yra 8 alyvų medžiai, kurie, pagal botanikos žinovus, yra 3000 metų senumo. Imperatorius Titas 70 metais iškirtė visus Jeruzalės medžius, tačiau šitie alyvų medžiai išliko. Alyvų medžiai aplamai yra labai patvarūs — iš jų šaknų auga naujos atžalos.

Ten esančioje Agonijos šventovėje, kuri pastatyta ant ankstyvesnių šventovių griuvėsių, atnašavome šv. Mišias su savo grupės kunigais.

Šventovė yra prižiūrima pranciškonų, kurie išeinant kiekvienam įteikia besimeldžiančio Kristaus paveiksluką su sudžiovintu alyvos medžio lapu.

Kiek augščiau, Alyvų kalno pašlaitėje, yra maža koplyčia, pastatyta ant tos vietos, kur Jėzus, žiūrėdamas į Jeruzalę, verkė: "O kad tu šiądien suprantai, kas tau atneša ramybę" (Lk. 19, 41). Netoliese yra Pater Noster šventovė, pastatyta toje vietoje, kur Jėzus išmokė apaštalus "Tėve mūsų". Jos viduje, ant sienų, yra "Tėve mūsų" tekstai 62 kalbomis.

Arabų turgus

Seštadienio popietę turėjome keletą valandų apsipirkimui. Autobusais atvykome prie senosios Jeruzalės Jaffa vartų ir keliavome siauriausiomis pasaulio gatvėmis po arabų krautuvų rajoną, vadinamą "Bazaar". Tikriausiai niekur pasaulyje nėra panašaus turgaus. Net sunku išsisukti iš pardavėjų, kurie tempia ir kviečia į savo krautuves. O tos krautuvės tai tik didelės skylės masiniame mūre — lyg urvai uoloje. Visur pilna žmonių, didžiausias triukšmas. Visi perka įvairius suvenyrus, Rožinius ir kitus gana originalius dirbinius. Visi galvoja, ką galėtų parvežti savo namiškiams, draugams. Viskas gana brangu — prekiaujama tik amerikietiškais doleriais. Reikia mokėti derėtis, nes už viską užsipašo daugiau kaip dvigubai. Man net nepatogu darėsi, kai arabas už vieną suvenyrą paprašė 15 dolerių, o mano žmona pasiūlė tik 4 ir nupirko už 6.

(Bus daugiau)

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptaškiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 245-1617

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SORIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Padėka

Mūsų brangiam yvui, tėvui, seneliui ir proseneliui

a.a. Juozui Viltrakiui

mirus šių metų balandžio 9 d. Delhi miestelyje,

nuoširdžiai dėkojame kun. J. Staškevičiui, kun. dr. J. Gutauskui, kun. P. Spakauskui už maldas laidojusių namuose ir šv. Mišias. Nuširdi padėka parapijos chorui giedojusiam per šv. Mišias. Giliai dėkojame karsto nešėjams, draugams, pažįstamiems, gausiai palydėjusiems a.a. Juozą į amžino poilsio vietą — šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje.

Padėka visiems už aukas Kanados Lietuvių Fondui, Lietuvos Kankinių šventovės statybai, Vėžio draugijai, už šv. Mišias, asmeniškai ir raštu pareikštas užuojautas.

Teatlygina Jums visiems Augščiausias!

Žmona ir duklė su šeimais

Mylimai Mamytei

EMAI ŠMITIENEI

mirus, dukroms — LYDIJAI, VANDAI ir HERTAI, sūnams HERBERTUI ir LEONUI skaudžiose atskirimo valandose reiškiamame nuosirdžiausiu užuojautą bei kartu liūdime —

S. ir A. Petraičiai

J. ir A. Vanagai

B. ir J. Akelaičiai

J. ir K. Kaknevičiai

Z. ir J. Klevinai

MYLIMAI MAMYTEI

EMAI ŠMITIENEI

mirus, dukrą HERTĄ BUMELIENĘ ir šeimą

nuosirdžiai užjaučiame —

Oakvillės lietuvių bendruomenė

Mylimai motinai

EMAI ŠMITIENEI

mirus, reiškiamame nuosirdžiu užuojautą dukroms — HERTAI BUMELIENEI, VANDAI ŠEPETIENEI, LYDIJAI PETERSONIENEI, sūnams — HERBERTUI ir LEONUI ŠMITAMS, žentams, marčioms bei anūkams —

O. I. Delkai

E. M. Bumeisteriai

Mylimai Mamytei

Emai Šmitienei

iškeliavus amžinybėn, liudinčius vaikus — HERTĄ, VANDĄ, LYDIJĄ, HERBERTĄ, LEONĄ ir jų šeimoms nuosirdžiai užjaučiame —

Č. J. Kurai

P. E. Žuliai

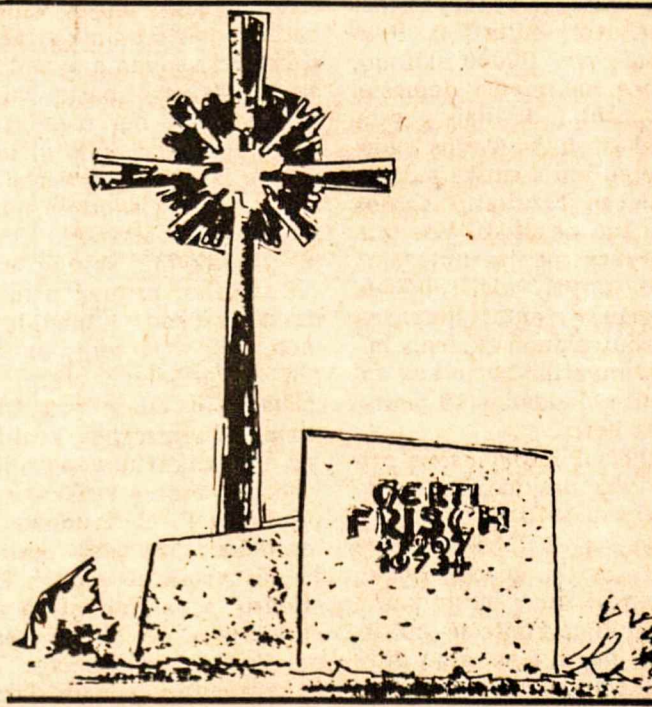
J. A. Klimai

Brangiai mamai, močiutei ir uošvei

EMAI ŠMITIENEI

mirus, dukras — LYDIJĄ, VANDĄ ir HERTĄ, sūnus — HERBERTĄ ir LEONĄ su šeimomis nuosirdžiai užjaučiame ir kartu dalinamės jų skausmu —

Janina ir Kazys Ožalai

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistris darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Mobawk
Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbimo mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėls

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Dr. JONAS BALYS

Galvotrūkišiais bėgant laikui, gal daugeliui bus staigmena, kad š.m. gegužės 11 d. jau suka-ko 20 metų, kai mirė ilgametis Lietuvos nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotasis ministeris JAV-bėms Vašingtone.

Savo karjerą velionis pradėjo kaip kariškis. Petrapilyje 1912 m. baigė organinės chemijos studijas universitete ir gavo pirmos klasės diplomą. Pirmo pasaulinio karo pradžioj buvo mobilizuotas ir kaip kuopos vadas dalyvavo su carinėmis rusų armijos daliniais mūšiuose su vokiečiais prie Dubysos, Papilės rajone. Buvo apdovanotas už drąsą caro ordinais. Vėliau baigė Petrapilyje karininkų elektrotechnikos radijo kursą ir buvo paskirtas vieno korpuso radijo viršininku Kreizburge.

Kai po revoliucijos rusų kariuomenė demoralizavosi, jis pasitraukė iš kariuomenės ir grįžo Lietuvon. 1919. VI. 6 Kaune įstojo į Lietuvos kariuomenę ir ėmėsi organizuoti elektrotechnikos batalijoną. Nuo 1919. VII. 21 iki 1919. X. 9 buvo krašto apsaugos ministriu. Lietuvos vyriausybė pasiuntė Žadeikį į Ameriką kaip Lietuvos misijos narį ir karinį įgaliotinį 1920-21 m. Grįžęs iš Amerikos, Žadeikis buvo siunčiamas kaip krašto apsaugos ministerijos atstovas deryboms su Vokietija. 1922 ir 1923 m. buvo pasiustas Prancūzijon kaip Lietuvos karinės misijos narys. Grįžęs iš šių kelionių buvo pakeltas į pulkininko leitenanto laipsnį.

Mums P. Žadeikis daugiausia yra žinomas kaip diplomatas, nes nuo 1923 m. gruodžio 1 d. jis pradėjo dirbti užsienio reikalų ministerijoje. Prez. A. Stulginskis jam pavedė įsteigti Cikagoje Lietuvos konsulatą. JAV vyriausybė 1924. II. 16 konsulatą pripažino, ir P. Žadeikis buvo Lietuvos gen. konsulu jame iki 1928. II. 1, o vėliau tokias pat pareigas ėjo Niujorke iki 1935. VII. 1, kai prez. A. Smetona jį paskyrė Lietuvos ministriu Vašingtone.

Ilgametis Lietuvos reikalų atstovavimas Vašingtone sutapo su nelemtais mūsų istorijos įvykiais. Kai 1940. VI. 15 sovietų armija okupavo Lietuvą, min. P. Žadeikis informavo JAV valstybės dep-tą apie Sovietų Sąjungos neteisėtą įsikišimą į Lietuvos vidaus reikalus, o plačioje notoje 1940. VII. 22 išdėstė visas tas sutartis, kurias sovietai sulaužė, okupuodami Lietuvą. Taip pat paaiškino kokį pretekstą panaudojo sovietai savo ultimatumui ir kad liepos 14-15 d. rinkimai į seimą buvo neteisėti, nes kraštas okupuotas svetimos kariuomenės ir tebuvo vienas kandidatų sąrašas ir tik viena veikianti komunistų partija. “Kaip teisėtai paskirtas suvereninės Lietuvos valstybės atstovas, aš pareiškiu savo griežtą protestą prieš neįsprovokuotą agresiją, Lietuvos okupavimą raudonosios armijos jėgomis ir vėliau įvykdytą Lietuvos inkorporaciją, suorganizuotą Sov. S-gos vyriausybės. Lietuva, turinti savo turtingas istorines tradicijas, siekiančias XII šimtmetį, su savo sena kalba, atsidavimu religijai ir vakarietiškom kultūrai turi neginčijamą teisę į nepriklausomybę ir laisvą ekonominį vystymąsi... Tikiuosi, kad JAV vyriausybė, kaip kovotoja už teisinius santykius tarp tautų, laikys dabartinę sovietų okupaciją Lietuvos n e l e g a l i u aktu, priešingu tarptautinės teisės dvasiai, ir suteiks, kiek galima, visokią pagalbą Lietuvos piliečiams, kur nėra Lietuvos valstybės atstovavimo”. Reikia atkreipti dėmesį į paskutinį sakinį: JAV diplomatiniai postai prašomi pasirūpinti Lietuvos piliečių reikalais, tame tarpe ir Sovietų S-goje.

Kai augščiausias sovietas 1940. VIII. 3 nutarė patenkinti “liaudies seimo” prašymą ir įjungti Lietuvą į Sov. S-gą, min. Žadeikis rugpjūčio 3 d. notoje valstybės dep-tui pakartojo savo protestą dėl neįsprovokuotos agresijos ir nelegalios Lietuvos inkorporacijos į Sov. S-gą, cituodamas 1945 m. nepuolimo sutartį ir 1920. VII. 12 d. taikos sutartį, kurios pirmame str. Rusija atsisąžadėjo visų pretenzijų į Lietuvos teritoriją.

Sie protestai turėjo reikšmės. JAV valstybės sekretorius 1940. VII. 23 pakartotinai paskelbė pareiškimą, kad JAV vyriausybė nepripažįsta sovietų agresijos

jos akto prieš Lietuvą, kad Lietuvos valstybė juridiniu požiūriu nenustoją gyvavusi, tik yra priešuo okupuota; Amerikoje esąs Lietuvos auksas bei kitas turtas nebus atiduotas Sov. S-gai, ir Lietuvos pasiuntinybė galės toliau veikti. Tokia padėtis tebėra iki šiol.

Kai 1941 m. birželio mėn. tauta sukilo ir pasiryžo atstatyti Lietuvos suverenumą, tai birželio 25 d. min. Žadeikis vėl įteikė notą JAV valstybės dep-tui, kurioje tarp kitko rašė: “...Sovietų Rusija, apsėsta senojo caristinio Rusijos imperializmo ir komunistinės pasaulio revoliucijos idėjos, 1940 m. birželio 15 d. brutaliai ir begėdiškai užpuolė Lietuvą. Sadistiniai sovietų valdžios metodai taip įtūžino lietuvių tautą, kad ji sukilo atsisądus pirmąi galimybei... Lietuvių tauta reikalauja savo neginčytinus teisės turėti pilną suverenumą bei nepriklausomybę ir yra pasiryžusi kovoti, gin-dama tas šventas teises, visomis priemonėmis, kurias tiktai turi”.

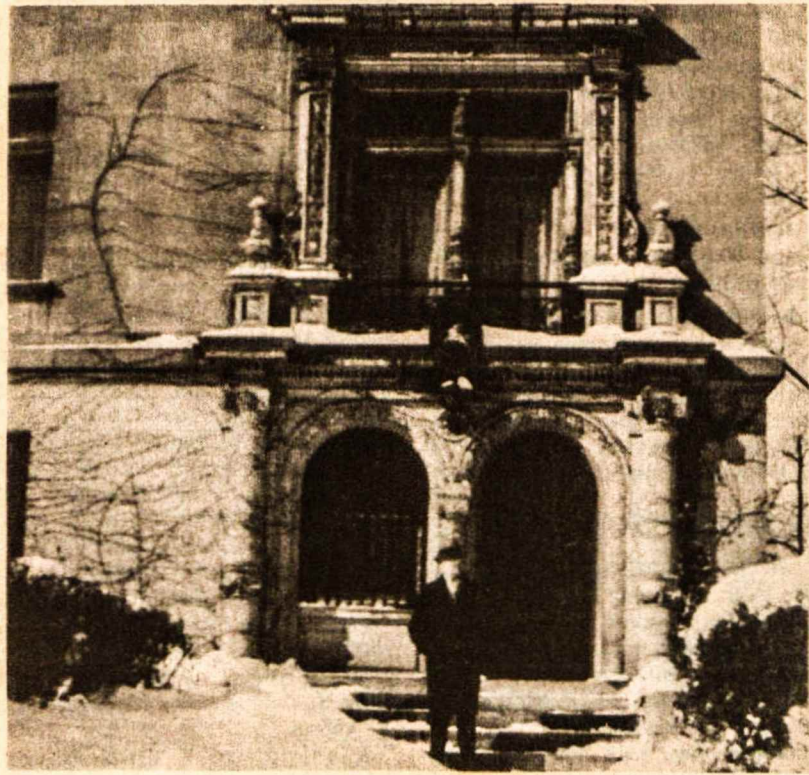
Lietuvos ministerio pareigos Vašingtone buvo atsakingos ir sunkios. Diplomatinė veikla turėjo būti labai atsargi ir apgalvota. Min. P. Žadeikis padėti realiai įvertino ir nepasidavė kailkieno toli einančioms fantazijoms sudaryti išeičioje savo seimą ir vyriausybę, kurių niekas nepripažintų. Laikykime ką turime — savo diplomatinės atstovybės, kol jas vakariečiai pripažįsta arba joms teikia nors simbolinės reikšmės.

Min. P. Žadeikis gerai suprato tinkamos informacijos reikšmę, ypač tokioje vietoje, kaip Vašingtonas. Todėl pasiuntinybė nuo 1940. VIII. 3 iki 1957. XII. 31 leido informacinį biuletinį angliskai: “Current News on the Lithuanian Situation” (antraštė nuo 1955 m. buvo su-

trumpinta į “The Lithuanian Situation”). Išėjo 148 nr-riai. Kaip paprastai, pačiam šefui teko nemažą dalį prirašyti. Salia įvairių žinių, randame ir įdomių samprotavimų bei išsireiškimų. Stai pora pavyzdžių. “...Nors Lietuva yra mažas kraštas ir jos geografinė padėtis nėra pavydėtina, tačiau ji atsisako būti palaidota gyva ar būti paaukota jos didžiųjų kaimynų naudai. Lietuva turi skirtingas istorines tradicijas, kurios yra dalis jos sielos. Ji turi norą bei sugebėjimą puoselėti nepriklausomą gyvenimą, visiškai nepaliesdama teisėtų savo kaimynų interesų (1942, nr. 13).

Ryšium su Paryžiaus konferencija min. Žadeikis rašė savo notoje 1946. VII. 29: “...Sovietų vyriausybė vis stengiasi įkalbėti Vakarų demokratijoms neteisingą idėją, kad lietuvių tauta savanoriškai atsisąžadėjo sunkiai iškovotos savo nepriklausomybės, idant prisimintų Sovietų Rusijos dominavimą ir visų savo tautos klasių pavergimą; tai reiškia, kad sovietų diktatūra iš esmės yra demokratijos priešas — ji priešinasi Atlanto Chartai ir mažų tautų apsisprendimo principui”.

Min. Žadeikis, žemaitis nuo Varnių, ūkininko sūnus (šeimoje buvo penki broliai ir dvi seserys, vyriausiasis brolis buvo kunigas), buvo ramaus būdo, kiekvieną reikalą mėgstąs apsvaryti. Visi realūs planai Lietuvos reikalams rasdavo jo pritarimą ir paramą. Darniai bendradarbiavo su ALTA ir kitais Lietuvos diplomatais. Visus Vašingtone ir toliau gyvenančius lietuvius pakviėdavo į pasiuntinybę Vasario 16 šventėje. Vašingtono lietuviai jį ir jo šeimą mėtenį angliskai: “Current News on the Lithuanian Situation” (antraštė nuo 1955 m. buvo su-

POVILAS ŽADEIKIS, buvęs nepriklausomos Lietuvos pasiuntinys ir įgaliotasis ministeris J. A. Valstybėms, prie pasiuntinybės rūmų Vašingtone 1936 metais

Pirmieji Lietuvos pašto ženklai

Atsikuriančios n e p r i k l a u s o m o s Lietuvos pirmieji žingsniai buvo labai sunkūs. Nuniokota, apiplėšta svetimų kariuomenių, turėjo kurtis iš nieko: neturėjo ne tik ginklų, bet ir pinigų.

1918 m. gruodžio mėn. Lietuvos paštų, telegrafų ir telefonų valdyba Vilniuje pradėjo steigti savo pašto įstaigas ir skirti savo įgaliotinius. Kad paštas galėtų tinkamai veikti, reikėjo išleisti savo pašto ženklus. Kadangi reikalas buvo labai skubus, tai apsispręsta išleisti paprastus p. ženklus, kurių spausdinimas neužimtų daug laiko.

Pirmojo Lietuvos pašto viršininko Benedikto Tamoševičiaus įsakymu Vilniuje 1918 m. gruodžio 25 d. buvo išleisti pirmieji nepriklausomos Lietuvos p. ženklai 10 skatikų ir 15 skatikų vertės. Jų buvo išleista po 5000. Šie pirmieji p. ženklai paskubomis buvo atspausdinti Jono Strazdo — Martyno Kuktos spaustuveje. Pašto ženklams buvo panaudotas paprastas baltas, be klijų popierius. Aplink iš raidžių “o” buvo suformuotas rėmelis, o viduryje įrašas — “Lietuvos 10 skatikų pašta”.

Tokie paprastai p. ženklai yra praeities liudinininkai, tos praeities, kai, kovodami už savo laisvę, stigime visko. Mūsų kraštas buvo kaip kūdikis — prisidengęs tik baltais marškinėliais, lyg tas baltas pašto ženklas popierėlis. Savo paprastumu šie pirmieji Lietuvos pašto ženklai labai

sudominio kitų kraštų filatelistus.

Ir antrieji mūsų p. ženklai (Scott No 3-8) buvo kuklūs. Jie buvo išleisti 1918 m. gruodžio 31 d. Vilniuje. Pašto ženklų įrašas toks pat, kaip ir pirmos laidos, tik skaitmenų šriftas storesnis. Šių pašto ženklų buvo išleista: 10 sk., 15 sk., 20 sk., 30 sk., 40 sk. ir 50 sk. vertės.

Vėlesnės pašto ženklų laidos buvo išleistos Kaune. Įrašas toks pat, tik vietoj “pašta” įrašyta “paštas” (Scott No 9 - 19).

Antra pašto ženklų laida, išleista Kaune, nesiskiria nuo kitų. Šioje laidoje žodis “skatikų” sutrumpintas į “sk” (Scott No 13 - 19). Visi šie p. ž. buvo spausdinami mažais lapais po 20 p. ženklų, iš kurių tik 6 viduriniu p. ženklui buvo pilnai perforuoti, o visi kiti — tik iš dviejų, ar trijų pusių perforuoti. Tokie pilni (20 p. ž.) lapai filatelisti yra labai vertinami ir jieškomai.

Trečioji p. ž. laida (nr. 20-26) buvo spausdinama lapais po 20 p. ž., tačiau visi šie p. ženklai ir nr. 19 buvo spausdinami taip pat ir dideliais lapais po 160 p. ženklų kiekviename. Tokie lapai yra didelė filatelinė retenybė. Kas norėtų įsigyti šių pirmųjų - baltųjų (Scott 1-26) p. ženklų, turėtų pasiskubinti, nes jų kainos pradėjo žymiai kilti.

P. Barbatavičius

• Gyvos idėjos prasmė yra būti ne archyvinio idėjų sandėliu, o šviesa, žadinančia į tiesą ir gerį. J. GIRNIUS

Pokalbyje su lietuvių bičiuliu Klevelande. Iš kairės: J. Nasvytis, I. Bublienė, anglikonų kun. M. Bourdeaux, parašęs knygą apie Lietuvą “Land of Crosses”, J. Stempužis. Kun. M. Bourdeaux yra direktorius Kestono instituto Anglijoje, kuris rūpinasi religijų būkle už geležinės uždangos V. Bacevičius

Kieno rankose karo kirviai?

Atsakymas B. Rūtai į priekaištus mano kalbai Toronte

VL. ZILIUS

K i e k nustebau skaitydamas B. Rūtos pasirašytą straipsnėlį “Ar neperlengvai teisiama?” “Tėviškės Žiburiuose” 1977. IV. 21. Autorė bando daryti kairiurios samprotavimus, lyg ir remdamasi mano Toronte sakytos kalbos tekstu. Susidaro įspūdis: “girdėjo, kad skambino, tik nežinia kurioj pusėj”.

Minėtoje mano kalboje nėra užgaulaus tono rašytojo Kraliausko adresu, kaip kad bando savaip teigti B. Rūta, o tik apgailestavimas doro žmogaus, besikreipiančio į Lietuvą “mesti šalin karo kirvius”, ir dėl neturėjimo pakankamo žinojimo apie šiandieninės Lietuvos gyvenimo praktiką, nenujauciančio, kad kreipiamasi tuščiai. Kaip rašo B. Rūta, buvo kreipiamasi į rašytojus ir kitus geros valios žmones Lietuvoje”. Tai puiku, tik dar kartą galiu nelinksmai pakartoti, kad nei bičiulystės su užsieniu reikalai, nei karo kirviai ten nėra nei rašytojų, nei geros valios žmonių rankose! Kieno rankose ir valioje tai yra, mano kalboje aiškiai išdėstyta. Suminėti yra pavardėmis keli komunistiniai generolai, kalti dalies savo tautos išudymu ir šiandien okupacinės valdžios apdovanoti “nusipelnusių LT SR kultūros veikėjų” vardaais. Jų rankose ir yra tie “karo kirviai”. Jų ir į juos panašų valioje yra ir okupacinio režimo vyk-dymas tos didžiosios dorųjų lietuvių dalies atžvilgiu.

Tai B. Rūta kažkodėl diskretiškai apeina, bet užpuola mane kitu sakiniu: “jei dail. Zilius išvažiavo iš Lietuvos, ar ten nebliko nė vieno į kurį verta prašnekti?” Nėra tokio teiginio mano kalboje — prašnekti Lietuvoje yra į daug ką!

Toliau B. Rūta ironiškai teigia: “Kažkodėl visi kultūrininkai, gyvenantieji Lietuvoje, yra išgamos ir parsidavėliai, bet vos tik peržengia sieną į Vakarų, tampa patriotais”. Taip, buvo ir tebėra Lietuvoje “kultūrininkų” ir išgamų, ir parsidavėlių (nežinau, pvz. “rašytojo” Gudaičio-Guzevičiaus B. Rūta gal taip nepavadins?). Dalį jų esu minėjęs anksčiau, rašydamas “Drauge”, o dorų “kultūrininkų”, režimo sekamų, pavardžių neminėju, kad pastarieji vėliau nebūtų iškviesti į namą Vilniuje, į kurį Vladimiras Iljičas nuo savo pakyls tiesiai rodo špižinė ranka. O tiems, kurie “peržengė Vakarų sieną”, gal būt specialiai pasidaryti patriotais ir nereikėjo. Reikia manyti, kad kairurie jų tokiais buvo ir savo krašte.

B. Rūta piktinasi mano suabejojimu dėl kairiurių išeičių naivios pozicijos, vertinant Sov. Sąjungos komunizmo praktikos formas. Giliai tikiu, kad čia, Vakaruose, žmogus turi gali-mybę naudotis plačia pasaulinės informacijos laisve, tačiau B. Rūtos samprotavimai (greičiau kaltinimai) ryšium su mano kalba Toronte dar kartą mane patikina, kad informacijos gavimo galimybė dar nereiškia žinojimo. Jos teiginys, kad čia orientuojamasi daugiau “apie tokius gyvenimo aspektus Sovietų Sąjungoje, kurie ir jos pačios gyventojams visai nežinomi”, skamba nerimtai. Ir aš skaičiau A. Solženicino aprašymus apie jo kalinimą Gulago salyno mirties lageriuose. Ir jei-

Patys pirmieji nepriklausomos Lietuvos pašto ženklai nr. 1 ir 2

“Šmėkla mašinerijoje”

Nuimta vėliava nuo Vilniaus universiteto bendrabučio. Pašalintas Lenino portretas iš centrinio pašto įstaigos. Iškelta Lietuvos vėliava ant vidaus reikalų ministerijos rūmų

“The Financial Times” 1977. IV. 5 Europos žinių skyriuje išspausdino ilgoką reportažą apie tautines apraiškas Lietuvoje ir pavadino “Šmėkla mašinerijoje”. Jo autorius David Satter lankėsi Vilniuje š.m. vasario mėnesį ir patyrė įdomių dalykų, kurie tebėra aktualūs ir dabar.

Besilankydamas Vilniuje, autorius pastebėjo keistą reiškinį — pagrindinėje gatvėje (Lenino prospekte) siuvo milicijos būriai. Jie tikrino praeivių dokumentus, bet nežinia kodėl. Vieni aiškino, kad buvęs nužudytas vienas milicininkas, kiti — kad tai daroma ryšium su Vasario 16 diena. Buvęs sulaikytas gatvėje ir archivistas Kestutis Jokubynas (dabar jau Kanadoje, Red.), kalintas 17 metų sovietiniuose lageriuose. Jis betgi atsakė: “Aš nedalyvausiu jūsų komedijoje”.

Koks bebūtų ano įvykio aiškinimas, jis rodė, kad tautinė dvasia Lietuvoje ir po 37-rių metų įjungimo į Sov. Sąjungą tebėra gyva viso krašto gyvenime, nors Lietuva, ūkio šalis, ir buvo padaryta pramonės šalimi.

Pirminės tragišką Lietuvos praeitį su jos deportacijomis, okupacijomis, rezistencinėmis kovomis, autorius pažymi, kad dabar miestuose gyvena 57% (1975 m. statistika) žmonių, o 1939 m. — 22.9%. Vilniuje esama 450.000 gyventojų.

Pasak autoriaus, lietuvių nacionalizmas, laikomas stipriausiu Sov. Sąjungoje, retai kada reiš-tuvių turi žydų tautybės žmonas. Taigi turi kaikas ir japonės, ir amerikietės, ir gal juodekes. Dėl šio problematiško klausimo tolimesnio aiškinimo B. Rūtai gal reikėtų kreiptis į Čikagos nacių būstinę arba į Niujorko tautiečių-komunistų “Laisvės” redakciją, nes ir viena, ir kita grupė šiandien jau išpažįsta tą pačią ideologiją bei praktiką. Reikia manyti, B. Rūtai ten būtų parodytas visokeriops supratimas.

Mano kalboje nėra šiurpaus reikalavimo (kaip kad užsiuola B. Rūta) lietuviams nebūti diplomatais, o susideginti, kaip Kalanta, arba patirti tragiškas situacijas, kaip S. Kudirka. Mano kalboje yra tik skaudus apgailestavimas, kad lietuviai šiandien “tik savizudišku pasiaukojimu, begali pagarsinti pasauliui, kad jie ir jų kraštas tebėra dar gyvi”.

Aš nesu priešinąs teiginiumi: “ne draugai rusams amerikiečiai, ne draugas ir Vatikanas, o daro kompromisus vardan mažesnio blogio”. Mūsų atveju blogybė yra ta, kad tų kompromisų darymo rezultate (prisipažįstame tai mes ar ne) pasaulio akivaizdoje esame palaidoti, palaidoti gyvi: ir mūsų kraštas, ir mes kaip tauta! O B. Rūtos minimas “mažesnis blogis”, negudraujant diplomatinio žargonu, vadinasis baimė, normali baimė prieš Rusijos imperijos militarinį komunizmą. Lai-kui bėgant, ta baimė darosi, matyt, vis didesnė. Vardan tos baimės laikino aprašinimo didesnieji kartais autoritetingai nusprendžia, kad mažųjų buvimas pasaulio žemėlapyje nėra per daug būtinas...

Perskaičius B. Rūtos straipsnėlį, susidaro įspūdis, kad ji daro priekaištų man ir dėlto, kad išvykau, ir dėlto, kad pasakau čia kaip, kas mano “nuosavu kailiu” patirta ten. Kodėl ir kokiom aplinkybėm išvykau iš ten, buvo paskelbta išeičių spaudoje anksčiau. Atvykau čia ne kaip pranašas, paskelbiantis Lietuvai laisvę, ne. Tai, ką žinau, yra tik Lietuvos nelaisvės faktai. B. Rūtos pastaba (“jei visi išvyktų, kaip Žiliai — nebūtų Lietuvos”) meta šio-kį tokį nesuspiratimo šešėlį į pačios B. Rūtos atsidaimą čia... Aš nei ten, nei čia niekam nedalinau nurodymų kur kas turėtų gyventi ir kaip spręsti savo ir savo kilmės krašto reikalus. Tik ir Toronte sakiau, ir dabar dar kartą tvirtinu — ne susiskaldymas yra lietuvių (kaip čia, taip ir Tėvynėje) stiprumo laidas.

D-ro Vinco Kudirkos, Lietuvos himno kūrėjo, bronzos biustas Kaune, Karo muzėjaus sodelyje, nepriklausomybės laikais. Prie paminklo dešinėje stovi torontiskė Taleikytė-Adamavičienė su viešnia iš Hamburgo 1939 metais

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

"TIESOS" SUKAKTIS

Rusiškąją "Pravda" sekanti lietuviškoji "Tiesa" balandžio 12 d. Vilniaus meno darbuotojų rūmuose paminėjo savo šešiasdešimtmetį. Pirmasis jos numeris buvo išleistas 1917 m. balandžio 12 d. Petrapilyje. Nuo to laiko "Tiesa", dažnai atvejais skelbdama melą, ištikimai tarnavo sovietų kompartijos siekiams. Sukakties aprašyme džiaugiamasi nuo 3.000 egzempliorių iki 278.000 išaukusiu tiražu, tačiau skaitytojų skaičius dar nereiškia, kad ši dienraštis yra geras. Daug kas jį prenueruoja dėl šventos ramybės, įsietikdami kompartijai, kad nėra kito geresnio. "Tiesa" pirmiausia rūpi ne skaitytojų informavimas, o tik partinės ideologijos sklaidimas. Pasaulio įvykiai taip iškraipomi, kad juose žinių tenka įsiskoti tarp eilučių. Sukakties minėjime dalyvavo grupė partiečių su kompartijos vadu P. Griškevičium. Po red. A. Laurinčuko pranešimo kalbėjo akademiko vadov prisidengęs propagandistas V. Niunka, partinio instituto direktorius R. Šarmaitis, žurnalo "Komunistas" red. G. Zimanas, kadaise redagavęs "Tiesą", kompartijos veteranas docentas F. Krastinis, dirbantis Lietuvos žemės ūkio akademijoje, rusiško dienraščio "Sovietskaja Litva" red. V. Jemeljanovas, Jonavos chemijos statybos tresto kompartijos komiteto sekr. F. Indrašius. Minėjimas užbaigtas Lietuvos Teatro Draugijos surengtu koncertu, kurio programą atliko Vilniaus operos solistai V. Noreika, V. Šiškaitė, pianistė Z. Noreikienė ir aktorius T. Valsieta.

SPALIO REVOLIUCIJAI

Sovietų Sąjunga, minėdama savo Spalio revoliucijos šešiasdešimtmetį, baltiečius ne tik verčia šokti ir dainuoti, bet ir jų tautodailę bando propaguoti "savanoriškai" tu šalių įsijungimą sovietinėn šeimon, kur pirmuoju smuiku groja vyresnysis brolis rusas. Nepalyje buvo atidaryta vadinamoji sovietinių Baltijos respublikų dekoratyvinės taikomosios ir vaizduojamosios dailės paroda, įtraukta į revoliucijos šešiasdešimtmečių skirti sovietinės kultūros mėnesio programa. Nepalin buvo nuvežta apie 200 baltiečių meistrų gintaro dirbinių, medžio drožinių, kalnietų metalo darbų, auđinių, siuvinėtų rankdarbių. Nepalio Dailininkų Draugijos sekr. T. P. Mainalis, pasižymėjęs skulptoriaus, džiaugiasi, kad ši paroda sustiprins draugystę ir bendradarbiavimą su Sovietų Sąjunga ir tomis sovietinėmis respublikomis. Taigi, Baltijos šalis jis laiko Sovietų Sąjungos dalimi. O tai juk ir yra pagrindinis šios parodos tikslas.

DAR VIENAS PAMINKLAS

Sovietų Sąjungos okupuota Lietuva pastatė dar vieną paminklą — "išvadavusiais" raudonajai armijai. Šį kartą vieta jam buvo parinkta rytiniame Šiaulių pakraštyje, prie Salduvės pillakalnio, pabrėžiant faktą, kad dėl Šiaulių vyko aštrios kautynės. Paminklą sukūrė skulptorius K. Patamsis ir architektė G. Pajarskaitė, o vario plastikos darbus atliko Jerevano "Dailės" kombinato meistrai. Jo kūrėjams ir net statytojams buvo įteikti vilniškės augšiausiosios tarybos garbės raštai. Išimtis padaryta tik G. Pajarskaitė, kažkodėl nesusilaikusi tokiu įvertinimu. Pagrindinė paminklo dalis — trijų karių figūros. Jo atidengime gegužės 5 d. kalbėjo Šiaulių miesto kompartijos komiteto I sekr. J. Lukauskas, Lietuvos kompartijos centro komiteto I sekr. P. Griškevičius, Pabaltijo apygardos politrukas gen. plk. I. Gubinas, atargos gen. plk. N. Chlebnikovas, atargos gen. mjr. J. Maciauskas, šiaulietis socialistinio darbo "didvyris" J. Lešinskienė ir A. Baltrušaitis. Plakaty šūktai skelbė: "Slovė Tarybų Sąjungos Komunistų partijai!" "Tautų draugystė — mūsų jėgos šaltinis!" "Slovė Tarybinei armijai — taikos tvirtovė!" "Amžina

šlovė tarybiniam kariams — vaduotojams!" Pirmasis tokio pobūdžio propagandinis paminklas, dėkantis už Lietuvos "išvadavimą", jau prieš keletą metų išdėjo Kryžkalnyje.

SVENTĖS VILNIUJE

Spalio revoliucijos šešiasdešimtmečiui skirta respublikinė moksleivių dainų ir šokių šventė įvyks birželio 25-26 d. Vilniuje. Tikimasi, kad jona suvažiuos net 21.000 moksleivių. Dviejų dienų iškilmė bus pradėta rytų V. Lenino paminklo. Dainų šventei yra parinkta Vingio parko estrada, šokiams — centrinis "Žalgirio" stadionas. Antrojoje lėpos pusėje Vilniuje, Kalnų parke, numatoma surengti dainų ir šokių liaudies ansamblių šventę, kuri taip pat skiriama sovietinei Spalio revoliucijai. Sovietintinos ELTOS pranešime skelbiama: "Kartu su pažėgiausiais Tarybų Lietuvos kolektyvais šventėje dalyvaus visų sąjunginių respublikų ansambliai. I jį taip pat pakviesti kolektyvai iš Kubos, Mongolijos, Lenkijos, Vokietijos Demokratinės Respublikos, Vengrijos. Vyks parodomieji ansamblių pasirodymai ir koncertai Vilniaus salėse, kituose respublikos miestuose ir rajonuose. Svečiai iš broliškų respublikų ir užsienio lankysis gamybiniuose kolektyvuose, mokyklose..." Šventę papildys konferencija, tautinių drabužių ir liaudies muzikos instrumentų paroda.

P. MASIOTO JOVARAS

Vytautas Zemkalis - Landsbergis "Literatūros ir Meno" 18 nr. paskelbė laisšką "Lidna pasaka apie P. Masioto jovarą". Iš jo paaiškėja, kad vaikų literatūros kūrėjo Prano Masioto tėviškėje Pūstelninkuose, Vilkaviškio rajone, buvo likęs tik milžiniškas jovaras. Pašėsupių žvejai už jį siūlydavo geras pinigus, norėdami iš jo laivėli pasidaryti, bet su tokiu mintimi nesutiko Masiotų šeima. Jovaras žaliavo iki 1976 m. gegužės 24 d., kol jį nukirto drėkinimo sistema kolchozų įrengiantys melioratoriai. Senąjį jovarą bandė gelbėti Kudirkos Naumiesčio vidurinės mokyklos kraštotyrininkai, vadovaujami mokytojos N. Manikienės, globoję šį gamtos paminklą, susietą su Pr. Masioto atminimu. Specialiais raštais buvo kreiptasi į Lietuvos muziejų ir kultūros paminklų apsaugos tarnybą, vykdomąjį rajono komitetą, vietinį gamtos apsaugos komitetą, bet net atskirusi sąsakingus asmenis, bet niekas laiku jovaro neužrėdė. Melioratoriai nukirstąjį jovarą pasiūlė žmonėms, tačiau niekas nesutiko juo pasinaudoti. Tada jovaras buvo įverstas į netoliese esančią duobę.

AUGANTI PĀLANGA

Prie plento Klaipėda—Liepoja statomas naujasis Palangos K kvartalas. Vietinė Palangos statybos valdybos brigada, vadovaujama Vytauto Kairio, čia pastatys 38 namus, turėsiančius po 12, 13 ir 24 butus. Iš viso bus 618 butų, kuriuose galės apsigyventi apie 2.000 žmonių. Jiems yra suplanuoti prekybos ir buitinių paslaugų centrai, 280 vietų vaikų darželis. Naujojo K kvartalo statybą numatoma užbaigti 1980 m.

KAUNIEČIŲ FOTOKLUBAS

Kauniečių fotografus jungia Kauno profsąjungų kultūros rūmų fotoklubas, kurio veikla rūpinasi taryba, vadovaujama pirm. Antano Zinkečiaus. Mėgėjai fotografai čia įsigyja patirties, aptaria savo darbus, susipažįsta su žymyųjų foto meistrų kūryba. Kauniečių klubas bendradarbiauja su Tartu profsąjungų kultūros namų fotoklubu. Keičiamasi nuotraukų parodomis, vykdomi bendri jų aptarimai. Klubo veiklon stengiamasi įjungti didesnių skačių jaunimo. Brandžiais darbais pasižymi Kauno politechnikos instituto studentas Gintaras Jaronis, jam nusileidžiančios merginos — Regina Požeraitė ir Danutė Gaidelytė. Vyresnio amžiaus fotografų grupėje stipriausias yra vidurinės profesinės technikos mokyklos dėstytojas Vladas Grabonis. V. Kst.

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokyklos 1976-77 m. m. dešimto skyriaus abiturientai. Sėdi iš kairės: A. Gedrimaitė, R. Jurgutytė, L. Morkūnaitė, R. Verbickaitė, V. Stankutė, A. Pleinytė, E. Norkutė, A. Bugailiškis, V. Sadauskas, A. Adomaskas

HAMILTON

LOS ANGELES DRAMOS SAMBŪRIS vaidins teatro festivalyje Toronte gegužės 28 d. premijuotą Birutės Pūkelevičiūtės dramą "Palikimas". Gegužės 29 d. Sambūris dalyvaus žymenų vakare. I Los Angeles iškrenda antradienį, gegužės 31 d., o pirmadienį, gegužės 30 d., 7.30 v., Hamiltono Jaunimo Centre, 48 Dundurn St. N., vaidins tą patį veiklą "Palikimas". Susidomėjimas ta teatrine grupe yra didelis ir, reikia manyti, kad salės Toronte ir Hamiltono bus pilnos žiūrovų. Hamiltone Los Angeles aktorius globos "Aukuras". Ad.

VYSK. M. VALANČIAUS MOKYKL. LA gegužės 14 d. su 92 mokiniiais užbaigė 1976-77 m.m., išleisdama 11 abiturientų. Iškilmė buvo pradėta šv. Mišiomis, kurias atlikė ir pamokslą pasakė prel. J. Tadauskas. Iš šventovės persikelta į Jaunimo Centrą, kur vyko mokslo užbaigimo aktas. Mokyklos ved. J. Mikšys pasveikino labai gausiai susirinkusius tėvus ir mokinius, kartu pakviestas ir prezidentą prel. J. Tadauską. Čia, mokykla A. Volungienę, tėvų komiteto pirm. D. Vaitiekūnienę, šaulių kp. pirm. P. Kanopą, bankelio "Talka" vicepirm. J. Kristolaitį, ramovėn atst. J. Stanaitį, Scenon buvo iškviesti taip pat abiturientai: Algis Adomaskas, Antanas Bugailiškis, Aldona Gedrimaitė, Ramona Kochankaitė, Ramona Jurgutytė, Liucija Morkūnaitė, Elaine Norkutė, Viktoras Sadauskas, Vida Stankutė, Aušra Pleinytė, Ramunė Verbickaitė. IX sk. atstovai abiturientams ir garbės prezidentui prisegė rožes, o X sk. mokytoja A. Volungienė pasveikino abiturientus, pasidžiaugdama stropumu bei palinkėdama nepamiršti to, ką išmoko mokykloje. KLB Hamiltono apyl. valdybos pirm. K. Deksnys prisiminė taip pat lankytą šeštadienį mokyklą, pasidžiaugdamas, kad tėvai nelėisdavo šeštadieniais žiūrėti televizijoje "kartūnų", bet vedavo į mokyklą. Šaulių kp. pirm. P. Kanopą prie sveikinimų pridėjo ir pinigine dovaną mokyklai, "Talkos" atstovas J. Kristolaitis kvietė vėl po atostogų visus susirinkti mokykloje. Jautrius ir patriotiniai žodžiai buvo mokyklos įsteigėjų prel. J. Tadauskas. Abiturientų vardu E. Norkutė dėkojo tėveliams ir mokytojams už rūpestį, rėmėjams — už finansinę paramą mokyklai. Visi baigusieji buvo apdovanoti tautodailės drožiniais, o trys skyrių geriausi mokiniai — lietuviškomis knygomis. I sk. geriausiai baigė: Brigita Jakučinskaitė, Eglė Kvedaraitė, Algis Rukšėnas; II sk. — Ramona Mačytė, Onutė Stanevičiūtė, Aras Kvedaras; III — Liana Kantentytė, Audra Verbickaitė, Aušra Šernaitė (pastaroji yra atvykusi iš Kolumbijos patobulinti savo lietuvių ir anglų kalbų); IV — Onutė Žukauskaitė, Danutė Grajauskaitė, Sandra Ciparytė; V — Stasys Kareckas, Rita Sadauskaitė, Loreta Mačytė; VI — Danielius Rukšėnas, Linas Stanaitis, Edvardas Bartninkas; VII — Jonas Kareckas, Rūta Kamaitytė, Elytė Rukšėnaitė; VIII — Raimundas Bilevičius, Laima Raguckaitė, Kristina Aušrotaitė; IX — Ramunė Pleinytė, Aušra Kezytė, Danutė Berzaitė; X — Aldona Gedrimaitė, Vida Stankutė, Ramunė Verbickaitė.

Oficialią dalį užbaigė tėvų komiteto pirm. A. Vaitiekūnienė, dėkodama tėvams ir mokiniams už pagangas bei idėtas darbą, ruošiant mokslo metų užbaigimo iškilmes, kviesdama visus prie vaišių stalo. Negalima pamiršti ir stiprių mokyklos rėmėjų: AV paraprijos komi-

teto ir prel. J. Tadausko, bankelio "Talka", apyl. valdybos, Šalpos Fondo, šaulių kuopos, KLB Moterų Dr-jos Hamiltono sk., KLVs "Ramovės" Hamiltono sk., Žūkl.-Medž. klubo.

PASITRAUKUSIS IŠ LIETUVOS operos sol. R. Daunoro koncertas rengiamas Hamiltone rugsėjo 17 d.

VILNIAUS KRASTO LIETUVIŲ S-GOS suvažiavimas rengiamas birželio 18 d. Paris m. prie Hamiltono. Bė vilniečių, suvažiavime kalbėjami dalyvauti iš Suvalkų trikampio atvykę tautiečiai, kadangi bus svarstomi ir šio Lietuvos krašto, esančio Lenkijos valdžioje, svarbūs reikalai. Hamiltono prašoma kreiptis iki birželio 16 d. pas K. Baroną tel. 545-3594. Iš anksto reikia sužinoti dalyvių skaičių vaišėse.

SIBIRINIŲ TREIMIŲ minėjimą kartu su latviais ir estais rengia vietos apyl. valdyba birželio 13 d. prie miesto rotušės.

RENGIASI TUOKTIS KLB Hamiltono apyl. valdybos pirm. K. Deksnys su K. Goldbergaite. Jungtuvės numatomos liepos 9 d. AV paraprijos šventovėje. Vestuvinis pokylis — Jaunimo Centre. K. B.

S. ST. RAKŠČIO IR L. J. KRIAUCIŲ ūžuojautė a.a. P. Sarpalienės artimiesiems "T2" 20 nr. vietoje pavardės Vėlus turėjo būti Vitis.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju savo žmonai Amelia Palmer už suruoštą man gimtadienio progą grąžai pobūvi š.m. balandžio 30 d. "City Motor Hotel" viešbutyje. Taip pat nuoširdžiai dėkoju giminiams, kurie atvyko iš Niujorko, Detroito, iš Čikagos, žmonos sesutei, iš Timminso broliui ir draugams, iš Toronto.

Taip pat nuoširdi padėka vietos svečiams hamiltoniečiams, kurie dalyvaavo mano gimtadienio ir vardinio progos suruošime pobūvyje. Dėkingas esu visiems atsilankiusiems ir už įteiktas man brangias bei gražias dovanas, kurių niekad neužmiršiu.

Nuoširdi padėka ir tiems asmenims, kurie buvo kviešti bet negalėjo dalyvauti ir atsiuntė sveikinimus telegramomis iš Čikagos, Winnipeg, Klevelando. Taip pat dėkoju už sveikinimus atvirukais.

Dėkoju visiems, kurie prisidėjo ir pagelbėjo mano žmonai darbais, kad pobūvis būtų sėkmingas ir gražus. Tuo reikalu turiu paminti keletą asmenų, kuriems esu labai dėkingas už pagalbą: p. Galiniui už paruoštą labai skanų maistą ir gražiai papuoštą stalą; p. Vizbarui už patarnavimą prie bufeto; p. Kronui už vadovavimą to vakaro programos. Nuoširdi padėka prel. dr. J. Tadauskui už maldą prieš valgi, kun. L. Januškai už dalyvavimą. Didelis ačiū p. J. Saunorienei už prisidėjimą maistu, p. Silinskiui už pastarnavimą, kurio dėka turėjome gerą muziką pasilinksminimui, p. Pranckevičiui už fotografavimą, kurio nuotraukos pasiliks alburme neužmirštamai.

Nuoširdi padėka J. Didžbaliui ir P. Masiai už suorganizavimą ir įteiktą visų hamiltoniečių vardu gražią alelejinio paveikslą, kuris pasiliks man neužmirštamai.

Nuoširdi padėka visiems kitiems svečiams ir torontiečiams, kurie įteikė man gražias dovanas asmeniškai.

Taip pat dėkoju visiems už pagangas bei idėtas darbą, ruošiant mokslo metų užbaigimo iškilmes, kviesdama visus prie vaišių stalo.

Negalima pamiršti ir stiprių mokyklos rėmėjų: AV paraprijos komi-

George Palmer-Paliliūnas

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai

Skanėstai

Skievienu skoniu

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468

740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113

- GUELPH LINE prie PROSPECT,
- BURLINGTON — 639-0510
- LLOYD D. JACKSON SQUARE,
- HAMILTON — 525-9641

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadienis - ketvirtadienis nuo 10 iki 5 val., penktadienis nuo 10 iki 7 val., šeštadienis nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadienis uždarytas.

Nemokama gynybė ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$8.000,000.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.) 6%

santapus 7½%

term. depozitus 1 m. 8½%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas... 11%

nekiln. turto pask... 10%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

ROMO KALANTOS penktąjį mirties metinių progą Joseph Boley, prašytas VLIKO valdybos, parash brošiūrą apie šį mūsų tautos didvyrį "Flames for Freedom". Ją 8.000 egz. tiražu išleido Tautos Fondas. Šis 16 psl. leidinėlis nemokamai gaunamas VLIKe, 29 West 57th St., New York, N.Y. 10019, USA.

LOS ANGELES HILTONO VIEŠBUTYJE pasaulio klausimams skirta taryba "World Affairs Council" balandžio 8 d. surengė priešpiečius šiame mieste apsilankiusiai sovietų delegacijai. Jos eilėse buvo ir du lietuviai — vilniškės augšiausiosios tarybos nariai Vladislavas Mikučiuskas ir Algirdas Vileikis. Pastarasis taipgi yra ir Vilniaus miesto vykdomosios tarybos pirmininkas. Tarybos nariams atstulstuose kvietimuose buvo teigiama, kad sovietų delegatui atsakinėti pateiktus klausimus. Dalyvaavo Leonardas Vallukas ir keli kiti lietuviai. Tik salėje jiems paaiškėjo, kad klausimus reikia iš anksto pateikti raštu. Lietuvių klausimai daugiausia buvo skirti abiem tautiečiams ir okupuotos Lietuvos. Jie liete Molotovo-Ribbentropo sutarties slapto protokola, Lietuvą atiduodanti Sovietų Sąjungos įtakai, raudonosios armijos įvedimą Lietuvon 1940 m. birželio mėnesį specialiu ultimatumu, kuris buvo aiškus kišimasis į kitos valstybės reikalus. I šiuos ir kitus klausimus nesitiekė atsakyti nei V. Mikučiuskas, nei A. Vileikis, nei pats delegacijos vadovas S. Beglovas, politinis sovietinės "Novosti" agentūros komentatorius. L. Vallukas parashė protesto laisšką "World Affairs Council" pirmininkui ir savo nepasitenkinimą pareiškė spaudoje dėl klausimams įvestos cenzūros.

MUZ. ALGIRDAS KACANAUSKAS, Apreiškimo parapijos vargonininkas Niujorke, kamuotas net kelių ligų, staiga mirė gegužės 9 d. Vėlinės buvo gimę 1917 m. Petrapilyje. 1935 m. baigė Kauno Jėzuitų gimnaziją, studijavo teisę Vytauto D. universitete. Muzikos mokėsi pas tėvą kompoz. Aleksandrą Kačanauską, vėliau lankė Kauno konservatoriją, studijas gilino Stutgarte. V. Vokietijoje buvo įsteigęs "Sietyno" ansamblių. Įtvėkęs į JAV ne tik dirbo vargonininku, bet ir įsteigė "Altvarų" kvartetą, vadovavo "Rūtos" ansambliui, taip pat ir Lietuvių Vargonininkų ir Muzikų Sąjungai, redagavo "Muzikos žinias". Palaidotas gegužės 13 d. Holy Cross kapinėse North Arlingtone, N.J.

ATEITININKŲ FEDERACIJOS TARYBON išrinkta 15 daugiausia balsų gavusių kandidatų: kun. dr. K. Trimakas 555, G. Juozapavičiūtė 541, kun. K. Pugetvičius 497, dr. J. Girvas 486, dr. A. Damušis 483, J. Polikaitis 455, dr. K. Keblys 453, Almis Kuolas 453, sesuo M. Bareikaitė 448, A. Zaiskaitė 408, Pr. Baltakis 389, R. Juzaitis 364, kun. J. Šeškevičius 336, dr. R. Kriaučiūnas 330 ir L. Gražulienė 330. Kandidatai į tarybą liko: J. Liaučka 326, J. Gailiūstė-Viesulienė 322, L. Nainytė-Garbonkienė 312, A. Liulevičienė 299, dr. J. Sungaila 294, dr. V. Majauskas 283, kun. Pr. Garša 279, A. Grinienė 256, J. Udrėnė 245, J. Zadeikis 196 ir C. Surdokas 180. Balsavimo rezultatus paskelbė vyr. rinkimų komisija: pirm. J. Urbonas, nariai — G. Damušytė, S. Jankauskas, J. Mikulionis, N. Udrys.

KALIFORNIJOJE VIESI du okupuotos Lietuvos menininkai (vyrras ir žmona): Vilniaus operos sopranas Giedrė Kaukaitė-Zebrūnienė ir pasižymėjęs filmų rež. Vytautas Zebrūnas.

Brazilija

KUN. DR. F. A. BENDORAITIS, misijonierius ir gydytojas, įsteigęs ligoninę Amazonijos Guajara-Mirim vietovėje, jau pasveikęs kepenų uždegimu, bet bavo pasveiko ir vėl tęsia darbą. Daug energijos pareikalauja ligoninės didinimas. Šiuo metu ji turi 136 lovas ir vaikų skyrių. Baigiami statyti trys kambariai gydytojams, dvi salės vaikų užkrečiamųjų ligų skyriui. Į statybos planus taipgi yra įtrauktas chirurgijos skyrius, administracinė patalpa. Perna ligoninėje pagalba buvo suteikta net 33.000 pacientų, kurių 4.000 gulėjo ligoninėje. Kun. dr. F. A. Bendoraitis, stengdamasis sumafinti ligoninės išlaidas, praplėtė ligoninės ūkį, užtvėnkė upelį ir tvenkinį sulieido 10.000 žuvų.

ARGENTINA

DIVSAVAITRASTIS "LAIKAS", leidžiamas Buenos Aires mieste, įsidedo į koncertų JAV ir Kanadoje grįžusios sol. Adrianos Jocytes nuotrauką, po ją pateikdamas pagrindinius koncertų duomenis su dalyvių skaičiumi. Berisietė A. Jocyte džiaugiasi naujomis pažintimis, šiltu sutikimu, dalyvių punktualumu ir nepaprasta tyła programos metu, kurios ji, atrod, pasigenda Argentinoje rengiamuose koncertuose. Ši jos pastaba buvo skirta išryškinti koncertų skirtumams Argentinoje ir išvykoje.

CHEMIKAS JUOZAS R. GAVELIS grįžo iš JAV, kur 18 mėnesių Kolumbo universitete dėstė atomų evoliucijos kursą. Iš Buenos Aires jis buvo pakviestas skaityti paskaitų Čileje, Valparaiso universitete. Šioje išvykoje praleido 15 dienų.

Australija

VELYKU ATOSTOGŲ METU Sydnejaus skautai ir skautės stovyklavo.

Ingleburne, Aušros stovyklavietėje. Stovyklos metu buvo surengti vadovų kursai, kuriuose dalyvaavo ir būrėlis melburniškų. Paskaitą "Lietuviai Australijoje" skaitė B. Barkus, apie sovietų okupuotą Lietuvą kalbėjo V. Šlitteris. Kiti pašnekesiai buvo skirti skautiškoms bei stovyklinėm temoms. Kursai užbaigti skiltininkų egzaminais. Visus stovyklautojus sveikino rajono vadav v.s. A. Mauragis. Dalyvaavo 63 skautai ir skautės. Jaučiausia stovyklautoja buvo Skaitė Mauragytė, 2 mėnesių amžiaus. Balandžio 17 d., Atvelykio sekmdienį, Aušros stovyklavietėje buvo surengta tradicinė margučių šventė, kurioje dalyvaavo ne tik skautai, bet ir jų tėvai. Mišias stovyklavietės aikštelėje atnašavo dvasios vadav kun. P. Butkus. Vertintojų komisija paskyrė šešias premijas už gražiausius margučius. Jaunuosius šios išvykos dalyvų apdovanojo iš Lietuvos atvykusi Velykų bobutė.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBE gražų vakarą surengė "Dainos" choras ir šalpos organizacija "Caritas", vadovaujama kun. P. Butkaus. Šis renginys yra vienas populiariausių Sydnejuje, susilaukiantis gausių dalyvių, kurių eilėse buvo ir ALB krašto valdybos pirm. prof. dr. A. Kabaila, svečių iš Kanberos ir net Brisbanės. Koncertinę programą atliko "Daina", vadovaujama muz. Broniaus Kiverio ir moterų choro vadovės Zitės Belkutes.

Vatikanas

LIETUVIŲ KOPLYČIA SV. PETRO BAZILIKOJE apvogė nežinomi asmenys. Pavogtas matyt, kaip suvenyras Lietuvos Vyti, kuri buvo sukurę italų skulptoriaus Aliero Nena. Vyti buvo pritrūvintas prie plieninių grotelių, kuriais uždaramos įėjimas koplyčion. Vagystę pirmasis pastebėjo Vyčio kūrėjas A. Nena.

Britanija

METINIS D. BRITANIJOS LIETUVIŲ SĄJUNGOS suvažiavimas, XXXI iš eilės, įvyko Londone balandžio 16-17 d. Dalyvių susilaukta apie 40, atstovavusių šios organizacijos centrai ir penkiolikai skyrių bei keturiom kitom organizacijom. Lietuvių Namų salėje buvo atidengtas Vytauto D. paveikslas, sukturas ir padovanotas dail. Genovaitė Grigoravičienės-Johnstonienės, kurios o vyrras yra lietuvių bėičulis, gerokai pramokęs lietuvių kalbos. Jiedu patys atvežė šią dovaną ir dalyvaavo suvažiavime. Visus jo dalyvius sveikino Lietuvos atstovas V. Balickas. Po to sekė pranešimai: DBLS centro valdybos pirm. J. Alkio, vicepirm. ir VLIKO atstovo Z. Juro, tarybos pirm. R. Sovos. J. Alkis taipgi kalbėjo apie DBLS įstatų pakeitimus, kuriuos diktuoja neaiškus Lietuvių Namų bendrovės akcijų likimas, jeigu kada sunykty patar DB L Sąjunga. Įstatų pakeitima nutarta atidėti vieneriems metams. DBLS centro valdybon perrinkti tie patys asmenys, o tarybon išrinkti: pirm. A. Kučinskienė, vicepirm. R. Sovą, sekr. K. Tamošiūnas, nariai — K. Bivlalis, A. Bučys, J. Adomonis. Atskirą posėdį turėjo ir Lietuvių Namų bendrovės akcininkai, kurių eilėse yra ir DBL Sąjunga, turinti 2.616 akcijų. Suvažiavime nutarta tradicinį DBLS rudens saskrydį surengti rugsėjo pradžioje Bradforde, skatinti narius dalyvauti Europos Lietuviškųjų studijų savaitėje, o jaunimą — skautų ir jaunimo stovykloje.

BELGRADO KONFERENCIJOS REIKALU suvažiavimo dalyviai pasiuntė specialų raštą Britanijos užsienio reikalų ministeriui D. Oweni. Jam primenant, kad lietuvių tauta 1918 m. pasirinko nepriklausomą gyvenimą, bet nepriklausomybę panaikino Sovietų Sąjunga savo okupacija. Paželsdama Helsinkio sutartimus, ji neleidžia tautai laisvai apsispręsti, nesilaiko įsipareigojimų žmogaus teisių srityje. Min. D. Owenas prašomas Belgrado konferencijoje reikalauti, kad Sovietų Sąjunga respektuotų lietuvių tautos 1918 m. padarytą sprendimą ir laikytųsi žmogaus teisių principų. Raštą pasirašė suvažiavimo prezidiumas.

ALEKSANDRAS ZAVISA, buvęs Lenkijos premjeras išėvijoj sudarytoį vyriausybę, mirė Londone kovo 28 d. Su Lietuva jį jungė gimtavietė, nes buvo gimęs 1896 m. Panevėžio apskrityje Vadaktuose, kur jo tėvai turėjo dvarą. Prieš II D. karą A. Zavisą dirbo diplomatinėje Lenkijos tarnyboje.

Vokietija

VLB KRASTO VALDYBA svarsto galimybę surengti vasaros stovyklą 8-13 metų amžiaus vaikams Romuove, Huettelfelde, liepos 24 — rugpjūčio 7 d. Stovyklos mokestis būtų 70 DM už savaitę. Tėvai, norintys savo vaikus įsisti stovyklon, prašomi pranešti šį apsisprendimą VLB krašto valdybai. Jeigu norinčių susidaryt didesnis skaičius, stovyklą įvyks. Priešingu atveju jos teks atsisakyti.

EUROPOS DIENOS PROGA gegužės 7 Muenchene, Marienplatz aikštėje, įvyko koncertas ir demonstracija, kurioje buvo reikalaujama laisvės R. Europai. Vienas kalbėtojų reikalavo laisvės ir Lietuvai, dalyvių eilėse buvo matyti lietuvių, pasipuošusių tautiniais drabužiais. Šis trumpos ir neįsiamas pranešimas yra ištrauka iš vieno "T2" skaitytojo gauto laiško, rašyto vokietės, kuri demonstraciją matė, bet joje nedalyvaavo.

BALTIC TOURS

Ekskursijos į Lietuvą 1977 m.

Vienos savaitės ekskursijose —

1 naktis Maskvoje, 6 dienos ir 5 naktys Vilniuje su 1 dienos išvyka į Kauną ir 1 naktis Maskvoje

Rugsėjo 18 — rugsėjo 26 \$858

Spalio 9 — spalio 17 \$826

Dviejų savaitių ekskursijose į Lietuvą, Vokietiją ir Angliją — 1 naktis Maskvoje, 6 dienos ir 5 naktys Vilniuje su vienos dienos išvyka į Kauną, 4 naktys Muenchene ir 3 naktys Londone.

Birželio 26 — liepos 10 \$1,253

Liepos 17 — liepos 31 \$1,253

Skydžiai — iš Bostono, Niujorko ir Montreallio "Pan American World Airways" ir "IATA".

Tolimesnų informacijų apie mūsų ekskursijas į Lietuvą teiraukitės

Algirdas Mitkus Tel. (617) 969-1190

BALTIC TOURS arba

8 White Oak Road 1-800-223-7420

Newton, Mass. 02168, USA (prašyti kalbėti su "Pat")

Jie ruošiasi Lietuvos Kankinių šventovės kertinio akmens šventinimui gegužės 29, sekmadienį, Anapilyje po kapinių lankymo apeigų. Iš kairės: archit. dr. A. Kulpavičius, kun. P. Ažubalis, rangovas A. Kazilis Ntr. N. Kulpavičienės

Auka pagerbkime kankinius!

Mieli tautiečiai,

Lietuvos kankinių už krikščionišką tikėjimą ir tautą kapų yra pilna ne tik Lietuvoje, bet ir beveik visoje Eurazijoje, pradedant nuo Stutthofo Vokietijoje, per Rainius, Praveniškes, Červenę iki Vorkutos, Krasnojarsko, Lenos žemupio kasyklų ir Sibiro miškų. Visi tie žinomi ir nežinomi kankiniai nėra gyvosios tautos užmiršti. Lietuvoje jų prisiminimas yra gyvas žmonių širdyse. Laisvoji išeivija nori savo pagarbą jiems išreikšti, pastatydama paminklinę Lietuvos Kankinių šventovę. Ji statoma Kanadoje, Anapilio sodyboje, prie Toronto, šalia čia jau nuo seniau esančių lietuviškųjų kapinių. Šventovė ir į Anapilį persikėlusią lietuviškąją parapiją turi oficialiai pripažintą Lietuvos Kankinių vardą.

Šventovės statyba yra jau įpusėjusi. Ji finansuojama pra-

dinėmis aukomis ir Toronto arkivyskupijos pašalpa. Vis dėlto, prie dabartinių kainų, lėšų dar trūksta. Dėlto šventovės statybos finansinio vajaus komitetas kreipiasi į visus laisvojo pasaulio lietuvius, prašydamas paremti šį vienintelį pasaulyje tos rūšies projektą ir tuo prisidėti prie Lietuvos kankinių pagerbimo.

Stambesni aukotojai bus specialiai atžymėti šventovės sienoje. Visiems aukotojams bus išduodami padėkos lapštai ir Kanadoje galiojį atleidimo nuo mokesčių pakvitavimai.

Aukas prašome siųsti šiuo adresu:

Lithuanian Martyrs' Church,
494 Isabella Ave., Mississauga,
Ontario, L5B 2G2, Canada.

Paminklinės Lietuvos Kankinių
Šventovės Statybos Finansinio
Vajaus Komitetas

Tiltai - "Bridges"

AL. GIMANTAS

Žodis "tiltas" dar nuo Vinco Kudirkos laikų lietuviškajame gyvenime yra itin reikšmingas, na, ir prasmingas. Nenuostabu, kad ir JAV Lietuvių Bendruomenės darbuotojai naujam savo mėnraščiui - biuleteniui, pradėtam leisti anglų kalba, parinko tą vaizdų, praktiškai realų "Bridges" vardą.

Pirmajam numeriui pasirodžius, taip ir norisi pasidžiaugti naujagimiu, kuris yra reikalingas, būtinas ir, tikėjime, dar nepavėluotas. Žinia, bus skeptikų ir pesimistų, galvojančių, kad dar vienas leidinys ir dar angliškai spausdinamas, nereikalingas, nebūtinas. Griežtieji mūsų bičiuliai gana aštrokai nusistatę: jei į savuosius turime prabilti ne gimtąją kalbą, tad kokia ir nauda iš tokių? Atseit, kodėl pats kalnas turi ateiti pas Mahometą, o ne atvirkščiai. Vadinasi, kokie ten tie lietuviai, kurie negali, nenori, nesistenčia pramokti lietuviškai? Bala jų nematė!

Tačiau grynai praktiniais sumetimais vadovaujantis, tenka ne tik teisinti iniciatorių ryžtą, bet net pažerti komplimentų sauja drąsuoliams. Negalime ilgiau ignoruoti fakto, kad turime skaitytis su realia padėtimi, nes juk po truputį jau artėjame prie dvikalbės lietuviškosios bendruomenės (mažosiomis raidėmis) sampratos. Jei branginame kiekvieną lietuvišką sielą, ypač jaunesnės kartos atstovus, turime laikyti visas komunikacijos priemones atidaras ir prieinamas. Šioje vietoje ir ateina pagalba anglų kalba, kuri ne tik neįplėš lietuviško turinio ir esmės, bet ir padės lietuviškos kilmės tėvynainiams laikytis krūvoje bei lietuviškose salose. Tai didelis ir labai reikalingas akstinas bendrųjų nuotaukų ir idealų palaikymas. Kitaip mūsų gretos mažės, biologiniam procesui normaliai mažinant emigrantinę visuomenę šiame kontinente.

DR. J. GIRNIUS

PAVASARINIS IŠPARDAVIMAS

Išparduodami visi parduotuvės turimi modeliai papigintomis kainomis. Pirmam atėjusiam pirma ir patarnausim. Sofos, kėdės, valgomieji kambariai, sieninės lentynos, knygdėtės, miegamieji kambariai, kilimai, lempos, žvakidės, pūkinės antklodės, variniai ir bronziniai dirbiniai, dovaniniai gaminiai, staliniai takeliai, rašomieji stalai, sieniniai kabikliai, paveikslai. Taip pat pigiomis kainomis priimami užsakymai.

Išpardavimas baigiasi gegužės 31 d.

HOUSE of DENMARK

1942 Avenue Road, Toronto, 787-5767
Atidaryta kiekvieną dieną 10-9, šeštadieniais 10-6

SKAITYTOJAI PASISAKO

ŽYDAI IR LIETUVIAI

Gerbiamasis Redaktorium,

Galėjau suprasti, kad Lietuvos išeivijoje atsirastų nemaža žmonių, kuriems mano straipsnis apie lietuvių kaltę žydų žudynėse nepatiks ir kuriuos netgi skaudins. Galėjau taip pat tikėtis, kad kairieji skaitytojai mėgins nupiešti simetrinį paveikslą iš lietuvių ir žydų kentėjimo bei vienodai pakartoti 5-6 žinomų žydų NKVD pavardes ir tuo būdu nuraminti save bei savo artimuosius, ypač vaikus, kurie vis klausia tėvus — kas iš tikrųjų atsitiko su žydais Lietuvoje. Bet negaliu suprasti, kad gerbiame redaktorius, kuris lig šiol nesielgė labai korektiškai, leido puliti mane asmeniškai, Turiu galvoje p. Prano Čepėno straipsnius "Ar kalta tauta dėl žydų naikinimo?" Tuos straipsnius autorius pradėjo dalykiškai nagrinėdamas klausimą "ad rem", baigė "ad hominem". Nesugebėjus įrodyti, kad mano tezė yra teisinga ar neteisinga, jam buvo galbūt patogiau ir lengviau nagrinėti asmeninę mano biografiją. Nieko blogo joje neradęs, pasodino mane drauge su dviem kitais istorikais (Fainhauz ir Stražas) ir taip davė mums bendrą atestaciją bei charakteristiką: "Šie žydai istorikai buvo arba komunistų partijos nariai, arba tos ideologijos atstovai, arba artimai bendradarbiavo su Sovietų Rusijos valdžia."

Nors niekados nebuvau komunistu nei komsomolu (bet visada sionininku), aš griežtai atmetu seną žinomąją taktiką: užuot diskutavus klausimą tematiškai, palenksti diskusiją į asmeninę bei politinę plotmę ir taip ją užbaigti, t.y. oponentą pavadinoti bolševiku ir pan.

Juk taip įvyko ir 1941 m. vasarą Telšiuose ir kituose Lietuvos miestuose. Labai žinomi visuomenės veikėjai ragino minią kankinti ir užmušti vietinius rabinus, nes jie buvę atsakingi už komunistų susidorojimą su lietuvišiais kalininiais karui prasidėjus.

Galio suprasti, kad skaudu žmonių, sulaukusius senatvės svetur, toli nuo tėvynės, nenoromis prisiminti tragišką lapą savo tautos istorijoje ir ginti tautos garbę. Bet labai abejoju, ar tas surūdijęs ginklas (vadinamas oponento komunistu ir pašaliai) padės "pataisyti" istoriją. Esu tačiau tikras, kad dauguma lietuvių išeivijos vaikų tikrai eis vien takais dorybės, kad jie sugebės iš tikrųjų suprasti tai, kas įvyko Lietuvoje II D. karo metu. Galbūt jų dialogas su mano vaikais bus simpatingesnis.

Su tikra pagarba —

Dov Levin

Jeruzalė, 1977 m. balandžio 25 d.

ATVIRAS LAISKAS KONSULUI

Didžiai gerbiame Konsule, prašau priimti mano, kaip KLB nario, gilią padėką ir pagarbą už autoritetingą, ryžtingą ir teisingą atrėmimą faktų iškraipymo leidinyje "A Member of a Distinguished Family". To leidinio autoriams — prof. Henry Radecki ir red. Benedikt Heydenkorn yra žinoma Lietuvos ir Lenkijos susijungimo prieš bendro priešo pavojų istorija (žūr. "T2" 1977 m. 16 nr.). Jų nuotoliną nuo istorinės tiesos leidinyje reikia laikyti nenaudingu abiem tautom. Svarbu būti objektyviais, ypač šiuo metu, kai visa pasaulio žmonija kelia balsą prieš neteisingumą.

M. Ramanauskas,

Oakville, Ont.

NEAUDINGA POLEMIKA

Negaliu neatkreipti dėmesio į straipsnį "T2" 1977. III. 3 "Atėitį lems jaunoji karta". Jame autorius Vl. Zilius pasisako ir apie Brazilskus.

Cituojau: "Juokinga man girdėti čia vakariečių samprotavimus (tame tarpe ir kairiųjų lietuvių išeivių), bandančius nušviesti Brazilskus esant paprasčiausiais "banditais" teroristais. Jie, kaip žinia, tik žūtūtinai kaudamiesi galėjo peršokti rusišką konclagerio sieną, tikėdamiesi laisvės Vakaruose. Ir jeigu toje žūtūtinėje kovoje būtų pralaimėję, būtų jau seniai rusų sušaudyti. Atsitiktinai žuvo komunistė rusaitė. Kaltinama vos ne visa lietuvių tauta! Labai norėtys tuos "jautriuosius" kaltintojus paklausti, kodėl savo pasakymuose jie staiga "užmiršta" paminėti, kiek lietuvių yra nužudę komunistiniai rusai? O juk nužudė ne vieną ir ne du, ir tai ne laisvės siekdami, šimtus tūkstančių. Nužudė vien už tai, kad jie lietuviai ir kad patogiųjų būtų plėšti Lietuvą. Gal "šaukieji" kaltintojai tai laiko taip jau paprastu, įvykusių faktų? Ne, ištisos tautos naikinimas juk nėra paprastas įvykis! Mūsų tauta tebeinaikinama ir šiandien. Abejingo pasaulio akivaizdoje mes neturime teisės to užmiršti".

Nevadinkime Brazilskų nei banditais, nei didvyriais. Jie didvyriai tik patys sau, ne tautai, ne žmoniui. Dėl savo asmeninės laisvės jie pastatė ant kortos viso lėktuvo keleivių gyvybę, nekalbant jau apie žuvimą pareigas einančios merginos. Brazilskai buvo lėktuve ginkluoti, kad galėtų išeiti į laisvę arba mirti. Bet tai dar nereiškia, kad turėtų žūti su jais visi esantieji ten žmonės. Lėktuve susikrovus, toks atvejis visada yra galimas. Lėktuvuose

Tėviškės Žiburiai • 1977. V. 26 — Nr. 21 (1424) • 5 psl.

keleiviai būna iš įvairių kraštų ir skrenda įvairiausiais reikalais. Jų nepriskirsi nei komunistam, nei kam kitam. Taigi... Brazilskai pervertino savo laisvės žygį daugelio gyvybės sąskaiton.

Vis dėlto painiavon patekusius tųdu tautiečius dabar gelbstim ir tylim. Polemika spaudoje tik apsun-kintų minimų tautiečių padėti. Kaip kam beatrodytų jų laisvės žygio priemonės, mes turime jiems padėti vardan nekaltai nužudytų ir žudomų Maskvos rankose mūsų brolių. Brazilskai nieko kito nesiekė, tik žūtūtinės laisvės.

Mt-is

DIALOGAS SU LENKAIS

S. m. "Aidu" 3 nr. V. Čičūnas išspausdino apžvalginį straipsnį "Dialogą su lenkais tęsiant". Jame autorius primena išeivijoje pradėtą dialogą prieš keletą metų, sumini įvairius rašinius tuo klausimu, iškeltą lenkų žurnalo "Kultūra" palankią liniją ir pastaruoju metu iškilusius pasikarščiajimus. Gaila, kad V. Čičūnas neatkreipė dėmesio į spausdintą pasikalbėjimą "Tėv. Žiburuose" su "Kultūros" red. J. Giedroyce. Jo pareiškimai galėjo būti pagrindu išsamiam dialogui. Ligšioliniai pasirodymai buvo karštoki, o kairieji net netaktiški. Prie pastarųjų priklauso dr. V. Daugirdaitės - Sruogienės pareiškimas. Teisingai apie jį rašo V. Čičūnas: "Gaila, kad dr. V. Daugirdaitė - Sruogienė savo laiške gerokai nuvertino "Tėviškės Žiburius", pavadindama šį laikraštį mažai skaitomu ir nereikšmingu provincionaliųjų autorių prierašumu. Mano išmanymu, "T2" yra pirmaujantis mūsų išeivijos savaitraštis, įstengiantis duoti skaitytojams tai (pvz. diskusiją su Lomžos

vyskupu ir pan.), ko kiti laikraščiai vengia ar neišgali. Šališki savųjų vertinimai ir sprendimai švėtimoje spaudoje yra žalingi mūsų pačių reikalui". Į dialogą su lenkais turėtų eiti žmonės su galva, o ne sentimentu. Kai iš abiejų pusių į dialogą stotų karštuoliai, padaro daugiau žalos nei naudos.

J. Kelmelis

Stayner - Wasaga

MOTINOS DIENA. Staynerio-Wasagos ir apylinkių lietuviai Motinos Dieną šventė gegužės 7 "Golden Apple" restorane, Stayneryje. Trumpoje įžangoje pagerbtos motinos atsisotijimu. Tarti žodį pakviesta p. Juozaitienė. Ji, trumpai nušvietusi lietuviškos motinos gyvenimo kelią, ragino motinas ir močiutes auklėti jaunąją kartą lietuviškoje dvasioje, ypač kreipti didelį dėmesį į lietuvių kalbą. P. O. Juodisienė jautriai kalbėjo apie motinos meilę savo vaikams, o p. Pakarna padainavo trejetą dainų, skirtų motinoms. Mūsų jaunimas deklamavo: Benius, Jonas ir Vincas Birštonai, Ramūnas Lapavičius, o sutęs Gorklytės deklamavo ir dainavo. Minėjimą baigėme Tautos himnu. Vakarienės metu dainavome, o p. Vasiliauskienė — solo.

Dėkojame p. Jonaičiui (Sunnydale) už sukvietimą minėjimą, o p.p. Lapavičiams už skanią vakarienę. T.S.

BALTIC MOVERS

Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

JIEŠKOME TINKAMESNIŲ BŪDŲ PAGERINTI DARBO SĄLYGOMS

Pagerinti darbo aplinką

☐ įsteigti naują visame krašte darbo saugumo ir sveikatos centrą

☐ įsteigti naują visame krašte standartinį darbo sąlygų centrą

☐ išplėsti patariamąsias tarnybas

☐ nustatyti savanoriškus principus, pagal kuriuos būtų tvarkomi santykiai pramonėje

☐ įvesti specialią globą neorganizuotiems darbininkams

☐ sudaryti bendrus darbininkų ir darbdavių darbo saugumo bei sveikatos komitetus

☐ patobulinti derinimo, tarpininkavimo ir trečiųjų teismo tarnybas

Pagerinti darbininkų ir darbdavių santykius

☐ skatinti švietimo galimybes, tobulinti darbininkų specialybes ir gilinti žinias darbo santykių srityje

☐ įsteigti naują informacinę kolektyvinių derybų centrą.

Tolimesnių informacijų galima gauti, kreipiantis raštu:

The Honourable John Munro,
Minister of Labour,
House of Commons, Ottawa.

Labour Canada
Travail Canada

Hon. John Munro, Minister

Esame įsitikinę, kad Kanada yra vienas geriausių kraštų gyventi ir dirbti.

Jis nėra tobulas, bet laikai keičiasi, o su jais ir žmonių norai bei siekimai.

Yra daug sričių, kurias galima pagerinti, jeigu visi dirbsime kartu... kaip pvz. sveikatos ir darbo saugumo srityje... darbo sąlygų sudaryme...

kolektyvinėse derybose... darbininkų dalyvavime sprendimuose... teisingumo įgyvendinime darbovietėse.

Štai kodėl federacinė vyriausybė išėjo su visa eile naujų pasiūlymų:

Patobulinti kolektyvines derybas

☐ praplėsti derybų bazes... propaguoti daugiau koalicines derybas, vengiant fragmentinių derybų

☐ pagreitinti unijų pripažinimo procesą ir skundų sprendimus

Dirbančioji K a n a d a ir Tu... kartu jieškomė tinkamesnių būdų pagerinti

DARBO SĄLYGOMS

Jaunieji Toronto atžalyniečiai didžiųjų lietuvių švenčių ir kitomis progomis dalyvauja meninėje programoje su tautiniais šokiais Nuotr. O. Burzdžiaus

Premijuoto "Palikimo" premjera Amerikoje

Autorė Birutė Pūkelevičiūtė, režisorė Dalila Mackialienė sukūrė gilios dramos veiklą

ALĖ RŪTA

Beveik viską atliko losangeliečiai; tik autorė išrinkta (konkurso keliu) iš Čikagos rašytojų.

Praėjusių metų gale įvyko dramos konkursas, suorganizuotas Los Angeles Dramos Sambūrio, vadovaujama režisores D. Mackalienės. Sambūris surado ir mecenatus premijoms: Vincą ir Emą Dovydaičius, Gasparą Kazlauską ir p. p. Gylis (iš Olympia, Washington). Pirmąją premiją \$1.000 iš dvylikių konkursui atsiųstų rankraščių laimėjo B. Pūkelevičiūtės drama "Palikimas". Antroji \$500 premija, neradus tinkamo veikalo, nepaskirta. Tai nusprendė losangeliečių vertintojų komisija, dramos sambūrio pakviesta: Vincė Jonuškaitė, Dalila Mackialienė, Viltis Jatulienė, Irena Tamošaitienė ir Alė Rūta.

Ir štai — įvyko! Premjera. Visų laukta, spėliota, svarstyta ir persvarstyta. Moteris parašė, moteris nusprendė, parinko, moteris režisavo. Losangeliečiai vienas kitą pasitiki, bet tolimesnis svarstytosios galėjo labai intriguoti.

Gana talpi amerikiečių progimnazijos salė 1977 m. gegužės 7 d. buvo pilna smalsių žiūrovų. D. Mackialienė auklėja žiūrovą: visada savo vaidinimus pradeda punktualiai. Niekas ir nesivėlavo. Susidomėjimas buvo didelis.

Atsivėrė dail. A. Zaliūno dekoruota scena: gėlių puodais apstatytas kambarys, nemažai meno paveikslų ant sienų, matosi, kad gyvenama inteligentiško ūkininko šeimos. Bet už langų — lietingas, sunkus Sekminių rytas; matyt, lauke niūroka, nes kambarys ir lempa uždegti. Bendras scenos vaizdas — patrauklus, skoningas, nemažai ryškių spalvų. Tai lietuvių ūkininko, naujakurio Viskonsino valstijoje, svetainė, kur ir atsisėdžia, pamažu išauganti, išsirutuliojanti "Palikimo" drama.

Kas tai per veikalas? Kodėl jis premijuotas, kodėl sutraukė tiek daug žiūrovų į premjerą? Ar visų lūkesčius patiesino? Ar autorė — rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė neapvylė reiklaus teatro mylėtojų?

Kaip Sekminių rytas buvo pritrūkęs lietingo oro ir beržų bei žolynų kvapų, taip jau pirmoji "Palikimo" scena buvo gausi problemų užuomazgom, sunkiais ir įdomiais dialogais, staigiai beišsivystančiais konfliktais. Žiūrovas pajuto scenoje vykstantį — tikrą gyvenimą. Realūs, šių dienų, mums atpažįstami veikėjai: kiek pasimetę jaunuolis, luosa įtęsusios moteris — daktarė, jos vijaklinis vyras; už visų nugarų jau buvo jaučiamas sunkus ligonio kvapas. Tai — tėvas Martynas, tuo ikio savininkas, kurio palikimu, atrodo, nevisi vienodai susidomėję. Tačiau artėjantis mirties šešėlis jau pat skaitų (prisiminimai) Sekminių rytą buvo užkliudęs visų širdis ir veidus, nors nevisi vienodai.

Genys ir Vaiva. Geniukas ir jo sesuo daktarė. Genys — svainis Bruno. Tarpais žaismingi momentai, beveik giedri jaunų žmonių prasišveikimai. Ilgai, svarūs dialogai. Sakinys po sakinio įsisiūbavo, emė ryškėti keli svarūs, komplikuoti gyvenimai: Irenos ir Bruno, Martyno ir Rožės; Vaiva, lyg sudrėkusiais sparneliais drugys, tarp Geniuko, savo pirmosios meilės, ir Bruno, to labai rafinuoto svajotojo. Kiekvienas iš tų veikėjų turi savo tikslą ir savo sąjungą. Bet Genys, kad ir gana apsidaužęs savo jaunose dienose,

kaikurių net vadinamas valkata, esmėje yra intuityvus poetas, labai atviras, nuoširdus ir kairiur skaudžiai tiesus — jis negali pakelti melo, vaidybos, suktumo. Tačiau jis dar nėra savęs suradęs, pats sau dar negali būti atviras ir nuoširdus. Dar jo siela snaudžia, kaip tas lietingas Sekminių rytas.

Antrame veiksmo nušvinta saulėta popietė. Veiksmas vyksta Beržoro kiemelyje. Martynas Vaičys gaivinas tėvynės Sekminių prisiminimais, nors jo amžius ir sveikata — ilgėjanti pavakario šešėliuos. Jis rūpinasi vaikais: labai rūpestinga ir nuoširdžia dukra, kuri iš mažų dienų luosa ir todėl pilna kartėlio (be to, nelabai patenkinta savo vyru); sūnum Eugenijus, kurio klajonės jam neaiškios ir keliančios daugiausia netikrumo bei lūdesio. Zentas gi moka jam labai įtikti, nuolat ramindamas, paguosdamas, tarsi jo ligoje būdamas didžiausiu globėju ir itin besirūpinančiu artimuoju. Deja, netrukus pasirodo kitoks Bruno Grigaičio veidas. O labiausiai nustebina žiūrovą kitoks ir daktarės Irenos Grigaitienės veidas. Kitoks, negu tėvą beslaugant ir juo besirūpinant.

Visa "Palikimo" drama persunkusi problemomis. Kaip pamažu nušvinta Sekminių diena, taip, tarsi šviesoj ir saulėj išryškėję dulkų bei nešvarumų kampani, labai pamažu išryškėja ir Beržoro gyventojų sielos. Nustembti ir kaikuriai nusivili. Įtampa auga ypač dėl to, kad prieš šviesią gyvenimo dieną vis labiau tamsiu šešėliu smėteli mirties vaizdas.

Trečiame veiksmo įsitempia dar vienas, beveik išorinis, konfliktas, dar vienas laukimas ir nuogastavimas, kuris, tartum sprogmeniu įriedėjus, galutinai sukaupia visus paskutiniams kritimui. Kritimui, atsisakymui ir atsiskyrimui gyvenimo nuo mirties. Kas praeina, praėina. Užsiveria. Atsisėdžia naujas lapas. Svetainė pro langus išpildė nauja saulės šviesa. Vis tų pačių Sekminių šviesa. "Venit creator..." Tartum pakvimpa jauni berželiai. Tartum už langų stiebias bijūnų pumpurai ir smryd žalios šakelės. Pabaiga. Ir liūdina, ir giedra. Nuslenka apgaulių debesys, nusvinta naujos padangės. Toks yra gyvenimas. Nors pro jį ir praslenska mirtis.

Kaip losangeliečiai aktorai šią įdomią dramą žiūrovams pristatė? Kaip atskleidė anų "Palikimo" idėjų ir komplikuočių veikėjų sielas? Nors drama gana ilga, nors dialogai tiršti ir nutisę, nors Genio monologuose daug menininko filosofijos, bet... Ne iš vieno žiūrovo teko išgirsti: nenubodu, įdomu, gražu, intriguojanti. Veikalo įtempimas problemomis galbūt nebuvo lengvas režisorei ir vaidintojams, bet... nenuvylė žiūrovo. Tarpais tikrai pajausdavai, kad yra kažkoks virpėjimas tarp... autorės, aktorius ir dramos stebėtojų. Argi tai ir nėra teatro tikslas? Problemos per tuos tris dramos veiksmus išryškėjo ir išsprendė. Suprantamai. Pozityviai. Nuteikė nostalgikai, bet ir... viltingai. Mirties šešėlis užslinko už šviesios Sekminių saulės. Naujai nušvito diena.

Visą dramos svorį išnešė Saulius Matas — jaunasis Vaičys. Jis Los Angeles lietuvių teatro mėgėjams pasirodė vos antrą kartą (pirmąkart — A. Kairio "Sidaibinė dienotė"). Tai natūralų vaidybos talentą turįs jaunas vyras. Kaikuriuose jo mon-

loguose (ypač apie poeziją) drama sušvinta iš pačių meno gilumų išgriebtais perliukais.

Rasa Zelenytė — visiška scenos naujokė. Jauna studentė, pirmą kartą scenoje. Ji vaidino slaugės Vaivos rolę. Iš pradžių jai reikėjo nemažų pastangų "sušilti", bet vėliau buvo natūrali Vaiva, komplikuočių jausmų mergina, atsidūrusi įvairių konfliktų akligatvyje. Nelengva savo vaidmenį Rasa Zelenytė, geologijos studentė, galima salima sakyti, atliko labai gerai.

Kita pora — Rožė ir Martynas. Viltis Jatulienė, visada nuoširdžiai įieškanti sprendimų savo vaidmenyse (nuolatinė Sambūrio aktorė, vaidinusi daug ir anksčiau), patraukli sukurė Martyno šeiminkinės ir sugeveninės pozą bei jos sielą. Sakau — patraukli, nes lietuviams toks moters vaidmuo gal nėra įprastinis ir neperdaug primintinas. Vis dėlto Rožės asmenį (Viltis Jatulienės vaidyboje) radosi kažkas labai šilto, žmogiško, kaip gražaus, ypač jai prisimenant savo buvusį vyrą; taipgi pokalbyje su Martynu, kai ji ligonį perspėja, kad paliktų ne vien pinigų ir žemę, bet ir savo širdies šilumą, meilę, įpareigojimą gerui, nes tai tikrieji turiniai. Martynas, tas prirakintas

prie ligonio vežimėlio ūkininkas, inteligentas, reziumuojantis savo gyvenimą toli nuo pasiilgtos tėvynės. Tai labai sunkus vaidmuo, nelengvai įsijaučiamas ir atliekamas. Vincas Dovydaičius jį atliko su tam tikra žmogiška šiluma, jam vienam būdinga.

Trečia pora — daktarė Irena ir Bruno. Inga Tumienė — luošos (fizine ir dvasine prasme) moters dvasinį pasaulį atskleidė su visa savo vaidybine energija; užtat buvo ryški ir suprantama. Rimantas Zukas, jaunas aktorius, yra padaręs paskutiniu metu ryškią pažangą. Bruno vaidmenyje jis ištesėjo: tas lengvo žanro vyras, vijaklinis charakteris, bet rafinuotų manierų ir rafinuotų minčių. Rimanto Zuko vaidyboje atrodė tikras, toks, kokį autorė norėjo parodyti, kokį ji sukūrė.

Režisores D. Mackialienės darbas čia buvo milžiniškas. Su dail. A. Zaliūno pagalba scenos buvo ryškios; mizanscenas ši kartą ji labai išjėškėjo.

Režisores padėjėja — Ema Dovydaičienė turėjo irgi nemažos reikšmės, šią labai įdomią dramą išnešant į scenos šviesą.

B. Pūkelevičiūtės "Palikimas" losangeliečiams buvo tikra šventė.

Los Angeles Lietuvių Dramos Sambūris š.m. gegužės 7 d. vaidina B. Pūkelevičiūtės "Palikimą" savo mieste. Šį veikalą jis vaidins ir ketvirtajame teatru festivalyje Toronte gegužės 28 d. Priskelimo parapijos salėje

Vaikai ir televizija

VIDA JAVAITĖ

Vaikams televizijos žiūrėjimas yra populiariausias užsiėmimas, kuris daugiausia atima jų laisvo laiko. JAV statistika rodo, kad, neskaitant miego, vaikai 5-11 m. amžiaus praleidžia daugiau laiko, žiūrėdami televizijos, negu kituose užsiėmimuose. Televizijos žiūrėjimas sutrumpina laiką svarbesniems dalykams — vaikui mažiau skaito, mažiau žaidžia, mažiau domisi kitais užsiėmimais. Be to, svarbu, kokiomis programomis jie labiausiai domisi.

Dauguma programų yra pagrįstos kriminaliniais žiaurumais arba kitokiais nusikaltimais, kurios kaip tik ir labiausiai patraukia mūsų mažuosius. Psichologai yra nustatę, kad šios tokios kriminalinės programos daro įtakos vaiko elgesiui — jis tampa agresyvesnis negu kiti. Vaikai įsigilina į tokias programas, priima kaip realybę ir po imituoja, ką yra matę. Pavyzdžiui, daug vaikų darželiuose imituoja "Six Million Dollar Man", kuris yra šių laikų labai populiarus vaikų herojus. Nors

jis yra parodomas kaip geras asmuo, bet atlieka ir agresyvių veiksmų, kuriuos vaikai noriai pamėgdžioja.

Aš manau, kad tėvai turėtų sekti, kiek laiko jų vaikas praleidžia prie televizijos, palikdamas kitus vertingesnius užsiėmimus. Taip pat tėvai turėtų stebėti, kokiom programom vaikas domisi, parinkti jam tinkamesnes ir taip pat nustatyti praleidžiamą laiką prie televizijos.

Negalima televizijos visai nuvertinti, nes yra labai daug idomių, gražių ir vertingų programų, kurios vertos žiūrėti. Svarbu tik, kad televizija nedominuotų mūsų mažųjų gyvenimo.

MEDUS --

reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas.

Induose ar koriuose.

Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534-0563

Alkoholio paslaptys ir alkoholikai

Zodis "alkoholis" yra arabų kilmės (iš Al-Kohl). Tuo vardu buvo vadinamas juodas stibio sulfidas, vartojamas antakių ir blakstienų dažymui haremuose. Pats žodis reiškia — "smulkiai susmulkintas".

Distiliacija alkoholio jau buvo praktikuojama krikščionybės eros pradžioje Aleksandrijoje. Nėra surasta jokių dokumentų apie stiprius alkoholinius gėrimus iki Arnoldo Villanova, kuris rašė XIII šimtmečyje apie produktą, vadinamą "aqua vini" arba "aqua vital", stiprinantį kūną ir prailginantį gyvenimą. Yra sakoma, kad kai Henrikas II (anglų karalius) užkariavo Airiją, vietos gyventojai darė ir gerė stiprų alkoholinių gėrimą, vadinamą "uisgeatha". Žodis "whisky" yra kilęs iš pirmos dalies to žodžio, kuris gališkai reiškia "gyvybės vanduo".

Chemijoje yra žinoma daug įvairių alkoholių, kurie vartojami tirpinti kitom medžiagom arba jom gaminti. Kiekvienas jų turi cheminį vardą — metilo, propilo ir t. t. Tas alkoholis, kurį mes vartojame gėrimui, chemijoje yra vadinamas etilo vardu.

Alkoholio gamyba yra paremta fermentacija, bet gali būti gaminamas ir sintetiniu būdu. Glukozė (cukrus), enzimas (zymazas) yra paverčiamas alkoholiu ir anglies dvideginiu. Enzimas zymaza randamas mielėse. Krakmolai, enzimas amylazos, kuris randamas salykloje, yra paverčiamas glukoze. Todėl alkoholio gaminimui yra vartojami produktai, turį krakmolo arba cukraus, kaip bulvės, rugiai, miežiai, vynuogės ir t. t.

Anksčiau alkoholis buvo plačiai vartojamas medicinoje tirpdyti vaistingom medžiagom, kai vaistai buvo gaminami iš augalų. Alkoholis (70%) turi antiseptines savybes ir yra vartojamas odai dezinfekuoti.

Pakilius švietimui ir išsivysčius moksliniais tyrimams, buvo išskeltas aiškštės alkoholio žalingumas. Dar ir dabar alkoholis yra gaubiamas tam tikro neaiškumo. Jis yra priskiriamas narkotikų grupei, kaip heroinas, opiumas ir kiti, bet plačiai vartojamas ir visuomenės priimtas. Alkoholis yra visuomenės vartojamas nuo akmens amžiaus pradžios, o kiti narkotikai yra neįprasti. Turi įtakos ir kiti reiškiniai — jo pigumas, ekonominiai veiksniai, mažesnis žalingumas sveikatai.

Galbūt alkoholis nebūtų taip plačiai paplitęs, jeigu žmonės būtų žinoję apie jo žalingumą tiek, kiek žinoma dabar. Alkoholis yra didelė problema, epideminio pobūdžio, ir niekas nežino, kaip jos išvengti ir kokias priemones taikyti jo plitimui sulaukyti. Kaikurie tyrinėtojai sako, kad visuomenės tolerancija taip vadinamam "socialiniam gėrimui" padaro alkoholio žalingumą labiau priimtina, plačiau paplitusį ir sunkiai pastebimą pačioje pradžioje. Į alkoholizmą yra daugiau linkę individai, kurie nori išvengti realybės, nepasisekimų ir atsakomybės gyvenime. Be to, yra sakoma, kad suaugę geria, norėdami atbuktinti savo jausmus, pabėgti nuo rūpesčių arba įgauti drąsos. Jaunimas geria pamėgdžiodamas tėvus, kitus suaugusius arba savo draugus. Kartais jis nori pasirodyti labiau subrendęs ir nepriklausomas.

Ilgasnis socialinio pobūdžio gėrimas gali baigtis alkoholizmu. Net ir socialinis gėrimas yra tam tikra problema, nes dažniausiai ima keisti žmogaus asmenybę neigima linkme — menkinai moralinį lygį, nerispektuoti kitų žmonių teisių. Alkoholikui atsisakyti nuo gėrimo be gydymo pagalbos yra sunku: mažėjant alkoholiui kraujyje, susidaro nemaloni psichologinė - fiziologinė sąvaja, atsiranda kūno drebečiai ir baltoji karštligė. Kartais toks stovis gali būti mirtinas.

Alkoholis yra kepenų nuodas. Jo vartojimas, neatsižvelgiant į valgomą maistą, sukelia kepenyse biocheminius ir struktūrinius pakitimus. Kokio laipsnio būtų alkoholinė kepenų liga, susilaikymas nuo jo labai pagerina kepenų veikimą. Alkoholis mažina pasisavinimą vitamino B¹, kurio stoka mūsų kūne pasireiškia nervų degeneracija, širdies kraujagyslių pasikeitimu ir raumenų nusilpimu. Nervų degeneracijos įtakoj silpnėja regėjimas, klausas, pasireiškia psichiniai nenormalumai ir psichinių galių atbukimas. Taip pat būna nepakankamas folinės

rūgšties ir vitamino B⁶ pasisavinimas. Dėlto išsivysto mažakraujystė.

Kūno atsparumas užkrečiamom ligom būna labai sunažintas, ypač odos ir plaučių ligom, nes alkoholis trukdo normaliam leukocitų mobilizavimui užkrėstose vietose.

Veidas, nosis turi daug mažų kraujagyslių. Alkoholis praplečia periferines kraujagysles. Nuo nuolatinio jo vartojimo tos kraujagyslės praranda galia susitraukti, todėl alkoholikai turi raudoną veidą ir nosį, kuri nuo šalčio pamėlynuoja.

Diabetikai ypatingai turėtų būti atsargūs. Alkoholinių gėrų vartojimas gali sukelti hipoglycemiją (mažą gliukozės kiekį kraujyje). Tai gali baigtis mirtimi.

Vartojant nitroglicerina, reikia saugotis stiprių alkoholinių gėrimų, nes tai gali sukelti pavojingus kraujo spaudimo svyravimus.

Vartojant vaistus miegui (raminančius arba antidepresinius), reikia vengti alkoholio. Mat, alkoholis yra centrinės nervų sistemos slopintojas, ir vaistai, užuot padėję, gali sukelti labai nemalonus ir pavojingas reakcijas.

Yra klaidinga vartoti aspiriną (acetylsalicilinę rūgštį) bei aspirino turinčius vaistus galvos skausmams mažinti ar bendrai savijautai pagerinti po išgėrimo. Aspirinas, kaip ir alkoholis, erzina skilvį. Toks dviejų erzinančių veikimas į skilvį gali sukelti žaizdas arba net kraujavimą.

Vartojant alkoholinius gėrimus, ypatingai didesniais kiekiais, padidėja kraujo rūgštėjimas, kuris gali sukelti podagros priepuolį. Tokie priepuoliai yra labai skausmingi ir daugiau pasitaiko pas vyrus, negu pas moteris.

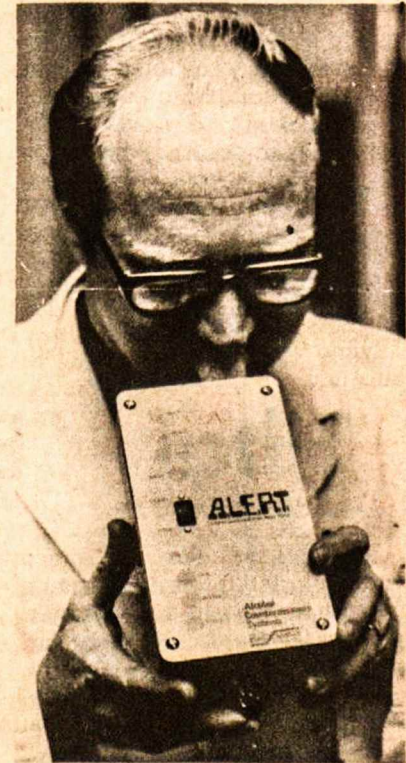
Alkoholis nėra virškinamas ir susigeria į kraują per skilvio sienelės. Kadangi alkoholis lengvai tirpsta vandenyje (mūsų kūne yra ¾ vandens), tai jis paplinta po visą kūną. Jeigu du žmonės geria tą patį kiekį alkoholio, tai girtumas priklauso

nuo jų svorio — lengvesnis žmogus bus girtesnis.

Paplitus alkoholiui po visą kūną, prasideda jo šalinimas. Tik 2% jo yra pašalinami per plaučius ir šlapimą. Likusieji 98% turi būti sudeginti kūne, kaip riebalai, cukrus ir kitas maistas. Tą deginimą atlieka kepenys. Tas procesas vyksta tam tikru vienuodu greičiu (apie 1 unciją "whisky" arba panašaus gėrimo per 1 valandą). Alkoholis yra deginamas lėčiau, negu maistas. Juo daugiau žmogus išgeria, juo daugiau valandų jam reikia pašalinti alkoholiui iš kūno.

Nors alkoholis neturi jokių pagrindinių maisto dalių, bet galima nuo jo pariebtoti, nes turi gan daug kalorijų. Dvi stiklinės alaus turi daugiau kalorijų, negu gabalas pyrago ar ledų porcija. Kadangi alkoholis yra centrinės nervų sistemos slopintojas, silpnina refleksus. Visi žino kokią įtaką turi alkoholis automobilio vairavimui ir aplamai sūdingų mašinų valdymui.

M. T.

Taip reikia pūsti aparatą, matuojantį alkoholio kiekį organizme, kai Ontario policija sustabdo įtartiną automobilio vairuotoją

Lietuvių Tautodailės Institutas

Š.m. gegužės 14 d. dailininkų Tamošaičių ūkyje (Kingstone) įvyko steigiamasis Lietuvių Tautodailės Instituto susirinkimas. Dalyvavo 18 asmenų iš Kingstone, Montrelio, Otavos ir Toronto.

Susirinkimui pirmininkauti buvo pakviesta I. Lukoševičienė, sekretoriauti S. Balsienė. Dail. A. Tamošaitienė plačiau panagrinėjo dabartinę būklę tautodailės besidominčių ir toje srityje dirbančių asmenų bei organizuotą veiklą kanadiečių tarpe. Lietuvių tarpe yra tik viena "Vaivorykštė", dirbanti organizuotai toje srityje ir rodanti gražius darbo vaisius. Dail. A. Tamošaitienė kvietė visus sudaryti Lietuvių Tautodailės Institutą, kuris tyrinėti lietuvių tautodailę, skatinti bei ugdyti jaunimo domesį šioje srityje, perduotų meno tradicijas tolimesnėms kartoms, organizuotų tautodailės parodas, platintų tautodailės istorinę ir praktinę idėją, rūpintųsi atitinkamos spaudos leidimu, sudarytų reprezentacinius parodų vienetus.

Po ilgesnių diskusijų, kuriose dalyvavo J. Danys, B. Mažeikienė, V. Matulaitis, I. Lukoševičienė ir A. Tamošaitis, visi šiam siūlymui mieliai pritarė. Visi sutiko būti naujai įsteigto instituto nariais. Dail. A. ir A. Tamošaičiai buvo paruošę bendrų brožuų statuto projektą. Susirinkusieji išrinko laikiną valdybą, kuri paruoštų formalų instituto statutą, ištirtų instituto valdžios įstaigose įregistravimo reikalą

ir sukvietų visuotinį narių susirinkimą Kingstone. Visi nariai paprašyti kvesti naujus narius instituto veiklai. Instituto nariais gali būti visi, kurie domisi tautodailė bei gali ku nors padėti šio instituto veiklai.

Laikinojo valdybos išrinkti 7 asmenys pasiskirstė pareigoms: pirm. A. Tamošaitienė, vicepirmininkai — L. Balsys ir V. Matulaitis, sekretorė A. Vaitonienė, nariai — I. Lukoševičienė, Kr. Mausekšienė ir J. V. Danys.

Tautodailės instituto veiklai finansuoti bus įsteigtas specialus fondas.

Po susirinkimo dail. A. ir A. Tamošaičiai parodė spaudai paruoštą tautodailės knygą anglų kalba "Lithuanian National Costume", apie 260 puslapių su juoda-balta ir spalvotomis iliustracijomis.

Susirinkimo metu visi dalyviai buvo gausiai bei skaniai vaišinami valgiais ir gėrimais.

Naujai Kanadoje įsteigtojo Lietuvių Tautodailės Instituto emblema. Jos autorius — dail. A. Tamošaitis

Atsiūsta paminėti

Aldona Veščionaitė, ŽODŽIAI KAIP SALOS. Eilėraščiai. Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Čikaga 1976 m., 64 psl.

LIETUVIŲ IMIGRACIJOS BRAZILIJON PENKIASDEŠIMTIS 1926-1976. Redagavo ir išleido 1976 m. Sao Paulo mieste šiai sukačiai sudarytas komitetas, vadovaujamas pirm. kun. A. Saulačio, SJ. Talkino kun. P. Daugintis, SJ, H. Mošinskis, F. Girdauskas, A. D. Petraitis. Tiržas — \$1.000 egz., 208 psl. Surinko savitraščio "Mūsų Lietuva" spaustuvė, spaudė "Kage" spaustuvė, kurios savininkai yra Kazimieras ir Romualdas Gaulius. Galima gauti "Mūsų Lietuvos" administracijoje, Caixa Postal 4421, 01000 Sao Paulo, SP, Brazil.

CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA NO. 14. Šio numerio vertimą redagavo kun. K. Pugetvicius. Išleido Lietuvių Kunigų Vienybė, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA. Sasuvinio formato 42 psl.

Algirdas Gustaitis, 200,000,000 AND LITHUANIA. 15 psl. brošiūra, II laida. Kaina — \$1.50. Gaunama "Lietuvių Dienų" leidykloje, 4363 Sunset Blvd., Los Angeles, Cal. 90029, USA.

Aleksandras Pakalniškis, ZEMAIČIAI. Etnografija. Minkštasis viršelis, 164 psl. Kaina nepažymėta. Išleido 1977 m. Čikagoje dr. Stasys Jankus. Spausdina M. Morkūno spaustuvė. Autoriaus adresas: A. Pakalniškis, 3948 So. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60632, USA.

Šių metų pavasarį poetui Kaziu Bradūnui sukako šešiasdešimt metų. Pasiekė jis šią amžiaus augštumėlę nepastebimai, koks pasiokinkėdamas. Kadangi poetas ne iš tų žmonių, kurie stiebais ant pirštų galų bendroji nuotraukoj, nedaug trūko, kad ši sukaktis būtų praėjus negirdomis. O ji paminėjimo verta.

K. Bradūnas priklauso tai kūrybingai išeivijos lyrikų grupei, kurią mes paprastai vadiname žemininkų karta ir kuri suteikė mūsų poezijai išeivijoje savitą, ryškų veidą. Salia A. Nykos-Niliūno, H. Nagio, V. Mačernio, Bradūnas yra vienas būdingiausių jos atstovų. O apie kiekvieną jų, jei būtumėm gyvenę laisvą gyvenimą, tikrai jau būtų mėtę turėję, jei ne monografijų seriją, tai bent šūsnis straipsnių. Dabargi net pati sukaktis iškilo viešumon tik todėl, kad autorius išleido naują eilių rinkinį, pavadintą „Alkana kelionė“.

Prisipažinsiu, nevisai aiškus ir mielas pasirodė man iš karto to rinkinio pavadinimas. Pernešy pamogė nūdien poetai nedermės, „liesų karvių“ simbolius: Sukytė — „Alkaną žemę“, Liūnė Sutama — „Badmetį“.

Antra vertus atsišaukė tas pavadinimas man asociacijų ir kiekvieno išgyventas niūrias valandas — bėgimą į Vakarus, į nedatektus, alkį ir nerimą. Faktiniai tyrimai remiantis knygoje nesama, išskyrus gal porą eilėraščių. Interpretuojant knygos pavadinimą kitaip, būtent, kaip žygiavimą priekiu ir pažinimą alkio, t.y. poeto troškimo nesustot vietoj, bet plėsti savo kūrybinių valdų ribas ir turtėti dvasiškai, jis labai vykęs.

Būtų ilgoka ir painu mėginti glausti aptarti esminius bruožus, kurie būdingi Nykos-Niliūno, H. Nagio, K. Bradūno, J. Kėkšto poezijai. Sakykim, kad pagrindinė jų pastanga buvo išreikšti benamio žmogaus tragiką, tremties skausmą, atsiskant publicistinio tono, tradicinių retorikos priemonių. Tuo pačiu savaime buvo atsižadėta užsiramymo siauriame asmeniniame pasaulėlyje ir tokių temų, kaip dejonės dėl nelaimingos meilės, graudenimasis laimės trapumu. Žinoma, kas be ko, gimtosios žemės praradimo skausmas nudažė visų tremtyje atsidūrusių rašytojų kūrybą, ištryškdamas neretai gėla veriančiais posmais. Deja, ne visiems pavykė davo išreikšti tas likimo nuoskaudas paguodos neįsiekiančių žodžių.

Žemininkų išskirtinumas yra tas, kad jų eilėse anoji gaida skamba kur kas dramatiškiau ir vispusiškiau, išsakydama neišsakomus sąjautas, kurie riša žmogų su tauta ir žeme. Ir gal už vis tiesiausiai, natūraliausiai, be filosofinių imantrijų praskamba ji, kaip kad pripažino visa eilė kritikų, K. Bradūno kūryboj, nors tas jo paprastumas kartais apgaulingas. Ne be to, kad bent pradžioj nevienas įžvelgė jo posmuose ne tiek egzistencinės gūdumos pagavą, kiek labai tiesioginį, konkretų žemdirbio vaiko išsakyamą savo pasimetimo atsidūrus anapus įprasto kaimo buities horizonto. Kitiems net atrodė, kad Bradūnui, išdavinavus savo kultą darbui, meilę arimams, ne kažin kur belieka eiti...

Siandien po tiek rinkinių (Svetima duona, Apeigos, Maras, Dėvyonios baladės, Morenų ugnys, Sidabrinės kamanos) matyti, kad jie klydo. Labiau nei kitam tremtis tapo jam gyveni mo mokykla, provokuojanti giliau pažint save, rasti savo identitetą, įsijiekti tautoje giliųjų savo šaknų, suvokti visa savo esybę, kas yra toji slėpiną dvasinė vasa (ne žemės ruoželis), kurią vadinam Lietuva. Neretai tėvynė pasivaideno ilgesinguose jo regėjimuose, kaip fizinė realybė, kaip „molio krantas, kvėpiąs rūgščia duona“, kaip „žemė, graužianti kietus natangų kaulus“, žemė globėja ir maitintoja. Dažnai ji iškyla jo žodyje kaip tamsi energija, prasiveržianti pakiliu tautosakos skaisnumu, išlikusių senųjų tikėjimų (magijos) elementų mūsų pašamonė drumstumu. Ilgainiui tai nuves Bradūną sudėti atnašą didiesiems tautos genijaus išreikėjams — Čiurlioniui (Sonatos ir fūgos), Donelaičiui (Donelaičio kapas), Gediminui (Pokalbiai su karalium).

Ir tai, sakykim, buvo beveik neišvengiama. „Nebeprisimenu kas, berods, St. Goštautas „Drauge“ rašydamas apie Čiurlionį

yra pastebėjęs būdingą mūsų kultūros istorijai reiškinį, būtent, kad tautos kūrybingumas kultūrinėje srityje itin dažnai prasiveržia griausmingu protručiu. Raštijoj tokią milžinišką pėdą įmynė Donelaitis, tapybų tautos genijus prabilo Čiurlioniu. Valstybingumo srityje (gal sunkiau apibrėžiamoj) iškyla Gedimino figūra. Argi nuostabu, kad tos asmenybės, atkeliausias, taip sakant, „iš niekur“, turėjo kamuoti Bradūno vaizduotę? Argi taip nelaukta, kad jis, pėdėkys visų žymių, kurias paliko Laiko ir Istorijos žingsniai mūsų pasaulėjautoj, mūsų santykių su žeme, žmogum ir Visata, — privalėjo išreikšti jiems savo pietizmą?

Tokia būtų apytikrė Bradūno lyrikos raida. Tokie būtų jo poezijos žemyno kontūrai, užbrėžti ne tikrių grubių braižų. Nesako, jie nieko apie jo lyrikos poimeiki, kurį aptarti vėlgi būtų nelengva. Visumoj Bradūno lyrika veikia savo tiesioginumu, žemiškumu, konkrečiais įvaizdžiais (noragai, velėna, luobas, raugas), kuriuos poetas sugeba sutaurinti, suteikdamas toms realijoms transcendentinę reikšmę.

Si poeto pajėga sudvasinti realybę itin ryški posmuose, kuriuose praskamba religiniai motyvai. Savo dvasine prigimtimi Bradūnas priklauso tai kategorijai žmonių, kuriai nepakeliamas tuščio skliauto tyla. Jo posmai alsuoja mistika. Bet toji mistika nėra nei Sventraščių tekstų nagrinėtojų alcheminė („plastmasinė“ šiandien sakytume) mistika, nei susigrabiotų bibliinių vardų vėrinys, kurį juk kažkas irgi laiko religinio išgyvenimo išraiška. Jo santykių su Dievu ir Visata vyrauja nuolanki atvirybė. Galbūt būdingiausiai jis išsako šį santykį eilėraštyje „Priesaika“:

Zemės valgymu prisiekio šventą neapykantą —
Ji galioja prieš ir po mirties.
Žemė vedasi mane kaip įkaitą,
Užrištom akim, velėna prie širdies.

Pirmosios eilutės yra aiški užuomina, kiek mūmuse esama „pilkujų zonų“, drumstų pasąmonės sluoksnių, kuriuose tvyro laukiniškumo mintijimo (pentsee saugage) liekanos. Antrosios eilutės — „įkaitas su velėna prie širdies“ — išsako kriščiūniškąją pasaulėjautą — nuolankumą, susitaikymą, ramybės ilgesimąsi. Bradūno lyrikoj tos dvi tendencijos itin būdingos. Iš vienos pusės daugybė eilėraščių alsuoja ekstazine rimtimi, iš kitos — prasiveržia pajautos, atklydusios iš mūsų instinktyvų gyvatynų. Kiekvienu atveju, kartojau, tai, kas vadintina Bradūno mistiškumu, nėra knyginė ismonė, filosofinis samprotavimas. Už tai Bradūno lyrika yra savita, patraukli, pakili.

Ar naujasis rinkinys „Alkana kelionė“ ženklina naują vingį toje poeto kelionėje „užrištom akim, velėna prie širdies“? Atsakytumėm taip! Bent savo išore knyga aiškiai skirtinga nuo prieš tai pasirodžiusių rinkinių, skirtų vienos temos išsakyimui, nuo tų „lyrikos monografijų“, aptariančių konkrečius asmenis — Čiurlionį, Donelaitį, Gediminą. Pats poetas yra prastėjęs Čikagoj, jog „Alkanon kelionėn“ jis sutalpinęs eilėraščius, rašytus įvairiais gyvenimo tarpiniais, pasirodžiusiais jam tada kaip neįsėnčiančiais naujų versų į tų rinkinių ciklus.

Ar todėl sakytina, kad šio rinkinio eilėraščių pobūdis eskizinis? Ir taip, ir ne. Tekstų visų pirma išsiaiškint, kaip suprant eskizinį darbą: ar kaip nepakankamai užbaigtą darbą, kaip apimtą, ženklinantį naujų įsėjimų pradžią, kaip laisvalaikio piešinį, neužangažuojantį kūrėją, ar, priešingai, kaip viduje žebekristalizuojančių, tebesižvalgančių naujo braižo, naujos išraiškos įsėjimų atspindį, gal net teisingiau išreiškančių lyriko temperamentą, jo pasaulėjautą ar bent jo santykio su tikrove permainą? Trumpai tariant, ar esama radikalaus pasikeitimo, ar tik laikinio atokvėpio? Vis tai klausimai, kurie nejučiomis iškyla, skaitant „Alkanon kelionę“.

Gal lengviausia į juos atsakyti būtų išsiaiškinant, kokia yra bendra rinkinio nuotaika. Ar vadintina ji pesimistine, dvelkiančia nuovargiu? Ar autorius pasukęs į užsiramymo dramblio kaulo bokštę linkme, ar išliktą atvirybę su skaitytoju? Manau, atsakymas čia nedviprasmiškas. Bradūnas nebando

pritrękti skaitytojo įmantriom vaizdų konstrukcijom, neaiškiom metaforom — lieka iš esmės toj pačioj apkasų linijoj, tose paciose pozicijose. Jo siekiamybė ta pati: išlikti atvirybę su skaitytoju, būti paprastu, šiltu, aiškiu, gal net pavojingai jautriu tam, kas išeivį skaudina, žeidžia, kamuoja.

„Alkana kelionė“ yra vienas „svetingiausių“ Bradūno rinkinių. Jame poetas, nesibaigindamas, kad dėl to nublanks jo lyrikos aureolė, pasitinka skaitytoją darbinuose drabužiuose, ne lyginant dailininkas, atšokęs nuo drobės, vos nusišuoostęs rankas. Autorius nepozuodamas atskleidžia jame savo refleksijas, reakcijas į gyvenimo įvykius. Jis citatomis prieš kiekvieną skyryį išaiškina jungtį, siejančią to ciklo eilėraščius. (Pridėkim, kad šiame rinkinyje švysteli skirtingo braižo požymiai, naujos varšos — ironijos, satyros dažas).

Esmėje Bradūno santykis su tikrove (neatsitiktinai panaudojome „apkasų“ metaforą) lieka tas pats. Teatlis man skaitytojui už šią pavargusią frazę, bet jis išlieka „veidu į tautą“, į jos varganą, duobėtą kelią. Ji vis stulbina jos gajumas, kūrybingumas. Knygoj apstu eilių, kuriuose Bradūnas išreiškia savo pagarbą mūsų literatūros kūrėjams — Putinui, Krėvei, Aisčiui, Vaizgantui, Ad. Mickevičiui. Bradūnui netenka abejoti, kad „ten mūsų pradžia, kur mūsų žodžio pradžia“. Ir nenuostabu, kad du skyreliai — „Mylimos ir žudomos raidės“, „Laiškai poezijai“ — kalba apie rašto slėpinį, didįjį Lietuvos slėpinį:

Liaudies dainuotojai gimtojų gužoj
Rašė be rašto, rašė be popieriaus,
O širdimi širdin — akiai.
„Bet širdis trapi, ji dūžta
Kaip Venecijos stiklai“,
Vėliau pasakė jau poetas.

Taikaiti raidyno jū, lietuviški ženklai,
Ispaudžiate stebuklu mūsų veldus
I šventą puslapį drobule,
Tikrus kiekvieno brožu kasdienybę.

Bet žaidžiančios amžinybė...
O gal tikslai raidė? (Stebuklas)
Kuklindamasis Bradūnas laikys savo įnašą menkūčiu ton poezijos „Veronikos drobulelė“ („Poezija, neatmeski ir mano agunos grūdo dalies“). Bet iš kitos pusės jo posmuose prabyla (ir tai visiški naujas kovingas tonas) pasipiktinimas vertelgom, niekinančiais tai, kas sukurama išeivijoj. Poetui, kuris jaučia, kad „Mano išsilejęs plačiau nei Kauno klion banguoja Nemunas“, šlykštūs ir nepakeliami yra raudonojo, ramaus buržuaz pasityčiojimai iš išeivijos raštijos („Priešais prie sovietinio laureato turistinio eilėraščio“). Jei rinkinyje Mickevičius minimas daugelyje vietų, tai tik todėl, kad šalia to didžiojo emigranto nevienas Lietuvoj kuriančių poetų staiposi „juokdario ūgiu“, pučias kaip toji pasakėčios varlė prieš jautį.

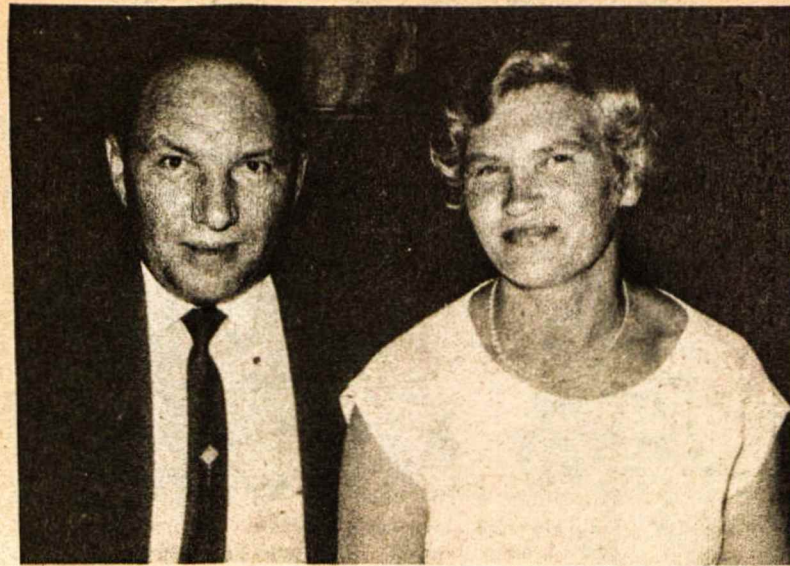
Tai nereiškia, kad poetas būtų atklaidus dailiojo žodžio kūrėjų suklupimams. Lengva, grakščia ironija suskamba, sakysim, komentaras, pavadintas „Situacija“:

Jaunimėlis eilėraščius gano
Lyg žąsis po rugėnų,
Laureatai kaip antys paseno
Siltą, gražią rudens dieną.

Ir vieni, ir antri krypuoja,
Vien gagenimais pertraukia tylą
Ir ant akmenio pasistoje,
Tik plasnėja...
Bet nepakyla.

Pažymėtina, kad šiame rinkinyje Bradūnas drąsčiau bando humoro žanrą. Taip, sakysim, skyrelyje pavadintame „Vėlinių sekstetas“ yra šeši eilėraščiai, kuriuose vikriai „užmetamas“ Pinčiuko pokriolis. Vienas jų gali pasidaryti visai populiariu („Vėlinas pas lietuvius“), bet mums būtų mieliau, kad Bradūnas toliau vystytų šią temą „Poilsio spalvų“ tonacijoje.

Nuo seno pamėgęs ciklinę laisvą sąrangą, poetas ir šiame rinkiny grupuoja savo eilėraščius sankabėlėmis, kiek prime-nančiom Calderio „mobilių“ lengvumą ir švytravimą. Jo eilėraščiai dažnai būna trumpi, dviposmiai. Neretai tai teikia trumpalaikės, greit perdegusios emocijos įspūdį, juoba, kad, atrod, Bradūnas pakrypo minimam žodžio puošmenų link, siekdamas didelio paprastumo. Deja, protarpiais šis braižas išvirsta į deklaracinio atspalvio „žagarėlius“ („Po žvakės liepsna“, „Aqua vitae“).

A. ir K. Kaminskai, buvę kanadiečiai, dabar gyvena Australijoje

Kanadietis — mecenatas Australijoje

S. m. gegužės 1 d. Adelaidės lietuviai išgyveno retą kultūrinį įvykį. Lietuvių Bendruomenės atstovams ir visuomenės veikėjams buvo pristatyta choro „Lituanija“ plokštėlė jo 25 metų darbui įamžinti. Plokštėlės išleidimą finansavo Kazimieras Kaminskas, prieš 11 metų atvykęs su šeima iš Kanados.

Mes, Australijos lietuviai, čia neturime tiek daug finansinškai stiprių žmonių, kaip Kanada ar JAV. Jeigu ir yra keletas, tai jie nėra labai duosnūs lietuviškam reikalui. K. Kaminską yra išimtis. Iš savo rankų darbo pragyvendamas, jis paaukojo plokštėlės išleidimui \$1000, todėl dėra apie jį keletą žodžių daugiau pasakyti.

K. Kaminską su šeima atvyko Kanadon 1948 m. balandžio mėn. pradžioj ir gavo darbą Manitobos kaulo kasyklose. Padirbėjęs keletą metų ir susitaupes šiek tiek pinigų, persikėlė į Fort William, Ontario, kur išgyveno 11 metų. Būdamas gabus ir veržlus, jis vakarais mokėsi anglų kalbos ir lankė profesinę mokyklą, kurią baigęs, gavo vamzdžiaus diplomą ir pradėjo tuo amatu verstis. Sąžiningai

Kalifornijos teatralai Toronte

Los Angeles mieste, Kalifornijoje, teatinė veikla prasidėjo 1949 m. Pirmasis režisiorius buvo Stepas Mackarevičius. Po jo darbą tęsė Ant. Audronis, Elena Tumienė ir J. Bertulis. Buvo pastatyti — K. Binkio „Atžalykimas“, „Paslaptingoje zonoje“, „Sekminių vainikas“, „Viengungiai“. Iš šio lietuviškojo teatro išaugo dabartinis Dramos Sambūris, kuris tęsia darbą ir dabar.

1954 m. aktorius J. Kaributas subūrė visus scenos mylėtojus ir Dramos Sambūrį. Jis sureizisavo daug veikalų — J. Gliados „Meilės pinaklį“, P. Vaičiūno „Tuščias pastangas“ ir „Naujuosius žmones“, J. Naumiestišio „Baisųjį birželį“, A. Kairio „Diagnozę“, L. Fuldos „Mokyklos draugus“, V. Karkliaus „Raudonąjį vėną“ ir kt. Vėliau jis iš sambūrio pasitraukė ir sudarė atskirą scenos darbuotojų grupę.

1957 m. į Los Angeles persikėlė scenos menininkas Gasparas Velička. Jis pastatė 5 savo veikalus: „Zydinčios vasaros vėną“, „Dėdė nuo Pacifiko“, „Lunatikai“, „Minija išsilejo“ ir „Skris, mano sakalėli“. Anksčiau miręs nutraukė jo darbą. Gasparui Veličkai mirus, Dramos Sambūris ėmė rodyti stin-gimo žymių.

Panašų įspūdį Goethės kal-bancio Weimaro ministro lūpmis teikia ir skyrelis „Kryžių kalnas“, parašytas šurpių žinių iš Lietuvos poveikyje. Faktinai du eilėraščiai — „Sintmetinis ūgiai“ ir „Lietuvių kapinės Sibire“ (každoklė perkeltas į kitą skyrelį) būtų pilnai išsake poeto sielvartą ir viltungumą.

Įvairus savo nuotaikom ir to-nais rinkinys „Alkana kelionė“ savo visuma atskleidžia skaitytojui Bradūną visame jo žemiškame paprastume: susitaikantį su gyvenimo dalia („Be staigmenos“), nepažūstantį dvasioj („Ant Suvalkijos kelio (1944-1912)“, nestokojanti humoro („Atokvėpis“). Už vis labiau šiltą ir tiesų. Ir galbūt geriausiai išreiškia „Alkanos kelionės“ bendrą pobūdį rinkinio eilėraš-tis, pavadintas „Poezija“.

Kaip rudens varpa javo
Tuštėja, laukuos palikta,
Lygtai širdis nukraujavo,
O vis tiek,
Kaip žemėje grūdas,
Siltas.

Kazys Bradūnas, ALKANA KELIONĖ. Išleido „Ateitis“. Grafika: Vytautas O. Virkau. Čikaga 1977. 115 psl., \$8.00.

dirbdamas jis greitai prasi-mušė ir įsteigė savo firmą „Charles Plumbing & Heating Co.“, kuri greitai išsiplėtė, ir pasamdė 16 darbininkų.

Fort William miestelyje nebuvo daug lietuvių — vos kelios šeimos. Veiklesnieji buvo dr. Emilija Jasevičiūtė, Mitalų, Bružų, Drukenių ir kt. šeimos. Kaminskai dalyvavo lietuviškoje veikloje. Ypač aktyvi buvo dr. Jasevičiūtė. Kaminskams Australijoje ji per 10 metų siuntinėjo „Tėviškės Žiburius“. Po vienuolikos metų Kanadoje Kaminskai pajudėjo Pacifiko link — šiltesnių kraštų įsiekoti. Pradžioje apsigyveno N. Zelandijoje, po 5 metų įsikūrė Australijoje, Adelaidėje. Čia jie reikišias kaip aktyvūs lietuviai ir kultūrininkai. Abu priklauso „Lituanija“ chorui, o Agutė Kaminskienė dainuoja ir moterų kvartete „Nemuno dukros“.

K. Kaminską yra nuolatinis choro mecenatas, prumeruo-ja vietinę lietuvių spaudą ir yra nuolatinis „Tėviškės Žiburių“ skaitytojas. Šis proga norisi pa-linkėti p.p. Kaminskams ir toliau taip gražiai reikštis lietuviškoje veikloje. J. V.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

SOL. GINOS CAPKAUSKIENĖS KONCERTA Floridos lietuviams surengė LB St. Petersburgo apylinkės valdyba Amerikos Lietuvių Klubo salėje. Dalyvių susilaukta apie 250. Jūs visus žavėjo viešnia iš Montre-alio, pirmoje dalyje dainavusi K. V. Banačio, M. K. Čiurlionio, J. Stan-kiūno B. Budriūno, G. Gudauskienės, B. Jonušo, B. Dvariono originalias kompozicijas ar harmonizuotas liaudies dainas. Antrojo koncerto dalis buvo skirta amerikiečių R. Frimlio, V. Herberto operėčių arijom, J. Strausso „Mėlynajam Dunojui“, P. Linckės „Liepsnelėm“. Užsklandai G. Capkauskienė buvo pasirinkusi tris operų arijas — G. Donizetti „Pulko dukters“, G. Puccini „Gianni Schicchi“, Ch. Gounod „Romeo ir Julijos“. Pastarojo koncerto dalyviams priminė Čikagos Lietuvių Ope-rės spektaklius, kuriuose Julijos vaidmenį sėkmingai atliko sol. G. Capkauskienė. Floridon ji buvo atvykusi pailsėti po įtempto darbo su Čikagos Lietuvių Opera. Akompanavo prof. Alex Omelsky.

PASAULIO IR AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS savo XI suvažiavimą rengia gegužės 27-29 d.d. Klevelando kliniku „Park Plaza“ višbutyje. Pagrindinis dėmesys jame teks paskaitoms. Dvi pirmosios yra kultūrinio pobūdžio: dr. J. Jakšto — „Lietuva Vilniaus universitetui besikuriant“, dr. J. Puzino — „Dr. J. Basanavičius — tautinio lietuvių atgimimo tėvas“. Moks-lines paskaitas Klevelando klinikose skaitys: dr. V. Bergas — apie reumatinio artrio gydymą auksu ir penicilaminu, dr. R. Sakalas — apolpeksijos gydymą chirurgija, dr. D. Degesys — apie žymiųjų pasaulio asmenybių dantų negalavimus, dr. A. Butkus ir dr. V. Skrinška — apie naujus aterosklerozės tyrimo metodus bei jų rezultatus. Šis moksliniai aterosklerozės ir reumatinio artrio tyrimais okupuotoje Lietu-voje supažindins dr. A. Butkus. Dr. R. Kulienė skaitys pranešimą — „Senatvė — palaima ir žiauri tikrovė“. Koncertinę programą pokylyje atliks pianistas Andrius Kuprevičius ir smuikininkė Elena Kuprevičiūtė — Bergienė.

POEZIJOS DIENOSE Čikagoje gegužės 27-28 dalyvaus ir poetas Tomas Venclova, neseniai atvykęs iš okupuotos Lietuvos. Jis deklamuos savo poeziją, padarys pranešimą „Lietuvių poezija abipus Atlanto“.

PRANO CEPENO „Naujųjų laikų Lietuvos istorijos“ I t. jau išspausdintas ir atiduotas įršti. Užsisakiusieji iki š.m. gegužės 25 d. šią 560 psl. knygą gaus už \$12. Vėliau reikės mokėti \$15. Užsisakyti šiuo adresu: J. Urbelis, 1649 No. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160, USA.

ŽURNALO „LAISKAI LIETUVIAMS“ XVIII metinė šventė buvo įtraukta į Čikagos Jaunimo Centro penktadienio vakaronę. Red. kun. J. Vainšnis, SJ, paskelbė konkursinio straipsnio „Dvasinių pašaukimų klausimu“ laimėtojus. Premijos pas-kirtos: I ir II po \$125 — L. Gražu-lienė ir N. Gailiūnienė, III \$75 — G. Kriaučiūnienė, IV \$50 — kun. A. Tamošaičius, SJ, V \$25 — D. Staniškievičė. Premijas parūpino mece-natai — dr. L. Kriaučiūnė, J. Lieponis, kun. dr. I. Urbonas, S. Rudokienė ir kun. dr. J. Prunskis. Antro-joje vakaronės dalyje buvo pager-tas Čikagietis aktorius Jonas Kele-čius, nuolatinis teatrinio programų dalyvis. Jo gyvenimo bei kūrybos ke-lią nušvietė rašytoja N. Užbailienė. Savo gerbėjams J. Kelečius atsiėly-gino S. Becketto parašytą monologu „Paskutinis Krappo įrašas“, lietuvių kalbon išverstu L. Mockūno, ir Pul-gio Andriūšo lyrinis apsakymu „Ne-įleido“ iš knygos „Anoj pusėj ežero“.

SOL. LILIIJA SUKYTE su kitais trim žymiais dainininkais dalyvo-ja jubilijiniame Muencheno radiofono orkestro koncerte, skirtame šio mu-zikinio vieneto sidabrinei sukakčiai, balandžio 23 d. Kanados lietuviatė dainavo operų arijas. L. Sukytė, ly-rinis sopranas, yra Bavarijos operos solistė, susilaukusi plataus pripaži-nimo Europoje, gastroliuojanti ir kituose operos teatruose.

DVIEJŲ DAILININKŲ PARODA — 85 metų amžiaus sulaukusio Mi-ko Šileikio ir Barboros Morkūnienės įvyko Čikagoje, Čiurlionio Ga-lerijoje, Inc. Jos atidaryme žodį tarė Amerikos Lietuvių Dailininkų Są-jungos pirm. inž. M. Ivanauskas. Abu dailininkai parodai buvo pateikę po 27 kūrinius — peizažus, portretus, natūrmortus, figūrines kompozicijas. M. Šileikio darbai atspindėjo realizmą, o B. Morkūnienės buvo pusiau abstraktiški.

NIUJORKO KULTŪROS ŽIDINYS viešėjo teatrinę čikagiečių grupę „Antras kaimas“, pakviesta „Lais-vės Žiburio“ radioj valandėms. Iš-vykoje dalyvavo aktoriai — J. Jakš-tytė, V. Kavaliūnaitė, D. Noltaitė, J. Aleksūnas, E. Butėnas, J. Riškus, R. Stakauskas, šviesų tvarkytojas V. Lukas ir pats prievaždas A. T. An-tanaitis. Skicų temos lieté literatū-rą, žmonių santykius, šeimą, keli-o-nių prisiminimus, žmonių įsijktumą. Skanaus juoko susilaukė kairurių aktualiųjų pritaikymas Niujorko lie-tuvių kolonijai. Po programos buvo šokiai, kurių metu atšvėtos genos konsulo Aniceto Simučio vardinės, jam sugiedota „Ilgiausių metų“.

TRADICINIŲ DAILES DIENU proga dailininkų grupės lankėsi įvai-riose Lietuvos vietovėse, skaitė pa-skaitas dailėtyros klausimais, kalbė-jo apie savo darbą, organizavo kū-rybines stovyklas. Oficialus Dailės Dienų uždarymas įvyko Vilniaus me-no darbuotojų rūmuose. Jame Lie-tuvos Dailininkų Sąjungos nario bi-lietai įteikti jauniesiems dailininkam — D. Matulaitė, A. Stasiūnaitė-Pe-čiūrienei, S. Giedrimienei, R. Gudai-tytei, P. Gerlikiui, V. Žiluii, I. Žiliu-vienei, J. Narušui, S. Kuzmai, B. Bražiūnui, T. Janovai, A. Tuminaitei-Kučinskienei, J. Burokui, B. Gra-bauskienei ir A. Bekerytei-Svėgždien-nei.

RESPUBLIKINĖ BIBLIOTE- KA Vilniuje surengė Tilžėje gimusio vokiečių rašytojo J. Bobrowskio 60-tųjų gimimo metinių minėjimą. Jo raštai daugeliu atvejų liečia Lie-tuvą, jos gamtą, žmones ir papro-čius, o pagrindinis romano „Lietu-viški fortepjonai“ veikėjas yra K. Donelaitis. Apie J. Bobrowskio gy-venimą bei kūrybą kalbėjo literatū-ros kritikas V. Kubilius, apie jo ro-maną „Lietuviški fortepjonai“ ir „Levinio malūnas“ vertimą į lie-tuvių kalbą — vertėja E. Vengrie-nė. Poetai S. Geda ir B. Savukynas dalyvius supažindino su naujausiais J. Bobrowskio eilėraščių vertimais, o jo kūrybą skaitė R. Butkevičius, G. Urbonaitis, J. Valančienė, I. Tu-mavičiūtė, R. Venckus. Bibliotekoje taipgi buvo velioniu rašytojų skir-ta paroda „J. Bobrowskis ir Lietu-va“.

LIETUVIŲ KALBOS KOMISIJA, neseniai įsteigta ir veikianti prie Mokslų Akademijos, su vadovu akademiku K. Korsaku aptarė organi-zacinius bei kalbinius klausimus, priėmė veiklos nuostatus. Vienas artimiausių jos darbų — akademio leidinio „Lietuvių kalbos rašyba ir skrybyba“ pertvarkymas. Kritines re-cenzentų pastabas ir gausnumas pa-siūlymus peržiūri iš komisijos narių sudaryta specialistų grupė, vadovu-jama akademiko V. Mažiulio. Jos natarimai bus paskelbti visuomenei. Minėto veikalo leidimas šiuo metu yra nutrauktas. Pilnu tiražu jį ža-dama išleisti su specialistų padary-tomis pataisomis.

KAUNO P. ZIBERTO SILKO GA-MYKLA prieš penkerius metus įstel-gė metinę jo vardo premiją, skiria-mą už geriausią literatūros kūrinių darbininkaiška tema. Ją jau yra lai-mėję rašytojai A. J. Dovydatis, L. Jacinevičius, V. Girdzijauskas, M. Rakauskas ir V. Bubnys, o šieme-tinai buvo įteikta Alfonsui Bieliiaus-kui už 1976 m. Vilniuje „Vagos“ išleista romana „Ji mylėjo Pauli“. Romano siužetas liečia paskutines II d. karo dienas, vokiečių pasi-traukimą, sovietų grįžimą Lietuvon. Premiją paskyrusiai vertintojų ko-misijai vadovavo Rašytojų Sąjun-gos Kauno skyriaus sekret. V. Martin-ius. Ištrauką iš premijuoto romano skaitė aktorė N. Lepškaitė.

LIETUVOS LITERATORŲ MU-ZEJUI, įsteigiam Kaune, Maironio namais vadintame pastate Rotušės aikštėje, pernai sukako 40 metų. Restauratoriai dabar atnaujinio visą šį pastatą, praplėsdami muzėjaus plo-tą. Jame atidaryta dabartinės lietu-vių literatūros paroda, pertvarky-ti ir Maironio bute sutelkti jo gy-venimo bei kūrybos rodiniai. Prie muzėjaus atidengta portretinė Mai-ronio skulptūra. Šio paminklo au-toriai — skulptoriai G. Jokūbonis ir architektas K. Sešgelis. Iškilmeje kalbėjo kultūros ministerio pava-duotojas D. Trinkūnas, muzėjaus di-rektori M. Macijauskienė, rašytojas V. Bubnys, vykdomojo komiteto pir-mininko pavaduotojas J. Jaruševičius bei kiti pareigūnai.

VIKTORO MILICONO trijų dalių drama „Marti“, sukurta pagal Ze-maitės apsakymą, po dvejų metų pertraukos Klaipėdos dramos teatre atnaujinio rež. Aleksandras Žadeikis. Scenovaizdžiai — dail. Sofijos Kana-verkytės, muzika — kompoz. Jurgio Gaizausko, choreografija Juozo Gu-davičiaus. Vaidina aktoriai — H. Andriukonis, J. Paplauskas, E. Gai-galaitė, G. Vaitiekaitė, C. Juodei-kis, V. Kancelis, N. Narijauskaitė.

KAUNO DIRBINIO PUOSTO GAMYKLOS kultūros rūmuose įvy-kusi fotografo A. Pilvelio paroda kauniečiams atskleidė jų miesto grožį. Parodai jis buvo pateikęs apie 50 nuotraukų.

NAUJO IR VILNIAUS DRAMOS TEATRAI kiekvieną pavasarį pasi-keičia scenomis. Vilniečiams Kauno aktoriai šį kartą atvežė penkis nau-juos spektaklius — Z. Chapliano „Lopšinę“, A. Zario „Karalių ūbą“, E. Brylio „Paveikslėlius ant stiklo“, L. Zorino komedija „Nepažįstamas“, prieš pat gastroles premjeros susi-laukusia R. Gavelio pjesė „Inadap-tatus“. Šį sezoną į Kauno teatrą įsi-jungė 16 jaunųjų aktorių, bet dažnai keitėsi režisoriai, kviečiami iš kitų teatrų. Pvz. lenko E. Brylio „Pa-veikslėlius ant stiklo“ režisavo Le-nas V. Siemiononas, o scenovaizdžius sukūrė jo kolega dail. A. Kilianas. Vyr. režisiorius Kauno dramos teat-re yra Vytautas Cibiras. Vilniaus dramos teatras kauniečiams nuvežė V. Krėvės „Zentą“, J. Grušo tragi-komediją „Cirkas“, A. Vamplovo pjeses „Vyresnysis sūnus“, „Ančių medžioklė“, I. Erkenio komedija „Žaidžiame kates“, A. Laurinčiuko dramos „Neapykantas spalva“ pa-ruošė premjerą. V. Kst.

GO WEST**REALTY LTD.**
2273 DUNDAS ST. WEST
TORONTO, ONT. M6R 1X6
(prie Bloor St. W., priešais "Towers" aikštę)**HIGH PARK BLVD. — INDIAN RD.**, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, perdirbtas į 3 atskirus butus. Garažas su privačiu privačiumu. Įmokėti \$7.000; prašo \$58.500.**BLOOR — HIGH PARK**, 8 kambarių namas per du augštus, atskiras, 2 virtuvės, 2 prausyklos; garažas ir platus šoninis įvažiavimas. Įmokėti \$12.000, namas be skolu.**INDIAN RD. — WESTMINSTER AVE.**, gražus, didelis 11 kambarių namas. Trys atskiri butai: 3 prausyklos, 3 virtuvės, 4 kambariai pirmame augšte. Gera vieta gyventi ir nuomoti. Įmokėti \$15.000.**BLOOR — JANE**, naujai atremontuotas, 7 kambarių mūrinis atskiras namas. Moderni virtuvė, ekstra kambarių rūšyje. Garažas ir šoninis įvažiavimas. Įmokėti apie \$15.000.**HIGH PARK — BLOOR**, atskiras, mūrinis 4 butų namas, parduodamas už labai pigią kainą. Prašo tik \$69.500 su maždaug \$10.000 įmokėjimu. Dėmesio vertas pirkinys.**INDIAN GROVE — HUMBERSIDE AVE.**, 11 kambarių duplexas. Labai gražiai įrengtas namas su didelėmis moderniomis virtuvėmis ir balkonais. Įmokėti \$15.000.**ST. JOKUBAITIS** — (bendradarbis)
Toronto Real Estate Board narys
Tel. 534-3511 — namų 537-2869**LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ**
MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS**Prisikėlimo Parapijos**
Kredito Kooperatyvas999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 11 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 8¼%
Antradieniais 10-3	pensijų ir namų s-tas 9%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas 7%
	depozitų-čekių s-tas 6%
Ketvirtadieniais 10-8	
Pentadieniais 10-8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9-1	asmenines 9½%
Sekmadieniais 9.30-1	nekiln. turto 9¼%
	investacines 10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
telefonas 536-5936Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.**Autorite Sales and SERVICE**Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave.
(tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir poprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt. Sav. FRANK PETTIT

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •**AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?**

KLAUSKITE MANE APIE • pajamų mokesčių atskaitas • pensijų planus • RRSP — registruotą pensijų planą • invalidumo pajamas • nuosavybės draudą • šeimos apsaugą • studentų draudus fondus mokslui eliti

2 Carlton Street, suite 714

Namai: 766-5857 • Raštinė: 363-7881

Juozas Eimis Ramas, District Manager of Canadian Premier Life

DUFFERIN RADIO AND TV SALES AND SERVICETaisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Pritrys specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis**P. ir T. SERVICE CENTRE garažas**
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylių, sukiti kairėn prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatvę tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
- Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Pirmoji Tautinė Olimpiada nepriklausomoje Lietuvoje buvo surengta 1938 m. vasarą Kaune, valstybiniame stadione, Ažuolyne. Be Lietuvos sportininkų, joje dalyvavo nemažas skaičius lietuvių iš JAV, Pietų Amerikos, Anglijos ir, berods, Australijos. Nuotraukoje matome LGSF centro valdybos narių Andrių Keturakį, vedantį savo klubo narius į parodą. Organizacijos vėliava yra dešinėje kairiojo nario sportininkas Skalskis. (A. Keturakis dabar gyvena Bostone, Mass.) La.

SPORTAS**SPORTAS LIETUVOJE**

Augščiausioji vyrų krepšinio lyga Sovietų Sąjungoje turi 13 komandų, kurių eilėse yra Kauno "Žalgiris" ir Vilniaus "Statyba". Baigimines žaidynes komandos buvo padalintos į dvi grupes pagal surinktų taškų skaičių. Tbilisyje varžėsi pirmąjį kartą šeštukas, Taline — nuo jo atsilikęs septynetukas. Kauno "Žalgiris", pirmosios grupės nariui, teko VI vieta su 17 taškų. Didesnį įtampą buvo jaučiamas septynetuko žaidynėse, nes dvi komandos, užėmusios paskutines vietas, išbraukiamos iš augščiausios lygos. Vilniečių "Statyba", surinkusiai 19 taškų, teko IX vieta, užtikrinusi pasilikimą augščiausioje lygoje. Iš jos iškrito Sverdlovsko "Uralmašas" ir Nikolajevs "Spartakas". Jų vietą sekančiais metais užims Rygos VEF komanda. Augščiausios lygos komandų skaičius sumažinamas iki 12.

Kaunietis A. Miliauskas, Kūno Kultūros Instituto studentas, laimėjo 27 km bėgimą Trakai—Vilnius, šį nuotolį įveikė per 1 val. 24 min. 5,4 sek.

Lengvosios atletikos sezono atidarymą pirmojoji grupė varžėsi Vilniaus ir Kauno sportininkai, antrojo — Šiaulių, Klaipėdos, Panevėžio ir "Nemuno" rinktinės. Pirmosios grupės laimėtojai tapo vilniečiai, antrosios — šiauliečiai. Rutulio stūmimo visus nustebino šiaulietis E. Skapas. Jo rezultatas — 18 m 52 cm yra septyniais centimetrais geresnis už kaunietį R. Plungės, kuris yra laikomas pasižymėjusiu šios sporto šakos veteranu. Šokime į augštį su kartimi net keturi sportininkai įveikė 4 m 60 cm. Pirmoji vieta pripažinta kaunietis A. Daukšas. Kaunietis E. Tatarūnas įietė nuvidė 70 m 18 cm, klaipėdiečiai J. Putnietis — 51 m 34 cm. Barjerinį 100 m bėgimą laimėjo šiaulietis N. Kvietkauskaitė per 14,3 sek., 110 m — kaunietis A. Stanionis taip pat per 14,3 sek. R. Valiulis, lig šiol pagrindinį dėmesį skyręs 400 m bėgimui, pralenkė trumpu nuotoliu bėgikus: 100 m nubėgo per 11,1 sek., 200 m — per 22,4 sek.

Kaune jėgas išbandė augštųjų Pabaltijo mokyklų plaukikai. Tris rungtis laimėjo vilnietis J. Guzytė, po dvi — kaunietis R. Bačilūnas ir vilnietis A. Juozaitis. Montrealio olimpiados dalyvis. Pirmoji vieta teko Lietuvos plaukikų rinktinė.

Europos jaunų futbolu pirmenybės Briuselyje, Belgijoje, kaip teisejas dalyvavo vilnietis R. Juška. Tarptautinį moterų krepšinio turnyrą Sokolove, Čekoslovakijoje, su Didžiuoju Prahos priemiesčiu bulgarės, baigiminių susitikime įveikusios Sovietų Sąjungos rinktinę. Pastarojoje žaidė dvi vilnietės — Z. Makselytė ir V. Sulskytė.

Augščiausiosios moterų rankinio lygos II rato žaidynės Zaporozėje išryškino šešias pajėgiausias komandas, kurios susitiks baiginiame III rate. Kauno "Žalgiris" rankininkės vos pateko į šį šešetuką. Jos buvo VII-toje vietoje su 18 taškų, bet taškų skaičių padidino iki 20, nugalėjusios paskutiniame II rato susitikime Sverdlovsko UPI rankininkes 18:13 (8:6). Po šių rungtynių sverdlovskietės atsidūrė VII vietoje, VI užleisdamos vilnietėms. Šešetuke stipriausia yra Kievo "Spartako" komanda, surinkusi 44 taškus ir net 14 taškų pralenkusi savo artimiausias varžoves — Baku spartakietes.

Irluotojų regatoje Maskvoje moterų porinių valčių lenktynės laimėjo vilnietė G. Ramošienė ir kaunietė E. Kaminskaitė. Pergales iškovojusioje porinėje vyrų valtyje buvę kaunietis V. Butkus, aštuonvietėje — Lietuvos atstovas A. Cikotas.

GOLFO SEZONAS PRADETAS
Toronto Lietuvių Golfo Klubo golfininkai gegužės 15 d. Boltono aikštynė pradėjo sezoną. Dalyvavo 63 žaidėjai. Nuostabiai gražus oras padėjo išaiškinti žaidėjų gerą nuotaiką ir gauti gerus rezultatus.

A klasėje su išlyginamaisiais smūgiais inž. Petro Stausko pereinamąją taurę laimėjo 17 m. Edis Smitas — 67 (77). B klasėje Antano Klimo pereinamąją taurę teko dviem laimėti: Romui Šimkui 68 (81) ir Petrui Stauskui 68 (82). C klasės laimėtojai taip pat du — H. Paukštys 67 (94) ir R. Kymantas 67 (88), kurie V. Vaitkevičiaus ir R. Kymanto pereinamąją taurę sutiko laikyti po pusmetį. Jaunų klaseje be jokio priešinio laimėjo 15 m. Petras Paukštys 57 (70) gavo savo tėvo Henriko Paukščio paskirtą pereinamąją taurę. Moterų klaseje Sigito Krauskio taurę teko E. Kėkštienė 71 (98). Senjorų kl. laimėjo Aloyzas Kuolas 67 (81) ir gavo vieneriems metams dr. J. Sungailos paskirtą taurę. Vienu smūgiu arčiausiai prie vėliavos primetė P. Pargauskas (11 skylė). 18-tą vienu smūgiu arčiausiai primetė Žilvilė Rukšaitė. Dešimtą skylę žaidžiant, daugiausia taškų surinkusiems premijos teko — Z. Rukšaitė, J. Paukštienė ir P. Baubiniū.

Skautų veikla

• LS seserijos vadovų ir LS brolijos vadovų suvažiavimas Klevelando gegužės 14-15 d.d. susilaukė per pusantro šimto dalyvių, iš kurių pusė buvo jaunesnieji. Suvažiavimas pasižymėjo pavyzdžiu tvarka ir organizuotumu. Tai globėjy Klevelando skautininkų-kių nuopelnas, ypač s. Nijolės Kersnauskaitės, kuri vadovavo suvažiavimui. Gilaus iškilmingumo teikė tinkama simbolika ir parinktos mintys suvažiavimą atidarant bei jį uždaranč. Literatūros vakaras su poetu Bernardu Brazdžioniu ir Čiurlionio ansamblio kanklininkėmis buvo tikra šventė, pavadinta kukliu vakaronės vardu. Sekmadienį atnaujintos šv. Mišios skautininkų jėgų R. Kijausko, J. Vaisnio ir A. Saulaicio, giedant Čiurlionio chorui, deklamuojant poetui B. Brazdžioniu, buvo retas susitelkimas maldai. Suvažiavime vadovai ir vadovės posėdžiavo atskirai. Brolijos vadovai, išklause pranešimų ir išdiskutavo visą eilę svarbių temų, nutarė prašyti vietovių vadovus kreiptis didesnį dėmesį į lituanistinį ugdymą, pritaikant skautišką metodą, kreiptis į pasyviuosius vadovus, prašant suaktyvėti, įieškoti būdų ir priemonių labiau sudominoti vyresnio amžiaus jaunimą, panaudojant turimas užsiėmimų programas ir kuriant naujas. Iš Toronto į suvažiavimą keliuota specialiu autobusu. Ekskursijai vadovavo s. L. Gvildienė ir s. L. Kalinauskas. C. S.

rungtis tik su II ir III vietos baigiminių peržaidimų laimėtoju St. Chris. Pirmąją rungtį vytyčiai pralaimėjo 28:39, o antrąją laimėjo 39:36. Tuo būdu vytyčiai, surinkę 67:75 taškų, baigiamuosius žaidimus pralaimėjo 8 taškais ir liko II v. Žaidė: J. Aukštaitis, P. Aukštaitis 1, L. Ažubalis 2, G. Grabauskas 33, Pr. Karpis 2, R. Karpis 19, R. Marčikevičius 10, J. Namikas, E. Stanulis, R. Stanulis.

Šiais metais CYO lygoje teko: jauniams A — I vieta, jauniams B — V, jauniams C — III, jauniams D — II. Tai pasigėrėjimo verti rezultatai, nes jie iškovoti iš žaidimuose dalyvavusių 25 pajėgių, daugiausia mokyklinių krepšinio komandų. J. K.

Numatoma atgaivinti "Vyčio" lauko teniso sekciją. Žaidimai vyktų darbo dienų vakarais. Jieškoma naujų žaidėjų, ypač jaunimo. Skambinti Jonui Zukauskui 255-6909.

Siaisi metais CYO lygoje teko: jauniams A — I vieta, jauniams B — V, jauniams C — III, jauniams D — II. Tai pasigėrėjimo verti rezultatai, nes jie iškovoti iš žaidimuose dalyvavusių 25 pajėgių, daugiausia mokyklinių krepšinio komandų. J. K.

Didžiausias Kanados dienraštis "The Toronto Star" paskelbė šešių dalių pranešimą apie Kvebeko problemas, remdamasis "Goldfarb Consultant Ltd." institucijos prarastais tyrimais. Juose teigiama, kad Kvebekui daugiau už prancūzų kalbą rūpi darbo problema, kad separatistų eiles daugiausia sudaro nepasiturintys kvebekiečiai, norintys išskirti ir politinio ir socialinio gyvenimo viršūnes, o finansiniuose reikaluose pagrindinis dėmesys tenka amerikiečių kapitalui. Į anglosaksų kilmės kanadiečių pastangas išmokyti prancūzų kalbą žiūrima su nepasitikėjimu, nes įtariamas jų noras ir toliau dominuoti ekonominę Kvebeko gyvenimą.

Premjeras R. Levesque po dvi dienas trukusio savo ministrų kabineto posėdžio Laurentydu kalnuose pranešė, kad jau pasirinkta apytikrė data Kvebeko atskyrimo nuo Kanados referendumui. Jos jis nesutiko atskleisti, kol nebus Kvebeko parlamentui pateiktas ir patvirtintas referendumo įstatymas, kad nekiltų perankstųjų ginčų.

Didžiausias Kanados dienraštis "The Toronto Star" paskelbė šešių dalių pranešimą apie Kvebeko problemas, remdamasis "Goldfarb Consultant Ltd." institucijos prarastais tyrimais. Juose teigiama, kad Kvebekui daugiau už prancūzų kalbą rūpi darbo problema, kad separatistų eiles daugiausia sudaro nepasiturintys kvebekiečiai, norintys išskirti ir politinio ir socialinio gyvenimo viršūnes, o finansiniuose reikaluose pagrindinis dėmesys tenka amerikiečių kapitalui. Į anglosaksų kilmės kanadiečių pastangas išmokyti prancūzų kalbą žiūrima su nepasitikėjimu, nes įtariamas jų noras ir toliau dominuoti ekonominę Kvebeko gyvenimą.

Premjeras R. Levesque po dvi dienas trukusio savo ministrų kabineto posėdžio Laurentydu kalnuose pranešė, kad jau pasirinkta apytikrė data Kvebeko atskyrimo nuo Kanados referendumui. Jos jis nesutiko atskleisti, kol nebus Kvebeko parlamentui pateiktas ir patvirtintas referendumo įstatymas, kad nekiltų perankstųjų ginčų.

Ateitininkų žinios

Vyr. moksleivių susirinkimas, kurio metu bus renkama valdyba, įvyks gegužės 29, sekmadienį, tuoj po 10 v. Mišių ateitininkų kambaryje. Visi moksleiviai privalo dalyvauti.

Ateitininkų Federacijos valdyba paskelbė atsišaukimą, pavadintą "Tiesą liudikime kūryba ir darbais". Atsišaukimas yra išleistas kongreso proga, nes kongreso šūkis yra "Liudykime Kristų, liudykime tautą". Visiems vertėtų tą atsišaukimą perskaityti, panagrinėti ir pabandyti prisitaikyti sau. Šiandieninė aplinka nėra palanki ateitininkams ir "Visa atnaujinkime Kristuje" idėją. Reikalinga ne tik žavėjimosi šūkiais, bet ir konkrečių įsipareigojimų bei pasiryžimų ne tik organizacinėje plotmėje, bet ir asmeninėje.

Sekminės ateitininkams turėtų būti nemažesnės šventės kaip Kalėdos ar Velykos. Sv. Dvasia — tai Gyvoji Dvasia, apie kurią prof. St. Salkauskis tiek daug kalbėjo ir jos sąjūdį skatino. Prof. Eretas St. Salkauskio monografijoje rašo: "Salkauskis mėgo sukurti maldas į šventąją Dvasią, kuri iš Dievo asmenybių jam buvo artimiausia. Dėlto ir Sekminės jam buvo reikšmingiausios šventės. Jis džiaugėsi, kai šatriječiai — ne be jo poveikio — savo šventę darydavo Sekminių pirmą dieną" (J. Eretas "St. Salkauskis", 211 psl.). Ir dabartinės Ateitininkų Federacijos valdybos tikslas yra uždegti ateitininkus nauja Sekminių ugnimi.

Skautų veikla

• LS seserijos vadovų ir LS brolijos vadovų suvažiavimas Klevelando gegužės 14-15 d.d. susilaukė per pusantro šimto dalyvių, iš kurių pusė buvo jaunesnieji. Suvažiavimas pasižymėjo pavyzdžiu tvarka ir organizuotumu. Tai globėjy Klevelando skautininkų-kių nuopelnas, ypač s. Nijolės Kersnauskaitės, kuri vadovavo suvažiavimui. Gilaus iškilmingumo teikė tinkama simbolika ir parinktos mintys suvažiavimą atidarant bei jį uždaranč. Literatūros vakaras su poetu Bernardu Brazdžioniu ir Čiurlionio ansamblio kanklininkėmis buvo tikra šventė, pavadinta kukliu vakaronės vardu. Sekmadienį atnaujintos šv. Mišios skautininkų jėgų R. Kijausko, J. Vaisnio ir A. Saulaicio, giedant Čiurlionio chorui, deklamuojant poetui B. Brazdžioniu, buvo retas susitelkimas maldai. Suvažiavime vadovai ir vadovės posėdžiavo atskirai. Brolijos vadovai, išklause pranešimų ir išdiskutavo visą eilę svarbių temų, nutarė prašyti vietovių vadovus kreiptis didesnį dėmesį į lituanistinį ugdymą, pritaikant skautišką metodą, kreiptis į pasyviuosius vadovus, prašant suaktyvėti, įieškoti būdų ir priemonių labiau sudominoti vyresnio amžiaus jaunimą, panaudojant turimas užsiėmimų programas ir kuriant naujas. Iš Toronto į suvažiavimą keliuota specialiu autobusu. Ekskursijai vadovavo s. L. Gvildienė ir s. L. Kalinauskas. C. S.

rungtis tik su II ir III vietos baigiminių peržaidimų laimėtoju St. Chris. Pirmąją rungtį vytyčiai pralaimėjo 28:39, o antrąją laimėjo 39:36. Tuo būdu vytyčiai, surinkę 67:75 taškų, baigiamuosius žaidimus pralaimėjo 8 taškais ir liko II v. Žaidė: J. Aukštaitis, P. Aukštaitis 1, L. Ažubalis 2, G. Grabauskas 33, Pr. Karpis 2, R. Karpis 19, R. Marčikevičius 10, J. Namikas, E. Stanulis, R. Stanulis.

Šiais metais CYO lygoje teko: jauniams A — I vieta, jauniams B — V, jauniams C — III, jauniams D — II. Tai pasigėrėjimo verti rezultatai, nes jie iškovoti iš žaidimuose dalyvavusių 25 pajėgių, daugiausia mokyklinių krepšinio komandų. J. K.

Numatoma atgaivinti "Vyčio" lauko teniso sekciją. Žaidimai vyktų darbo dienų vakarais. Jieškoma naujų žaidėjų, ypač jaunimo. Skambinti Jonui Zukauskui 255-6909.

Siaisi metais CYO lygoje teko: jauniams A — I vieta, jauniams B — V, jauniams C — III, jauniams D — II. Tai pasigėrėjimo verti rezultatai, nes jie iškovoti iš žaidimuose dalyvavusių 25 pajėgių, daugiausia mokyklinių krepšinio komandų. J. K.

Didžiausias Kanados dienraštis "The Toronto Star" paskelbė šešių dalių pranešimą apie Kvebeko problemas, remdamasis "Goldfarb Consultant Ltd." institucijos prarastais tyrimais. Juose teigiama, kad Kvebekui daugiau už prancūzų kalbą rūpi darbo problema, kad separatistų eiles daugiausia sudaro nepasiturintys kvebekiečiai, norintys išskirti ir politinio ir socialinio gyvenimo viršūnes, o finansiniuose reikaluose pagrindinis dėmesys tenka amerikiečių kapitalui. Į anglosaksų kilmės kanadiečių pastangas išmokyti prancūzų kalbą žiūrima su nepasitikėjimu, nes įtariamas jų noras ir toliau dominuoti ekonominę Kvebeko gyvenimą.

Premjeras R. Levesque po dvi dienas trukusio savo ministrų kabineto posėdžio Laurentydu kalnuose pranešė, kad jau pasirinkta apytikrė data Kvebeko atskyrimo nuo Kanados referendumui. Jos jis nesutiko atskleisti, kol nebus Kvebeko parlamentui pateiktas ir patvirtintas referendumo įstatymas, kad nekiltų perankstųjų ginčų.

Didžiausias Kanados dienraštis "The Toronto Star" paskelbė šešių dalių pranešimą apie Kvebeko problemas, remdamasis "Goldfarb Consultant Ltd." institucijos prarastais tyrimais. Juose teigiama, kad Kvebekui daugiau už prancūzų kalbą rūpi darbo problema, kad separatistų eiles daugiausia sudaro nepasiturintys kvebekiečiai, norintys išskirti ir politinio ir socialinio gyvenimo viršūnes, o finansiniuose reikaluose pagrindinis dėmesys tenka amerikiečių kapitalui. Į anglosaksų kilmės kanadiečių pastangas išmokyti prancūzų kalbą žiūrima su nepasitikėjimu, nes įtariamas jų noras ir toliau dominuoti ekonominę Kvebeko gyvenimą.

Premjeras R. Levesque po dvi dienas trukusio savo ministrų kabineto posėdžio Laurentydu kalnuose pranešė, kad jau pasirinkta apytikrė data Kvebeko atskyrimo nuo Kanados referendumui. Jos jis nesutiko atskleisti, kol nebus Kvebeko parlamentui pateiktas ir patvirtintas referendumo įstatymas, kad nekiltų perankstųjų ginčų.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR
NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

BLOOR — DUNDAS, atskiras tributas, 14 kambarių; vandeniu šildomas; arti Bloor gatvės ir Lietuvių Namų; 2 garažai; įmokėti apie \$25.000.**INDIAN ROAD**, arti Bloor ir netoli PARDUODAMAS atskiras namas, 9 kambariai; užbaigtas rūsys; garažas; privatus įvažiavimas, dvigubas garažas; įmokėti apie \$20.000.**BOUSTEAD**, atskiras tributas, 13 kambarių per 3 augštus, vandeniu šildomas; gilus sklypas, privatus įvažiavimas, 2 garažai; arti Lietuvių Namų ir požeminio. Kaina nužeminta.**BLOOR ST. KRAUTUVĖ** — "Cleaning" verslas — valykla ir pastatas arti Lietuvių Namų; verslas veikia jau 40 metų; įmokėti apie \$15.000.**EVANS — COLBECK**, atskiras plytų namas, 8 kambariai per 2 augštus, pilnai užbaigtas rūsys (3 kambariai), 2 prausyklos, nauji elektros laidai, variniai vamzdžiai; namas geroje vietoje ir gerame stovyje; garažas; įmokėti tik \$10.000.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

PACIFIC — BLOOR, tributas, daugiausia mėgstamame rajone: du po tris miegamuosius ir vienas su dviem miegamaisiais apartamentai, erdvus apie 12 — 15 metų pastatas, dviem automobiliams garažas ir vienas vieta pasistatyti, platus įvažiavimas, vandeniu — alyva šildomas. Prašo \$119.000.**OSSINGTON — DUNDAS**, 9 kambarių, trijų augštų, atskiras, vandeniu — alyva šildomas; pravažiavimas ir garažas. Prašo \$69.900.**ST. JOHN — RUNNYMEDE RD.**, geras pradedantiems kurtis namas, 6 kambarių, dviejų augštų, pusiau atskiras; 142 pėdų gilumo sklypas, sumodernintas viduje; tik \$8.000 įmokėti. Prašo \$53.500.**DOVERCOURT — COLLEGE**, netoli Prisikėlimo parapijos, atskiras gražus namas, 10 kambarių; vandeniu šildomas; 3 virtuvės, 2 prausyklos, didelis kiemas, 2 garažai; savininkas ima vieną atvirą mirtę.**JANE — ANNETTE**, gražus atskiras namas, pilnai užbaigtas rūsiu, elektrinis apšildymas, garažas; įmokėti apie \$8.000.Reikalingi pinigai mortgicijoms (pirmieji ir antrieji) geros palūkanos.
VAKARAIŠ SKAMBINKITE Į NAMUS
489-1543**Taupyk ir skolinkis**Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE**PARAMA**

MOKA:	IMA:
8¼% už 1 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
9% už pensijų ir namų planą	9¼% už mortgicijus
7½% už spec. taupymo sąsk.	
7% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 16 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10.000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybės apdrausta santaupų dydys, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (Ilepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6**ED. KONDRATAS, šiuvejas**

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, odinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario
Tel. 533-5454 Lietuviams deroma
NUOLAIDA**A & B ELECTRIC CO.**

įveda elektrą į pramonės, prekybos pastatus ir gyvenamuosius namus

ALBINAS ARTICKONIS GINTAS ARTICKONIS

Auka Motinai Tėvynei

Pavasari, gražiausią gegužės mėnesį, buvo Motinos Diena. Motinas gerbėme, globojome, davėme gražiausias dovanas ir skyrėme joms rožių puokštes. Kiti meldėmės už mirusias savo motinas gimdytojas, kurios mus išaugino ir įdiegė mums laisvės troškimą.

Siandieną daugelis jų išsisiųdė kapų tylumoje arba išmėtytose kapinyuose Sibiro tundrų ir stepių laukuose. Kas suskaičys ir išskys tą vargą ir skausmą, kurį jos kentėjo, tą didįjį rūpestį dėl savo vaikų, išbėgusių į platų pasaulį nuo priešų bangos.

Sūnau, dukra, kas, o kas padės rožės žiedą ant tavo motinos nežinomo kapo!

Beliko Motina Tėvynei, bet ir ta priešą pavergta. Tačiau daugelis mūsų pamiršome ir dar ne-

atidavėme dovanos savo Motinai Tėvynei Lietuvai — aukos kovai už jos laisvę parenti.

Broliai, sesė lietuviai, įteikiu nors mažą rožių puokštę — auką Tautos Fondui Motinai Tėvynei pagerbti.

Gerbiamieji Toronto lietuviai, Tautos Fondo Toronto apylinkės atstovybė išsiuntinėjo šimtus laiškų, prašydama aukų Tautos Fondui. Būkite malonūs, neatidėliokite, neužmirškite dovanos Motinai Tėvynei — aukos kovai už jos laisvę.

Aukus siųskite žemiau nurodytu adresu. Tenelieka nė vieno lietuvio, neatlikusio pareigos savajam kraštui — Lietuvai.

Pirm. A. Firavičius
Tautos Fondo
Toronto apyl. atstovybė
6 Constance St.
Toronto, Ont. M6R 1S4
Tel. 535-9864

DELHI, ONTARIO

SV. KAZIMIERO PARAPIJA, naujo klebono kun. J. Staškaus vadovaujama, išsirinko ir naują tarybą, kuri pasiskirstė pareigoms: sekr. P. Augaitis, ūkiniam reikalams A. Kairys, parapijos lankymo organizavimui B. Dirse, liturginiam giedojimui V. Miceika, parengimams A. Augustinavičius, narys J. Strodamskis ir kviestas pasauliečių atstovas ryšiams su vyskupija dr. B. Povilaitis.

Lietuviška parapija mūsų tremties gyvenime yra vienas tu didžiųjų ramsčių, kuris palaiko lietuviško namo sienas. Laikykimės visi jo stipriai įsikabinę. Tarybos sekretorius

MOTINOS DIENOS minėjimas įvyko gegužės 8 d. vietos lietuvių parapijos salėje. Minėjimą organizavo, dalyvius vaišino ir mamytės rožėmis papuošė katalikių moterų skyrius. Meninę programą atliko šeštadienės mokyklos mokiniai, vadovaujami mokytojos Lydijos Dragūnienės. Mokinukai apibėrė mamytės poezijos puokštę ir užbaigė suvaizdino "Gedimino sapną".

Kartu buvo užbaigti ir šeštadienės mokyklos mokslo metai, įteiki-

"TEVIŠKES ŽIBURIŲ" metinė prenumerata — \$12, naujais skaitytojams — \$9. Norintiems susipažinti "T2" siunčiami nemokamai.

PRIVATUS PARDAVIMAS

STAYNER, Ont., parduodami du sujungti namai; 4 garažai; graži vieta, didelis sklypas, prieinama kaina lietuviams.

CREEMORE, Ont., parduodama pieno ir kitų gaminių su kavine krautuvė. Viena vieta krautuvei dar neišnuomota ir 2 apartamentai viršuje.

Skambinti telefonais: 705-428-3234 Stayner, Ontario, arba 705-466-3220 Creemore, Ontario. Parduoda lietuvis dėl senatvės.

Heritage Life Assurance Company

Greitas ir tikslus

KOMPIUTERIO

patarnavimas

piniginiais

reikalais

LIETUVIAMS

Ištaigos: 863-9709 Rima Zubaitė, B.A. Namų: 762-6122

Simons TELEVISION

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, įrengiam gaisrą apsaugą (smoke detector)

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduoda vartotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS Telefonai 533-8451, 533-8452

BALTIC EXPORTING CO.

SIUNTIAM I BALTIJOS KRASTUS IR SOV. SĄJUNGA
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
Darbo valandos: 9 v.r. — 6.30 v.v.; šeštadieniai 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Toronto Maironio mokyklos IX ir X skyriaus mergaičių choras su vadove mokytoja Žibute Šilinkaitė mokslo metų užbaigos programoje

Ketvirtasis teatrų festivalis

S. Amerikos lietuvių teatrų festivalis, jau ketvirtas iš eilės, šiais metais buvo perkeltas į Toronto. Gegužės 20, penktadienį, Prisiškėlimo salėje jį pradėjo KLB kultūros komisijos pirmininkė E. Kudabienė sveikinamuoju žodžiu. Oficialiam atidarymui pakvietė gen. Lietuvos konsulą dr. J. Zmuidziną. Pastarasis, pabrėžęs lietuviško teatro reikšmę, atidarė kelią festivaliui. E. Kudabienė pranešė ir festivalio vertintojų komisiją, kurios uždavinys — stebėti visus penkis vaidinimus, juos įvertinti ir paskirstyti žymes. Komisijon buvo pakviesti — I. Meiklejohn, dail. J. Bakis ir sol. V. Verikaitis. Jie tom pareigom buvo pakviesti pasku-

tinėmis dienomis, nes, kaip matyti iš festivalio vadovo, jų negalėjo eiti anksčiau numatyti asmenys — prof. dr. R. Vaštokas, rašyt. J. Jankus ir dr. H. Nagys.

Nelabai gausi publika (apie 170) scenoje pirmą kartą pamatė Balio Sruogos 3 v. lyrinę dramą "Pavasario giesmė". Ją vaidino hamiltoniški "Aukuras". Ši kartą aukuriečiai buvo gerai pasiruošę visais atžvilgiais — visi mokojo savo roles, puikiai vaidino ir apvaldė gana nelengvą dramą. Gražios buvo dekoracijos, skoningai apipavidalintos scenos. Iš visko buvo matyti, kad aukuriečių stropiai ruošiasi ir daug laimėta visose scenos srityse. Veikalo turinys

gana tolimas dabarties dvasiai, tačiau mielas lietuvių širdžiai. Krito į akis vienuolio sušaržavimas, įvestas paties veikalo autoriaus. Jis parodomas nei gamtoje šviesoje. Pagonybei rodoma daugiau simpatijos nei krikščionijai. Gabiam aktorui Kalvaičiui tai nebuvo lengvas vaidmuo.

Sis "Aukuro" spektaklis paliko žiūrovams malonų, pasigėrėtiną, džiugų įspūdį. Gaila tik, kad žiūrovai nebuvo labai gausūs. Toronto lietuvių kolonijai tai nedaro garbės. Mieste, kur yra apie 8000 lietuvių, teatrų festivalis turėtų susilaukti daug gausnės publikos. Bent jau ateinančių savaitgalių torontiečiai turėtų nepabėgti iš miesto ir dalyvauti festivalio vaidinimuose.

Gegužės 21, šeštadienį, Anapilio salėje įvyko šokių vakaras, grojant "Atspindžių" orkestrui iš Londono, Ont. Meninę programą (teatinio bei humoristinio pobūdžio) atliko Hamiltono "Aukuro" ir Toronto "Aitvaras" aktoriai. Buvo ir loterija, kurios dovaniniai laimikiai padėjo padidinti rengėjų pajamas. Jų gi labai trūko, nes dalyvių skaičius nebuvo gausus. Matyt, šilta, saulėtis ir ilgas savaitgalis išviliojo tautiečius į vasarnamius bei gamtą.

Gegužės 22, sekmadienį, 3.30 v.p.p., Liet. Namuose Toronto "Aitvaras" suvaidino St. Pilkos sudarytą komediją "Žemės rojus". Nors buvo būgštauta dėl dalyvių skaičiaus, bet, pasirodo, be reikalo — susirinko apie 250 žiūrovų. Jie plačiai juokėsi iš linksmų komedijos epizodų ir vietomis plojo aktoriams. Tai rodė, kad veiklas yra artimas išviliui žiūrovui. Mat, jo siužetas paimtas iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Aktoriams nesunku buvo įsigyventi į atliekamus vaidmenis. Jiems betgi trūko apdailinimo, rolių mokėjimo (vyrams), laisvumo scenoje, natūralaus kalbėjimo (kaikuriems). Kažkodėl kaipurie aktoriai buvo linke šaukti, perskubiai kalbėti. Tai sunkino žiūrovams sekti veikalo eigą ir patį vaidinimą darė vietomis nebeįdomu. Dar kiek padirbėjė aityvriečiai galėtų pasiekti labai gero lygio, nes tam turi visus duomenis. Su "Žemės rojumi" jie galėtų aplinkyti daugelį lietuvių kolonijų, nes veikalo sampana įdomi, pilna humoristinių momentų. Tad sėkmės "Aitvarui"!

Šį savaitgalį, gegužės 28-29 d., Toronte matysime teatrines grupes iš Čikagos ir Los Angeles (žiūr. skelbimą 10 psl.). Toronto, Hamiltono ir kitų kolonijų lietuvių turėtų pasinaudoti svečių viešnagė, dalyvauti jų spektakliuose ir žymenų įteikimo vakarienėje Prisiškėlimo salėje 7 v.v. (žiūr. skelbimą 10 psl.). Teatrų festivalis turėtų sulaukti plataus visuomenės dėmesio. B.

Nėra stebuklų
Sena moteris sako elgetai:
— Jums daugiau du dolerių. Galėtumėte nors aciū pasakyti...
— Aš esu kurčias ir nebilyti! Už tuos kvailius du dolerių, gerbiame, norite stebuklo?

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Tėviškes Žiburiai • 1977. V. 26 — Nr. 21 (1424) • 9 psl.

TORONTONT

Kun. B. Pacevičius, kurį laiką gyvenęs Putname, Conn., persikėlė gyventi į Torontą pas Tėvus pranciškonus. Yra paruošęs spaudai keletą teatrinių dalykų, kurie jau buvo vaidinti Kanadoje prieš keliolika metų.

Kun. Br. Jurksas, dirbęs Prisiškėlimo parapijoje, ypač su jaunimo ir suaugusių choralis, dabar gyvena Ispanijoje. Šią savaitę lankėsi Toronte ir JAV-se pas savo gimines.

"The Toronto Star" 1977. V. 14 išspausdino informaciją apie Ritą Tamošaitis kaip savininkę arklį "Never Never Stop", laimėjusio 4 bėgimo rungtis iš 14 ir \$12,576. Prie informacijos pridėta ir Ritos nuotrauka. Rūpestinga arklį priežiūra esanti laimėjimo laidas.

"Vyčio" sporto klubas išleido jau antrą š.m. numerį biuletinio "Vytiečių Dienos". Pirmajame puslapyje paskelbtas naujojo valdybos pirm. Algio Eišino kreipimasis į jaunuosius ir vyresnius klubo narius, kviečiantis stiprinti sportinę veiklą. Pastarosios tikslas — sudaryti lietuviškam jaunimui sąlygas sportuoti, bendrauti, išlaikyti lietuviškumą. Dabartinę klubo valdybą sudaro: pirm. A. Eišinas, J. Nešukaitis ir V. Stočkus. Valdybą numatoma papildyti kvietimais nariais. Biuletinyje duodama daug informacijų apie sportinę veiklą. Biuletinio redakcija — A. Supronas, O. Balsienė, R. Underlyte.

Zymus futbolo žaidėjas Jonas Vilūnas, žaidęs Toronto "Argonauts", Saskačevano "Roughriders" ir Hamiltono "Tiger-Cats" komandose, susilaukė Ontario provincijos teismo septynerių metų kalėjimo bausmės už prie-

varinį pinigų išgavimą iš vieno banko vedėjo. Tą žinią paskelbė "The Globe and Mail" 1977.V.16.

Sovietų disidentas V. Bukovskis, lankydamsis Kanadoje ir kalbėdamasis su spaudos atstovais, be kitko, pareiškė pasipiktinimą premjero P. E. Trudeau pareiškimu besilankant Norilске. Ten Kanados premjeras išreiškė pagyrimą sovietinei valdžiai už tokio puikaus miesto pastatymą. Tai esą buvo įėjimas jam pačiam (Bukovskui), kitiems kaliniams ir visiems Sov. Sąjungos gyventojams. Ir tai dėlto, kad Norilskas pastatytas vergų rankomis. Daugelis jų ten žuvo. Kaip iš kitų šaltinių žinoma, jų tarpe buvo daug lietuvių, latvių ir estų.

P A D E K A
Nuosirdžiai dėkojame Prisiškėlimo parapijos ir "Paramos" bankams už jų paskirtas aukas (po \$300.00) sesulių darbams lietuvių tarpe Toronte.

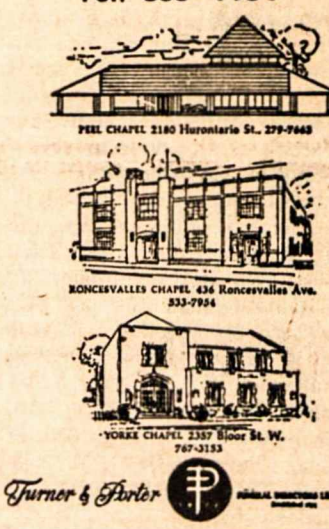
Reikiama nuosirdžiai padėkų lietuvių parapijų klebonams ir visiems lietuviams, kurie Gavėnios metu per parapijų rekolekcijas aukojo seselėms.

Su Atvelyku praėjo Velykų bobutės vaikų šventė. Padėkų mums rėmėjų būrelio narėms — S. Aušrotienei, G. Baltūnienėi, N. Banelienei, L. Kanapui, V. Laurinavičienėi, D. Manglicienei, P. B. Vaitiekūnienėi ir visiems, kurie prisidėjo darbu ruošiant ir pravedant šventę, būtent, loterijos ir pyragų aukotojams, lietuviškos mokyklos parengiamajam skyriui ir jų mokytojoms V. Javaičiai ir V. Petkevičiūtėi, p. Galinienei, kuri per visą žiemą ruošė vaikų laimėjimus, L. Kurpienei, I. Zemaitienei, O. Adamavičienėi.

Meldžiame Jums visiems Viešpaties palaimos!

N. Pradėtosios Marijos seserys

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

ŠYPSENOS

Nedrausmingas ligonis
Supykęs gydytojas kreipiasi į ligonį:

— Jūs esate ligoninėje pats nedrausmingiausias ligonis. Lovoje negulite, vaistus atsisakote priimti ir, prie viso to, jaučiatės kasdien vis geriau.

• Sažiningas žmogus duoto žodžio nelažo, gudrus — jo visai neduoda.

• Sakoma, kad gyvenimą trumpina ilgas diržas ir trumpas kelias nuo televizijos iki šaldytuvo.

Klumpė — batui
— Tu — tai purve, tai tamsiame palovy, o aš — muzėjuje po stiklu sau stoviu.

Parinko Pr. Alš.

HETHERINGTON

Marius Rusinas (9 v.r. — 5.30 v.v.)
1651 BLOOR STREET WEST, TORONTO ONTARIO

FRANK BARAUSKAS LIMITED, REALTOR
3828 Bloor St. West, Islington, Ont. M9B 1K8
Ištaigos telefonai: 233-3323

PRANAS BARAUSKAS, namų tel. 743-0100
FELIKSAS SENKUS 535-2625
ARVYDAS ZAKAREVIČIUS 245-0077

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v., šeštadieniai — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

Okulistas

L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. — 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonai 531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Canadian Art Memorials Ltd.

176 LAKESHORE ROAD WEST (kampus Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kopų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume ne skubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonai 278-2757
Namų telefonai 278-4529

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

2224 DUNDAS STREET WEST,
TORONTO, ONTARIO M6R 1X3

KETVIRTASIS TEATRU FESTIVALIS TORONTE

Dalyvauja penki Š. Amerikos lietuvių teatrai su lietuvių autorių veikalais (dramomis ir komedijomis), kuriuos vaidins Toronto lietuvių salėse

Gegužės 28, šeštadienį,
3.30 v.p.p., LIETUVIŲ NAMŲ salėje,

KVIRINO RUNIMO
"LAISVĖS KAINA",
2 v. drama ir

"LIAUDIES PRIEŠAS"
2 v. drama.

Vaidina Cicero vaidintojų
jaunimo būrelis
Režisoriai — K. Runimas

Gegužės 28, šeštadienį,
7.30 v.v., PRISIKĖLIMO salėje

BIRUTĖS POKELEVIČIŲTĖS
"PALIKIMAS",
3 v. drama.

Vaidina Los Angeles Lietuvių
Dramos Sambūris

Režisiorė — Dalila Mackialienė

Gegužės 29, sekmadienį,
5 v.p.p., LIETUVIŲ NAMŲ salėje

ANATOLIJAUS
KAIRIO "Didysis
Penktadienis",
3 v. komedija.

Vaidina Čikagos Šaulių
Dramos Vienetas

Režisoriai — J. Petrauskas

Gegužės 29, sekmadienį,
7 v.v., PRISIKĖLIMO salėje

žymenų
įteikimo **VAKARAS**

* Pagerbimas laimėtojų
* Šilta vakarienė su vynu

* Įdomi programa, baras
* Laukiame visų atsilankant!

Bilietai Toronto — pas V. Ignaitį,
7 Prentice Cr., Weston. Telefonas
242-4689.
Bilietai Hamiltono — pas A.
Juozapavičių, 20 Kensington St.
Tel. 544-5015.

Kaina: suaugusiems — \$4,
moksleiviams — \$2. Bilietai į
vaidinimus bus gaunami ir prie
įėjimo.

Bilietai į žymenų įteikimo vaka-
rienę Toronto — pas B. Biretienę,
199 Sylvan Ave., Scarborough,
Ont. Tel. 261-4312; **Hamiltono**
— pas K. Mikšį, 18 Barton St.
Tel. 529-8593. Kaina — \$12.50.

Kviečiame lietuviškąją visuomenę
gausiai dalyvauti šiame festivalyje,
kuris Kanadoje įvyksta pirmą kartą!

RENGEJAI

TORONTONT

Anapilio žinios

— Ši sekmadienį, Sekminių šventėje, 3 v.p.p., lietuvių kapinėse bus tradicinės kapinių lankymo pamaldos (Mišios, Komunija), vykupo T. Fulton pamokslas. Kapinėse pamaldos bus katalikams ir evangelikams, dalyvaujant abiejų konfesių dvasiškiams ir tikintiesiems. Pamaldų metu giedos parapijos choras ir sol. V. Verikaitis. Tuojau po šių pamaldų vyks Lietuvos Kankinių garbei statomos šventovės, kur po trumpų apeigų vyks T. Fultonas pašventins kartinį akmenį. Ten bus pasirašomas specialus aktas, kuris bus įmūrytas šventovėje, ir giedamas Lietuvos himnas. Lietuviškos organizacijos yra pakviestos dalyvauti kapinėse ir kartinio akmens šventinėje su vėliavomis. Po visiško Anapilio salėje — Anapilio Moterų Būrelio paruošti užkandžiai. — Šventovės statybos fondui šią savaitę gauta testamentinė a.a. Kazimiero Zaro \$2000 auka; paukojo \$500: A. K. Dobilai (60 metų vedybų sukakčiai prisiminti); po \$100: Daiva ir Rimasdaus Siručiai vedybų progai; \$75: B. Čižikas, N.N.; po \$50: S. Poderienė (Sudbury, Ont.). M. Adamavičienė. Visiems geradariams nuoširdi padėka. — Šv. Jono lietuvių kapinėse gegužės 23 d. palaidota a.a. Marija Latvaitienė, gegužės 25 — a.a. Kazys Gonta. Velionių artimiesiems nuoširdi užuojauta. — Praėjusį sekmadienį Gerojo Gauntyto stovyklavietėje įvyko pamaldos, kuriose dalyvavo daug tautiečių. Primenama, kad vienas stovyklavietės pastatų yra atnaujintas ir yra galimybė svaigaliais jame perkant, prieš tai susitarant su M. murtu Duliūnu vietoje arba Toronto telefonu 536-1783. Be leidimų savišaliską "apsigyvenimą" patalpose atėityje nebus toleruojamas. — Pamaldos: šį penktadienį 8 v.r., už a.a. Veroniką Radzevičienę; šeštadienį, 7.30 v.r., už a.a. Justiną Piktšilingį, 8 v.r. už a.a. Juozą ir Eleną Sodaicius; sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Petrą Šimūtį, 11 v.r. už a.a. Oną Ališauskienę, 3 v.p.p. už visus šiose kapinėse palaidotus.

Lietuvių evangelikų liuteronų
Išganytojo parapijos žinios
— Sekmadienį, 9.30 v.r., Sekminių pamaldos su šv. Komunija; 3 v.p.p. — bendras kapinių lankymas, ekmuninės pamaldos ir katalikų Lietuvos Kankinių šventovės kartinio akmens šventinimas. — Birželio 11, šeštadienį, visi į šventovės dažymo iš lauko talką. — Gegužės 19 d. mirė a.a. Marė Latvaitienė, 86 m. amžiaus. Velionė išlydėta į šv. Jono lietuvių kapines iš Išganytojo šventovės gegužės 23 d., 10 v.r. Paliko liūdinčius: dukrą Elzė Tamulionienę Toronto, sūnų Jurgį Albertoje, seseris — Urte Šlakaitę Lietuvoje, Jieva Jurkšaitienę Toronto, Agotą Jakovičienę Čikagoje. Užuojauta visai šeimai. Išsėkis ramybėje! — Parapijos moterų draugijos iškyla įvyks Henderson Parke, Oakvilėje, Lower base line — Eglingtono gatvės šalinys ir vakarus; i rytus nuo 25-to kelio ir į vakarus nuo Trafalgar Road. Data — birželio 26 d. Pradžia — 11 v. su pamaldomis.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Kapinių lankymo diena — gegužės 29, Sekminėse, 3 v.p.p. Bus šventinami paminklai. Norintieji, kad paminklai būtų pašventinti, prašomi susisiekti su ten esančiais kunigais arba iš anksto paskambinti į Prisikėlimo par. kleboniją. — Santuokai ruošiasi Ramona Stokutė su Steve Scott. — Parapijos biblioteka veikia sekmadieniais po 10 v. Mišių iki 1 v.p.p. — Gegužinės pamaldos šokiadieniais — 7 v.v., šeštadieniais — po 9 v. Mišių, sekmadieniais — po 11.30 v. Mišių. — Sveikiname Vaclovą ir Patriciją Čaplikus, kurie suntuokė mūsų šventovėje gegužės 21 d. — Pakrikštyta Natalija-Michelle, Algio ir Rosinos Venslovačių dukrelė. — Pensininkų pobūviai būna trečiadieniais, 4 v.p.p., senosios klebonijos patalpose. Pensininkai gali rinktis į savo būstą kada tik nori, nes patalpos visada laisvos. — Klebonijoje galima gauti maldaknygį ir Naująjį Testamentą, kišeninio dydžio. Tai gražios dovanos. — Mūsų stovyklavietėje šią vasarą bus šios stovyklos: "Aušros" liepos 3-16 d.d., ateitininkų liepos 17-30 d.d., Vyčio rugpjūčio 14-27 d.d. — Mirus a.a. Kaziu Gontai, jo žmonai Angelei ir sūnui Algijui reikiame gilią užuojautą. Užjaučiame E. B. Tamulionius, mirus mamytę ir uošvę Marei Latvaitienę. — Mišios: šeštadienį 8 v., užpr. J. A. Vaškevičiai, 8.30 už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 9 v. novenos Mišios, 9.20 v. padėkos Mišios, užpr. M. A. Bumbulai, 10 v. už Emiliją Baranauskienę, užpr. M. L. Kalinauskai; sekmadienį 8 v. už Edvardą Stankaitį, užpr. tėvai, 9 v. novenos Mišios, 10 v. už Elzbieta Šimkienę, užpr. draugai, 11.30 už parapiją, 7 v. už Marcelę Jonušienę, užpr. vaikai.

Lietuvių Namų žinios

— Pr. sekmadienį popietėje dalyvavo 180 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: A. Vyčius iš Columet Park, III, V. Jaudegienė iš Omahos, A. Stukas, E. Preuss, J. Preisas, E. Preissas iš Čikagos, O. Hermanas iš Tillsonburg, Ont., K. ir E. Gudinskai, VI. Bagdonas, K. Mikšys, Fr. Enskaitis, M. Leparskienė, S. Elvikis, K. ir A. Bungardos iš Hamiltono, A. Latvaitis iš Montrealio. Netorontiškiams svečiams visuomeninės veiklos komiteto pirm. T. Stanulis įteikė LN 25-čio leidinį. Aldonos vardadienio progai pasveikintos visos Aldonos. — LN reikalingas vasarai darbininkas. Suinteresuoti prašomi kreiptis į LN raštinę arba skambinti 533-9030. — Neidelių butų kooperacinio pastato organizavimui netoli Lietuvių Namų suinteresuoti, atrod, bus nemažai, nes po trijų dienų nuo žinutės tuo reikalu pasirodymo "TŽ" gauta keliolika atsiliepimų. Šiuo planu suinteresuoti prašomi rašyti: Lietuvių Namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., arba skambinti telefonu 533-9030. — Albina Mašalaitienė padovanojo LN bibliotekai 4 vertingas knygas. Dėkojame. — Netrukus radijo programos "Tėvynės Prisiminimų" sekmadienio laida nuo 1.30 iki 2 v.p.p. bus perduodama ir LN sekmadienio popietę iš stoties CHIN banga 100.7 FM. — Gegužės 18 d. LN talkininkų pobūvyje D. Renkauskio iniciatyva

SLA 236 kuopos narių susirinkimas — gegužės 29, sekmadienį, 2 v.p.p., Lietuvių Namų posėdžių kambaryje. Kviečiame visus narius dalyvauti. Valdyba

KLK Kultūros Dr-jos "Žiburai" metinis narių susirinkimas — birželio 7, antradienį, 7.30 v. v., "TŽ" patalpose, Anapilyje. Visi nariai prašomi dalyvauti.

Pasaulio Lietuvių Dienų rengėjų komiteto posėdis įvyko gegužės 21 d. Prisikėlimo par. posėdžių kambaryje. Aptartas PLD organizacinių nuostatų sudarymas, lėšų telkimas, dainų šventė, PLB seimas, sporto šventė, informacijos reikalai. Dalyvavo: KLB pirm. J. R. Simanavičius, PLB vicepirm. R. Kasperas iš Čikagos, JAV LB kultūros tarybos pirm. J. Gaila iš Filadelfijos, PLB seimui rengti komisijos pirm. Dr. J. Sungaila, SALFASS pirm. Pr. Berneckas, KLB kultūros komisijos pirm. E. Kudabienė, PLJS pirm. G. Juozapavičiūtė, kun. J. Staškus, V. Ignaitis, St. Gailėvičius. Sudaryta ir lėšų telkimo komisija, kurioje įeina: inž. E. Čuplinskas, kun. P. Ažubalis, J. Vaičiūnas, St. Dargis, P. Dunderas, PLB atstovas inž. K. Dočkus ir JAV LB atstovas (bus paskirtas vėliau). Jie taip pat dalyvavo šiam posėdyje.

Sudaryta krepšinio rinktinė Toronto, kuriai tenka atstovauti Kanadii tarptautinėse žaidynėse. Europoje ir Vidurio Rytuose. Šioje rinktinėje minimas ir Leonas Rautišas, 16 m. amžiaus, kaip gabiausias krepšinio žaidėjas jaunių klasėje. Rintinės vadovas Jack Donohue tikisi, kad jai teks dalyvauti ir 1980 m. olimpiadoje Maskvoje.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga dėkoja "Paramos" kredito kooperatyvui už \$100 piniginę auką. Jaunimo sąjungos suvažiavimams, kongresams ir einamiesiems reikalams finansinė parama labai reikalinga. Todėl labai įvertinama tokią paramą, užtikrinanti, kad šie pinigai bus naudojami kilniems lietuviškiems tikslams.

Almis Kuolas, PLJS valdyba
A.a. Kazys Gonta, 61 m. amžiaus, mirė širdies priepuoliu gegužės 22 d. savo namuose. Laidotuvas — gegužės 25 d. lietuvių kapinėse iš Prisikėlimo šventovės. Pašarvotas Turner a. Porter laidotuvių namuose.

— Dėkoju už malonų pakvietimą atvykti į steigiamąjį Lietuvių Tautodailės Instituto posėdį Kingstone gegužės 14 diena.

— Apie LT Institutą skaičiau "Tėviškos Žiburiuose". Užsimojote atlikti didžią reikšmingą darbą lietuviškajai tautodaili ugdyti. Tuo būdu formaliai išjungiate į tuos darbus laukus, kuriuose trūkia ir Lituanistikos Institutas. Nors Judu su p. Antanu Tamošaičiu jau daugelį metų, tikriau dešimtmečius, dirbate lietuvių tautodailės kūryboje ir jos propagavime, bet šitoks susilgozavimas į Instituta galės pritraukti daugiau žmonių tam darbiui ir plačiau išleisti lietuvių į kitataučių visuomenę. Tad sveikinu Lituanistikos Instituto prezidiumo vardu ir linkiu stiprybės ir sėkmės.

Dabar neturiu atostogų, tai atsilankymą turėsiu atidėti kitam kartui.

Dailininko ADOMO GALDIKO kūrybos PARODA

rengiama mažojoje ANAPILIO salėje.

Atidarymas ir vaišės — gegužės 28, šeštadienį, 3-5 v.p.p.
Paroda veiks ir gegužės 29, sekmadienį, kapinių lankymo dieną, nuo 10.30 valandos ryto iki 5 val. po pietų.
Visus maloniai kviečiame dalyvauti.

Rengėjos — Anapilio Moterų Būrelis

Birželio 5, sekmadienį, 12.30 v. p. p.
įvyks šauni

GEGUŽINĖ

Clairville parke, greitkelių nr. 7 ir nr. 50 sankryžoje.

* Bus programa, maistas ir muzika.
* Daugiau — sekančiame "TŽ" nr. Rengėjai — LN vyrai
* Visus maloniai kviečiame dalyvauti.

1937-39 metų Europos krepšinio pirmenybių laimėtojo ir
buvusio Lietuvos rinktinės krepšininko

Leono Baltrūno pagerbimas

rengiamas birželio 7, antradienį, 7 v.v.,
Toronto Lietuvių Namuose.

Svečias iš Australijos pasidailins sportinės ir visuomeninės veiklos atsiminimais. Sportininkai ir lietuviškoji visuomenė kviečiama atsilankyti. Pelnas skiriamas Pasaulio Lietuvių Sportinėm Žaidynėm Toronto 1978 m.

• Bufetas • Įėjimas — laisva auka
• Šalti užkandžiai • Rengėjas — SALFASS

Lietuvių Tautodailės Instituto įsteigimo proga steigėjai gavo sveikinimų raštu. Inž. J. Gimbutas, Lituanistikos Instituto pirm. JAV-se, savo sveikinime rašo:

DIDŽIAI GERBIAMA PONIA
TAMOŠAITIENE,
Dėkoju už malonų pakvietimą atvykti į steigiamąjį Lietuvių Tautodailės Instituto posėdį Kingstone gegužės 14 diena.

— Apie LT Institutą skaičiau "Tėviškos Žiburiuose". Užsimojote atlikti didžią reikšmingą darbą lietuviškajai tautodaili ugdyti. Tuo būdu formaliai išjungiate į tuos darbus laukus, kuriuose trūkia ir Lituanistikos Institutas. Nors Judu su p. Antanu Tamošaičiu jau daugelį metų, tikriau dešimtmečius, dirbate lietuvių tautodailės kūryboje ir jos propagavime, bet šitoks susilgozavimas į Instituta galės pritraukti daugiau žmonių tam darbiui ir plačiau išleisti lietuvių į kitataučių visuomenę. Tad sveikinu Lituanistikos Instituto prezidiumo vardu ir linkiu stiprybės ir sėkmės.

Dabar neturiu atostogų, tai atsilankymą turėsiu atidėti kitam kartui.

Plačią recenziją apie Alain Stankes (Stankevičiaus) knygą "So much to forget" parašė William French "The Globe a Mail" dienraštyje 1977. V. 12. Ši knyga yra išversta iš prancūzų kalbos ir neseniai išleista. Joje autorius vaizdžiai aprašo savo vaikystės pergyvenimus karo metu Lietuvoje, Vokietijoje ir Prancūzijoje. Dabar knygos autorius gyvena Montrealyje, yra pasižymėjęs žurnalistas, dirbęs spaudos, radijo ir televizijos srityse. Be to, jis yra suorganizavęs ir knygų leidyklą. Prie minėtos geros recenzijos pridėta didelė autoriaus nuotrauka. Jo knyga gaunama knygynuose ir kainuoja \$7.95 (164 psl.).

Dail. Dagys Klevelande balandžio 23-24 d.d. turėjo sėkmingą savo skulptūrinės ir tapybinės kūrybos parodą. Jon buvo nugalėjęs 140 darbų. Klevelando tautiečiai, ypač jaunimas, gyvai domėjosi paroda ir įsigijo nemažai dailininko kūrinių.

MONTREALQUE

Sv. Kazimiero parapijos žinios

— Petro Bunio sukviesti parapijiečiai bei komiteto nariai per vieną dieną nudažė apie šventovę užtvartą geležinę tvorėlę.

— Nuo širdies priepuolio mirė Kazimieras Gudzevičius, 49 m. amžiaus. Palaidotas iš mūsų parapijos.

— Kun. dr. F. Jucevičiaus knygos "Mintis dialektiniame žaisme" sutiktuvių vakaras buvo intelektualaus pobūdžio. Ypač išsami, gerai paruošta knygos sutiktuvių paskaita buvo populiaraus montrealiečio literatūros žinovo Vytauto Jonyno. Jis ilgai sustojė ties trečiaja filosofine kun. Jucevičiaus knyga, kuri praturtina kiekvieno mąstančio asmens pasaulį. Pagal paskaitininką, tai viena iš tų retų knygų šių dienų gyvenime papildanti filosofinės literatūros spragą. Kai pats autorius tarė žodį apie savo knygą, pasisakė rašęs ją skatinamas tiesos įieškojimo dvasios. Atsilankiusieji įsigijo knygą su autoriaus įrašu. Meninę programą atliko iškilioji Montrealio solistė Gina Capkauskienė. Aušros Vartų choro dirigentė M. Roch jai akompanavo. Sekė gražiai paruoštos vaišės. Vakara organizavo P. Adamonis, J. Kibirkštis, J. Adamonienė, A. Čičinskienė.

— Lituanistinės mokyklos abiturientų išleistuvės įvyko sešelių patalpose. Mokyklą baigė: Ginta Jurkutė, Asta Kliūtė, Gytis Nėdvaras, Darius Povilaitis, Kęstutis Skučas, Robertas Valinskas, Jurgis Žukauskas. Abiejų par. klebonai, mokytojai, apylinkės valdybos pirmininkas, tėvų komitetas, seminaro vedėjas sveikino abiturientus, kviesdami juos išlaikyti gyvą, gražią lietuvių kalbą, nepamiršti per 10 metų įsigytų žinių apie Lietuvą, niekad nenuolatinti nuo lietuvių. Abiturientų vardu Asta Kliūtė tarė padėkos žodį. S. Sk.

Sol. Gina Capkauskienė po sėkmingų koncertų ir atostogų dainavo kun. dr. F. Jucevičiaus knygos sutiktuovėse Sv. Kazimiero parapijos salėje; birželio 14 d. duos religinį koncertą.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga nuoširdžiai dėkoja Montrealio Lietuvių Kredito Unijai "Litas" už \$150 auką. Taip pat didelis ačiū V. Matulaičiui už \$20 auką.

"The Montreal Star" 1977. V. 14 išspausdino ilgą Reuterio pranešimą iš Maskvos apie Prano ir Algirdo Brazilskų deportavimą iš JAV. Esa jiedu bus greičiausiai deportuoti į Venecuėlą, jeigu deportaciją patvirtins JAV teismai.

certa Montrealio katedroje sibirinių trėminių minėjime; birželio 15 d. jį dainuos Otavoje, birželio 18-19 d.d. atliks du koncertus Lietuvių Dienose Los Angeles mieste.

"Litas" žymiai sumažino narius palūkanas už paskolas — naujas ir seniau išduotas. Už naujai išduodamas asmenines paskolas dabar bus imami 10.5% vietoje buvusių 11%. Už rezidencines nekilnojamo turto paskolas palūkanos sumažintos iš 10.25% į 10.0%. Visoms senoms asmeninėms paskoloms palūkanos sumažintos 0.5%. Senoms nekilnojamo turto paskoloms palūkanos sumažintos: paskoloms iš 10.5% iki 11.0% imtinai — 0.25%, paskoloms virš 11.0% — 0.5%.

Be to, nutarta visiems skolininkams sumažinti palūkanas už jų paskolas dar 0.25%, jeigu jie aktyviai naudoja "Lite" savo čekių sąskaitas. Daugelis narių dabar "Lite" net ir savo paskolas moka kitų bankų čekiais. Visi šie palūkanų sumažinimai senoms paskoloms bus taikomi nuo birželio 1 d. "Litas" vėl turi pakankamai lėšų visų rūšių paskoloms.

Siek tiek sumažintos palūkanos ir už santaupas. Už terminuotus indėlius "Litas" dabar mokės: vienerių, dvejų metų 8.75%, trejų metų — 9%. Už taupomasias sąskaitas 8% bus išmokėti už pirmąjį šių metų pusmetį ir 7.5% už antrąjį.

Numatytos net dvi "Lito" ekskursijos: nariams 6-11 metų — į Parc Safari African, nariams 12-18 metų — į Super Tramp koncertą Forume. Abi ekskursijos įvyks birželio 28 d. Registracijos kortelės netrukus bus išsiuntintos paštu. Pr. R.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga nuoširdžiai dėkoja Montrealio Lietuvių Kredito Unijai "Litas" už \$150 auką. Taip pat didelis ačiū V. Matulaičiui už \$20 auką.

"The Montreal Star" 1977. V. 14 išspausdino ilgą Reuterio pranešimą iš Maskvos apie Prano ir Algirdo Brazilskų deportavimą iš JAV. Esa jiedu bus greičiausiai deportuoti į Venecuėlą, jeigu deportaciją patvirtins JAV teismai.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas 6.0%	Asmeninės 10.5%
Taupomasis s-tas 8.0%	Nekiln. turto 10.0%
Pensijų planas 8.5%	Čekių kreditas 12.0%
Term. ind. 1 m. 8.75%	Investicines nuo 10.5%
Term. ind. 2 m. 8.75%	
Term. ind. 3 m. 9.0%	
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.	Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

PRIVATUS PARDAVIMAS

Sklypai po 3, 4 ar 5 akrus miško su 200 pėdų ežero pakrantės. Įrengta ir patvirtinta kanalizacijos (septic tank) sistema. Geros sąlygos lietuviams. Tel. 767-8711 Toronto.

NASLE su 9-rių metų sūniumi įieško gyvenimo draugo 40 — 55 metų amžiaus su pastoviu darbu ir gera širdimi. Rašyti: B. Bendoraitienė, 43 Indian Rd., Toronto, Ont. M6R 2V2.

PARDUODAMAS gerame stovyje 1973 m. 18 pėdų (fiberglass) laivas: 140 Mercury, I.O., 230 valandų ant motoro, "Tendom", su 4 ratais, priekaba. Tel. 822-1285 Mississauga.

Svečiai iš Ročesterio — Emilija ir Valius Kutkevičiai applanke "TŽ", sutvarkė savo ir kitų prenumeratas.

"Quarterly Review", Canadian Standard Association laikraštis, 1977 m. balandžio laidoje išspausdino platų pasikalbėjimą su Kristina Gataveckiene, dirbančia Canadian Standard Association informacijos ir narystės skyriaus vedėja. Prie pasikalbėjimo pridėtos net dvi nuotraukos. Jame pabrėžiamas platus vedėjos užmojis padidinti organizacijos narių skaičių nuo turimų 1500 iki 4000 per trejus metus. Šiai organizacijai priklauso daugiausia verslo bendrovės. Jų Kanadoje yra 13,000, o minėta organizacija priklauso 1500. K. Gataveckienė-Vaičiulėnaitė atsikėlė į Toronto į St. John's, N.B., gavo magistrės laipsnį Toronto unte bibliotekinių mokslų srityje, čia ištekojo ir įsidarbino.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

FOTOGRAFAUS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydai tel. 537-3684.

HIGH PARK RAJONE išnuomojamas pirmame aukšte kambarys ir virtuvė. Tel. 537-9239.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimą, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už priėmimą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

BLOOR - DUFFERIN rajone išnuomojamas pirmame aukšte 5 kambarių apartamentas: vieta automobiliui, visai netoli požeimiui, prie gero apsipirkimo. Tel. 533-5065.

PRANO BARAUSKO nekilnojamo turto (real estate) įstaiga darbu pranešti, kad 10% uždario perleis savo klientų pasirinktoms organizacijoms, spaudai ir parapijoms, būtent: Tautos Fondui, Prisikėlimo parapijai, Lietuvos Kankinių parapijai, evangelikų liuteronų Išganytojo parapijai, N. Pr. Marijos vniolios seserims, "Tėviškos Žiburiams", lietuvių charizmatikų būreliui, Lietuvių Namams, "Vārpo" chorui, skautams, ateitininkams ar betkokiai šalpos institucijai. Todėl, perkant ar parduoant namus, visais nuosavybės reikalais visados kreiptis į FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor 3828 Bloor St. W., Islington, Ontario. Įstaigos telefonas: 233-3323.

GELES IVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač ystėvūms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Simin-kevičienė, telefonu 763-6256 po 6 v.v. Toronto.